

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ ТҮПЛАМИ

31-сон
(947)
2020 йил
10 август

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари түплами беш бўлимдан иборат:

биринчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари эълон қилинади;

бешинчи бўлимда вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

Иккинчи бўлим

352. «Ўзбекистон Республикасининг миллий статистика тизимини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 3 августдаги ПҚ-4796-сон қарори

353. «Аҳолига давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдам тақдим этиш тартибатошлиларини автоматлаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 4 августдаги ПҚ-4797-сон қарори [Кўчирма]

Бешинчи бўлим

354. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви ва Бош прокуратураси хузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиб департаментининг 2020 йил 24 июндаги 357-В, 13-сон «Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллашти-

- ришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий кирғин қуролини тарқатишини молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш хақида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3266*)
355. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташки савдо вазирлиги, Ташки ишлар вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2020 йил 22 июндаги 2020/31-3, 51, 01-02/8-27-сон «Энг кўп қулайлик режими ҳамда эркин савдо режимини яратган холда савдо-иктисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар рўйхатларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3267*)
356. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташки савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2020 йил 29 июндаги, 2020/31-4, 33, 01-02/8-33-сон «Энг қулай савдо-сотик тартибини яратган холда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхати, шунингдек, унга қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 426-8*)
357. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташки савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2020 йил 29 июндаги 2020/31-5, 32, 01-02/8-34-сон «Эркин савдо тартибини назарда тутувчи битимлар имзоланган эркин савдо зонасини ташкил этиш тўғрисидаги битим иштирокчилари бўлган давлатлар рўйхатини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 429-1*)
358. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 11 июндаги 13/10-сон «Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчиларининг тўлов тизимларида ахборот хавфсизлигини таъминлаш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш хақида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3268*)
359. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 11 июндаги 13/8-сон «Аҳолига ипотека кредитлари ажратилишининг ҳадли шартлари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш хақида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3269*)
360. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2020 йил 27 июндаги 15/4-сон «Тижорат банклари томонидан ташкил этилади-

ган инкасация хизматига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3270*)

361. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил 20 июндаги 8-мҳ, 28, 124/1-сон «Умумтаълим муассасаларида синфларни комплектлаш ҳамда тарификация рўйхатларини шакллантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3271*)
362. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2020 йил 26 июндаги 14-2020-сон «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини масофадан ўқитиш таълим усуллари оркали қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруқка ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги буйруфи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 24 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2936-1*)
363. Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2020 йил 29 июндаги 30-сон «Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруфи (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2169-5*)
364. Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси, Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг 2020 йил 1 июндаги 03/22-05/01, 10-сон «Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни лegalаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2038-4*)
365. Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитасининг 2020 йил 30 июндаги 2020-24-сон «Кўчмас мулк ижара шартномаларини давлат солик хизмати органларида мажбурий ҳисобга қўйиш тартиби тўғрисида низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги қарори (*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3077-2*)
366. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 27 июндаги 15/8-сон «Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги

қарори (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1834-9)

367. Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирининг 2020 йил 29 июндаги 26-2020-Б-сон «Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 4 октябрдаги 795-сон қарори билан тасдиқланган Хизматчи-ларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторининг 2-иловасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги бўйруғи (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3279)

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-хукукий хужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида маълумот

ИККИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

352 Ўзбекистон Республикасининг миллий статистика тизимини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида*

Мамлакатимизда статистика маълумотларининг сифати ва ишончлилигини ошириш борасида тизимли ишлар амалга оширилиб, бўлиб ўтаётган ижтимоий-иктисодий жараёнларни, жумладан, халқаро ташкилотларнинг махсус нашрлари ва маълумотлар базаларида холис ва ишончли акс эттиришни таъминлаш чоралари кўрилмоқда.

Шу билан бирга, статистика маълумотлари сифатини янада яхшилаш, статистика кўрсаткичларининг тўлақонли маълумот базаларини яратиш, уларни халқаро стандартларга мослаштириш, ижтимоий-иктисодий ва демографик соҳаларда статистиканинг замонавий усулларини жорий этиш зарурати мавжуд.

Миллий статистика тизимини такомиллаштириш, давлат статистика органларининг мустақиллигини таъминлаш, статистика маълумотларининг холислиги ва ишончлилигини ошириш, шунингдек, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иктисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикасининг миллий статистика тизимини такомиллаштиришнинг куйидаги устувор йўналишлари белгилансин:

статистика органларини талаб юқори бўлган, сифатли ва ишончли маълумотларни шакллантиришга, статистика маълумотларининг шаффоғлиги ва ошкоралигини оширишга қаратилган профессионал мустақил хизматга айлантириш;

статистика соҳасида ягона сиёсатни амалга оширишга қаратилган ваколат ва мажбуриятларни мустаҳкамлаш орқали Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси хузуридаги Статистика кенгашининг тўлик фаолият кўрсатишини таъминлаш;

илфор ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланган ҳолда статистика ахборотларини йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш, нашр этиш ва сақлаш бўйича яхлит тизимни ташкил этиш;

расмий статистикани ишлаб чиқариш, тарқатиш ва мувофиқлаштириш

* Ушбу қарор «Конун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 4 августанда эълон қилинган.

мақсадида мамлакатнинг бутун миллий статистика тизими доирасида қўлланиладиган услубий асослар ва бошқарув тамойилларини такомиллаштириш;

идоравий маълумотлар базаларини ягона маълумотларни бошқариш тизимига интеграция қилиш орқали кузатувларни босқичма-босқич оптималлаштириш ва респондентлардан ҳисобот топшириш юкини камайтириш, шунингдек, рўйхатга олиш ишларини ўтказиш ва ялпи статистика ҳисоботларини танланма кузатувлар билан алмаштириш ҳисобига статистикани шакллантириш тизимини такомиллаштириш;

статистика маълумотларидан фойдаланувчилар билан самарали ҳамкорлик сиёсатини йўлга қўйиш ва мавжуд статистика маълумотлари тўғрисида жамоатчиликни хабардор қилиш орқали фойдаланувчиларнинг статистика ахборотларига бўлган ишончни ошириш;

давлат статистика органлари фаолиятини моддий-техник қўллаб-қувватлашни янада яхшилаш, ходимларнинг самарали ишлаши учун муносиб шарт-шароитларни яратиш, шунингдек, ахборот-коммуникация технологияларининг самарали жорий этилиши ҳисобига ҳудудий статистика органлари тузилмалари ва уларнинг вазифаларини босқичма-босқич мақбуллаштириш;

давлат статистика органлари ходимларининг касбий даражасини ошириш, илмий тадқиқотларни олиб бориш ҳамда келгусида амалиётда қўллаш учун илғор статистика усуслари ва технологиялари, шу жумладан, очиқ маълумотлар соҳасида инновацион ишланмаларни ишлаб чиқиш.

2. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

Давлат статистика қўмитаси расмий статистикани шакллантириш билан боғлиқ ўз ваколатларини барча давлат органлари ва ташкилотларидан мустақил равища амалга оширади;

статистика органларининг қонуний фаолиятига, шу жумладан, расмий статистика ҳисоботлари ва кузатувларини ўтказиш ҳамда уларни нашр қилиш ва эълон қилиш жараёнларига ҳар қандай аралашибга йўл қўйилмайди;

Давлат статистика қўмитаси томонидан шакллантириладиган статистика маълумотлари расмий статистика ахбороти сифатида эълон қилинади;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар статистика бошқармалари (кейинги ўринларда — ҳудудий бошқармалар), шунингдек, туманлар (шаҳарлар) статистика бўлимлари маҳаллий давлат ҳокимияти органларидан мустақиллар ва бевосита Давлат статистика қўмитасига бўйсунади;

ҳудудий бошқармалар бошликлари Давлат статистика қўмитаси раиси томонидан, туманлар (шаҳарлар) статистика бўлимлари бошликлари ҳудудий бошқармалар бошликларининг тақдимномасига кўра Давлат статистика қўмитаси раиси томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимидан озод этилади.

3. Давлат статистика қўмитасига қўйидаги хукуқлар берилсин:

бошқа расмий статистика ишлаб чиқарувчиларнинг статистика методологияларини халқаро стандартларга мувофиқлиги юзасидан аудитдан

ўтказиш ва аудит натижаларига кўра, вазирлик ва идораларга бажарилиши мажбурий бўлган тақдимномалар киритиш;

кузатувларни ўтказиш, расмий статистика материалларини шакллантириш ва таҳлилларни амалга ошириш максадида вазирлик ва идораларнинг ахборот тизимлари билан ўзаро электрон боғланиш.

Бунда, вазирлик ва идоралар раҳбарлари Давлат статистика қўмитасининг ўз ваколатлари доирасидаги сўровига мувофиқ ўзларининг ахборот тизимларига кириш ва ундан эркин фойдаланишни таъминлаш учун шахсан жавобгардирлар.

4. Куйидагилар:

Жаҳон банки қўмагида ишлаб чиқилган 2020 — 2025 йилларда Ўзбекистон Республикаси статистикасини ривожлантиришнинг миллий стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) 1-иловага* мувофиқ;

2020 — 2025 йилларда Ўзбекистон Республикаси статистикасини ривожлантиришнинг миллий стратегиясини амалга ошириш бўйича «Йўл харитаси» (кейинги ўринларда — «Йўл харитаси») 2-иловага* мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси хузуридаги Статистика кенгашининг таркиби 3-иловага* мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси хузуридаги Статистика кенгashi тўғрисидаги низом 4-иловага* мувофиқ тасдиқлансин.

5. Вазирлар Маҳкамаси (Ж.А. Қўчкоров):

Стратегия ва «Йўл харитаси»нинг тўлиқ бажарилишини ташкил қилсин, белгиланган вазифалар бажарилиши устидан доимий мониторинг ўрнатсин;

бир ой муддатда Стратегиянинг йўналишлари бўйича тегишли чора-тадбирларнинг бажарилиши учун масъул бўлган манфаатдор вазирлик ва идораларнинг малакали мутахассисларидан иборат тармок ишчи гурухларини шакллантирсин;

Стратегия ва «Йўл харитаси»нинг ижросини таъминлашга қаратилган норматив-хуқуқий хужжатлар лойиҳаларининг ўз вақтида, сифатли тайёрланиши ва белгиланган тартибда киритиб борилишини таъминласин;

Стратегиянинг ижроси юзасидан чора-тадбирларни амалга оширишда Жаҳон банки билан яқиндан ҳамкорликни йўлга қўйисин ҳамда уларнинг ижроси учун Жаҳон банки томонидан ажратилаётган маблағларнинг мақсадли сарфланиши устидан мониторинг ўрнатсин;

Стратегия ва «Йўл харитаси»нинг ижро ҳолати юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига йиллик ахборотларнинг тақдим этиб борилишини таъминласин.

6. Давлат статистика қўмитаси хузурида ўз ишини жамоатчилик асосида олиб борадиган, доимий фаолият юритувчи маслаҳат-кенгаш органи хисобланадиган Жамоатчилик кенгashi фаолият юритиши маълумот учун қабул қилинсин.

* 1 — 4-иловалар «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

Жамоатчилик кенгашига күйидаги қўшимча вазифалар юклансин:

Давлат статистика қўмитасининг фаолиятини такомиллаштириш бўйича таклифларни ва фойдаланувчиларнинг расмий статистика маълумотларига бўлган эҳтиёжларини қаноатлантириш механизмларини ишлаб чиқиш;

статистика маълумотларининг шаффоғлиги, ошкоралиги ва қулайлигини оширишни таъминлаш;

Давлат статистика қўмитаси томонидан долзарб, сифатли ва ишончли статистиканинг шакллантирилишига қўмаклашиш;

мавжуд статистика маълумотлари ҳақида жамоатчиликнинг хабардорлигини ҳамда уларнинг статистика маълумотларига бўлган ишончини ошириш учун фойдаланувчилар билан яқиндан алоқа ўрнатиш.

7. Давлат статистика қўмитаси:

Жамоатчилик кенгаши фаолиятига нодавлат нотижорат ташкилотлари, тадбиркорлик субъектлари, илмий жамоатчилик, оммавий ахборот воситаюлари вакилларини, миллий ва халқаро эксперктларни жалб қилиш чораларини кўрсинг;

манбаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ҳар йили 1 декабрга қадар мамлакатда миллий иқтисодиёт ва ижтимоий соҳани ислоҳ қилиш жараёнларининг ишончлилиги ва тўлиқлигини инобатга олган ҳолда Давлат статистика ишлари дастурини ишлаб чиқсин ва Жамоатчилик кенгашига келишиш учун тақдим этиб борсинг;

ҳар йили 1 октябрга қадар Давлат статистика ишлари дастурининг бажарилиши натижалари ва статистика соҳасида методологияни такомиллаштириш ҳамда ишларни ташкил этиш борасида олиб борилаётган фаолият самарадорлиги тўғрисидаги ҳисботнинг Статистика кенгашига киритиб борилишини таъминласин.

8. Давлат статистика қўмитасига рўйхатга олиш жараёнларини ташкил этиш ва ўтказиш учун 65 та қўшимча штат бирлиги, шу жумладан:

марказий аппарат учун — 17 та штат бирлиги;

худудий бошқармалар учун — жами 48 та штат бирлиги ажратилсин.

Бунда, Давлат статистика қўмитаси ва унинг худудий бошқармалари бошқарув ходимлари чекланган сонини ошириш давлат солиқ хизмати органлари ходимлари сонини қисқартириш ҳисобига амалга оширилади.

9. Мазкур қарорнинг 5-иловасига* мувофиқ рўйхат бўйича вазирлик ва идоралар бир ой муддатда ходимларнинг чекланган умумий сони доирасида идоравий статистика маълумотларини шакллантириш ва Давлат статистика қўмитаси билан ахборот алмашинувини таъминлашга ихтисослаштирилган бўлимни ташкил этсин.

10. Молия вазирлиги:

Давлат статистика ишлари дастурини амалга ошириш учун маблағ ажратишда фойдаланувчиларнинг расмий статистика маълумотларига бўлган эҳтиёжларидан келиб чиқсан ҳолда Статистика кенгаши ва Жамоатчилик кенгаши томонидан шакллантирилган таклифларни инобатга олсин;

* 5-илова «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

2020 йилда ушбу қарорни амалга ошириш доирасидаги сарф-харажатлар учун Давлат бюджети параметрлари доирасида зарур маблағларни ажратсın ва 2021 йилдан бошлаб ҳар йили зарур бюджет маблағларини назарда тутсın.

11. Давлат статистика қўмитаси бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда Вазирлар Махкамасига:

статистика ишлаб чиқарувчиларнинг статистика методологияларини аудитдан ўтказиш тўғрисидаги низом лойиҳасини;

қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритсин.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим қарорларига 6-илова-га* мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 30 августдаги «Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси хузуридаги Статистика кенгashi таркиби тўғрисида»ги Ф-1838-сон фармойиши ўз кучини ўқотган деб хисоблансин.

14. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ж.А. Қўчкоров ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Р.А. Гулямов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 3 август,
ПҚ-4796-сон

* 6-илова «Конун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

353 Аҳолига давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдам тақдим этиш тартиб-таомилларини автоматлашириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида*

[Кўчирма]

Мамлакатимизда аҳолига қўрсатилаётган ижтимоий хизматлар ва ёрдамнинг манзиллиларини янада ошириш бўйича изчил чора-тадбирлар амалга оширилмоқда, аҳолини ижтимоий химоя қилиш тартиб-таомиллари босқич-ма-босқич ракамлаширилмоқда.

Хусусан, жаҳонда бўлиб ўтаётган коронавирус пандемияси аҳолининг эҳтиёжманд қисмини қисқа муддатларда аниқлаш ва уларни давлат томонидан манзилли қўллаб-қувватлашнинг шаффоф ва самарали инструментлари бўлишини тақозо этмоқда.

Шу билан бирга, ушбу соҳада зарур идоравий ахборот тизимлари, электрон ресурс ва маълумотлар базалари мавжуд эмаслиги қофозда иш юритишдан воз кечиши, давлат ижтимоий хизмати ёки ёрдамини тақдим этиш вақтини қисқартириш имкониятини бермаяпти.

Аҳолини ижтимоий химоя қилиш тизимига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш, аҳолининг ижтимоий жихатдан заиф қатламларига давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдамини тақдим этишнинг ягона тизимини яратиш мақсадида:

1. Куйидагилар маълумот учун қабул қилинсин:

2019 йилнинг 1 октябридан Сирдарё вилоятида тажриба лойиҳаси доирасида бола икки ёшга тўлгунга қадар бола парвариши бўйича нафақа, 14 ёшгача болалари бўлган оиласаларга нафакалар ва кам таъминланган оиласаларга моддий ёрдам (кейинги ўринларда — ижтимоий нафакалар) тайинлашни кўриб чиқиш ва белгилаш тартиб-таомиллари «Ижтимоий химоя ягона реестри» ахборот тизими орқали амалга оширилмоқда;

«Ижтимоий химоя ягона реестри» ахборот тизимини ишлаб чиқиш ва жорий этиш ЮНИСЕФнинг Ўзбекистондаги Ваколатхонасининг гранти асосида бериладиган молиявий, техник ва эксперт кўмаги асосида амалга оширилмоқда;

«Ижтимоий химоя ягона реестри» ахборот тизимини республика бўйлаб жорий этиш учун компьютер ускуналари ва периферия қурилмаларини сотиб олиш Жаҳон банки имтиёзли кредити ҳисобига амалга оширилади;

«Ижтимоий химоя ягона реестри» ахборот тизими эгаси ва фойдаланувчиси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳисобланади.

* Ушбу карор «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 5 августанда эълон қилинган.

2. Белгилансинки:

2020 йилнинг 1 сентябридан бошлаб, ижтимоий нафакаларни тайинлаш тўғрисидаги аризаларни кўриб чиқиш ва уларни тайинлаш тартиб-таомиллари 1-иловага* мувофиқ босқичма-босқич «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими воситасида амалга оширилади;

«Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими «Электрон ҳукумат» тизимининг таркиби ўзи; жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (кейинги ўринларда — шахсий идентификация рақами) «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизимида жисмоний шахснинг идентификатори ҳисобланади;

давлат ижтимоий хизматлари ёки ёрдамини тақдим этиш доирасида давлат органлари ва ташкилотларининг идоралараро электрон ҳамкорлиги «Электрон ҳукумат» тизими идоралараро интеграцион платформаси орқали амалга оширилади.

3. «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими жорий этишнинг асосий мақсадлари этиб қўйидагилар белгилансин:

идоралараро электрон ҳамкорликни кўллаш воситасида ўзаро ҳужжат алмashiш жараёнини автоматлаштириш орқали давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдамини тақдим этиш учун зарур бўлган маълумотнома ва тасдиқловчи ҳужжатлар сонини тубдан қисқартириш;

белгиланган мезонларга мувофиқ кам таъминланган оиласарнинг эҳтиёж-мандлик даражасини объектив баҳолаш, давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдамини тақдим этиш жараёнларини автоматлаштириш орқали қарорларни қабул қилишда субъектив ёндашувни бартараф этиш;

ахолининг эҳтиёжманд тоифаси таркиби ўзгариши динамикаси мониторинги ва таҳлилини юритиш, уларни баҳолаш мезонларини республика ва ҳудудларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишини ҳисобга олган холда такомиллаштириш;

давлат ижтимоий хизматлари ва ижтимоий ёрдам олувчиларнинг доимий янгиланиб турадиган ягона маълумот базасини шакллантириш;

манфаатдор вазирлик, идоралар ва ташкилотларнинг ўзларига юклатилган вазифа ва функцияларни бажаришда хизматларни бепул ёки имтиёзли асосда тақдим этиши учун маълумот билан таъминлаш.

4. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

2021 йил 1 январдан бошлаб давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдамини тақдим этишда давлат органлари ва ташкилотлари томонидан 2-иловада назарда тутилган ҳужжатлар ва маълумотлар фуқаролардан талаб этилишига йўл қўйилмайди;

«Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали белгиланган тартибда кам таъминланган деб эътироф этилган шахслар ёки оиласар қўшимча ҳужжатлар ва маълумотномаларни тақдим этмасдан 3-иловага мувофиқ хизматлар ва имтиёзларни ҳам олишга ҳақлидир;

«Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали кам таъминланган деб эътироф этилганлик тўғрисида маълумотнома ягона интерактив

* 1-илова «Конун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

давлат хизматлари портали орқали тақдим этилади ва ўн икки ой давомида амал қилади.

5. «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими ва манфаатдор вазирлик ва идоралар ахборот тизимлари ўртасида ўзаро электрон ҳамкорликни янада яхшилаш ва кенгайтириш бўйича чора-тадбирлар дастури (кеянги ўринларда — Дастур) 4-иловага* мувофиқ тасдиқлансан.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Дастур ижроси устидан доимий мониторинг ўрнатсин ва чора-тадбирларни бажариш муддатларининг бузилишига йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан жавобгарлик чораларини кўриш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритиб борсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг вазирлик хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига, унинг ҳудудий бўлинмалари ва туман (шаҳар) бўлимларига «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими жорий этилишини ва фаолият кўрсатишини таъминлаш учун 5-иловага* мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан сақланадиган штат бирликларини ажратиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсан.

Белгилансинки, мазкур қарорнинг 5-иловасида кўрсатилган штат бирликларининг:

200 таси меҳнат органларининг инспекторлар ва мутахассислари штат бирликлари;

125 таси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги тизими штат бирликлари;

100 таси давлат солик хизмати органлари штат бирликлари мақбуллаштирилиши ҳисобидан ажратилади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ижро этувчи аппаратида тасдиқланган штат бирликлари доирасида фуқароларнинг «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали ижтимоий нафақаларни тайинлашга оид мурожаатлари ва шикоятларини қабул қилиш бўйича шуъбаси ташкил этилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги 2021 йилнинг 1 январига қадар «ФХДЁнинг ягона электрон архиви» ахборот тизимида фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органлари (кеянги ўринларда — ФХДЁ органлари) архивларида қоғоз ташувчиларда сақланадиган хужжатларнинг электрон базалари шакллантирилишини таъминласин.

Адлия вазирлиги хузуридаги Давлат хизматлари агентлиги 2020 йил 1 сентябрга қадар ФХДЁ органлари архивларида қоғоз ташувчиларда сақланадиган хужжатларнинг электрон маълумотлар базаларини шакллантириш учун зарур бўладиган қўшимча ходимларни вақтинча ишга жалб этиш ва уларни жойлаштириш чораларини кўрсинг, уларга зарур бўлган компьютер ва бошқа оргтехника воситалари, офис жиҳозлари, канцелярия товарлари, телефон ва интернет алоқаси билан таъминласин, шунингдек, архив хужжатлари билан ишлаш тартибига қатъий риоя қилинишини назорат қилсан.

* 4-5-иловалар «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Адлия вазирлиги хузуридаги Давлат хизматлари агентлигининг асосланган ҳисоб-китобларига мувофиқ **ФХДЁ** бўлимлари архивларида қофоз ташувчиларда сақланадиган хужжатларнинг электрон маълумотлар базаларини шакллантириш, шунингдек, шартнома асосида ходимларни вақтингчалик жалб этиш ҳамда зарур компьютер ва бошқа оргтехника воситаларини харид қилиш учун Ўзбекистон Республикаси республика бюджети ҳисобидан 30 млрд сўм маблағ ажратилишини таъминласин.

Белгилансинки:

Адлия вазирлиги хузуридаги Давлат хизматлари агентлиги томонидан мазкур қарор доирасида компьютер ва бошқа оргтехника воситалари, истисно тариқасида, энг яхши таклифларни танлаб олиш орқали харид қилиниши мумкин;

«ФХДЁнинг ягона электрон архиви» ахборот тизимида **ФХДЁ** органларининг архивларида қофоз ташувчиларда сақланадиган хужжатларнинг электрон маълумотлар базаларини шакллантириш бўйича тадбирлар тўлиқ якунлангандан кейин, ушбу қарор доирасида харид қилинган компьютер ва бошқа оргтехника воситалари, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг тақсимотига мувофиқ тегишли туманлар (шаҳарлар) умумтаълим муассасаларига белгиланган тартибда бефараз ўтказиб берилади.

8. Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги «Электрон ҳукумат» тизимининг идоралараро интеграциялашган платформаси орқали «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими билан идоравий ахборот тизимлари ва ресурслари ўртасида сифатли ва тўлақонли ахборот алмашинувини таъминласин, бунда Молия вазирлигига ҳар томонлама, шу жумладан, зарур техник кўмак берсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги:

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан биргаликда 2020 йил якунига қадар Жаҳон банки билан ҳамкорликда амалга оширилаётган «Ўзбекистонда ижтимоий ҳимоя тизимини кучайтириш» лойиҳаси доирасида «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими тўлақонли ва сифатли ишлаши учун зарур бўлган серверлар, компьютер ва бошқа техника воситалар, асбоб-ускуналарни сотиб олишни;

манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда босқичма-босқич «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими функционал имкониятларини кенгайтиришни;

«ФХДЁнинг ягона электрон архиви» ахборот тизимида ариза берувчи-нинг оила аъзолари таркибини аниқлаш функцияси жорий этилганидан сўнг «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими томонидан ижтимоий нафақаларни тайинлаш учун аризалар электрон тарзда онлайн режимида қабул қилинишини таъминласин.

10. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига тижорат банклари билан биргаликда 2020 йил 1 октябрга қадар маълумотлар тақдим этиш

махфийлиги ва ёпиқлигини таъминлаш асосида «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизимида ариза берувчи ва унинг оила аъзолари номига олинган пул ўтказмалари ва очилган депозит ҳисобваракларидағи қолдиклари тўғрисидаги маълумотларни «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизимида рўйхатга олингандан ариза берувчилар ва уларнинг муомалага лаёкатли оила аъзолари розилиги билан тақдим этиш имкониятини яратиш тавсия этилсин.

11. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат хавфсизлик хизмати, Миллий гвардия, Давлат хавфсизлик хизмати, Давлат божхона қўмитаси, Мудофаа саноати давлат қўмитаси ўзларининг ҳамда таркибидаги ташкилотларнинг хизматчилари ва ходимлари, уларнинг оила аъзолари (турмуш ўртоғи ва болалари) томонидан ижтимоий нафақалар ва кам таъминланган оиласлар учун назарда тутилган бошқа давлат ижтимоий хизматларини олиш учун «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали аризалар тақдим этишини чеклаш ва уларнинг кўриб чиқилишига ўйл қўймаслик чораларини кўрсин.

13. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридан Давлат хизматлари агентлиги 2021 йил 1 январга қадар «ФХДЁнинг ягона электрон архиви» ахборот тизимидағи фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувларига фуқароларга тегишли бўлган шахсий идентификация рақамини бириктириш орқали ариза берувчининг оила аъзолари таркибини аниқлаш функцияси жорий этилишини таъминласин.

14. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда:

бир ой муддатда «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали кам таъминланган оиласларга ижтимоий нафақа ва моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсан. Бунда, ижтимоий нафақаларни тайинлашда устуворлик даромади нисбатан пастрок бўлган оиласларга берилиши назарда тутилсин;

икки ой муддатда халқаро эксперталарни жалб қилган ҳолда аҳолига давлат ижтимоий хизматлари ва ёрдам тақдим этишнинг ягона тизимини жорий этиш, ижтимоий нафақаларни, хизматларни ва ёрдамни тайинлашда асос қилиб олинадиган мухтожликни аниқлаш мезонларини такомиллаштириш юзасидан Вазирлар Маҳкамасига таклиф киритсан.

Вазирлар Маҳкамасининг тегишли қарори қабул қилингунга қадар Сирдарё вилоятининг кам таъминланган оиласларига «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали ижтимоий нафақалар ва моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби бошқа худудларга ҳам татбиқ этилсин.

15. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ушбу карор мақсади ва вазифалари оммавий ахборот воситаларида ва Интернет тармоғида кенг ёритилишини таъминласин.

16. Мазкур карорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг ўринбосари Ж.А. Қўчкоров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 4 август,
ПҚ-4797-сон

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2020 йил 4 августдаги
ПҚ-4797-сон карорига
2-ИЛОВА

**2021 йил 1 январдан бошлаб давлат органлари ва
ташкилотлари томонидан давлат ижтимоий хизматлари ва
ёрдамини тақдим этишда фуқаролардан талаб этилишига
йўл қўйилмайдиган ҳужжатлар ва маълумотлар
РЎЙХАТИ**

- Доимий яшаш учун рўйхатдан ўтганлик тўғрисида маълумотнома.
- Оила тарқиби тўғрисидаги маълумотнома, болалар сони ва уларнинг ёши тўғрисидаги маълумотнома, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома, вафот этганлик тўғрисидаги гувоҳнома, турмуш қурганлик тўғрисидаги гувоҳнома, ажрашганлик тўғрисидаги гувоҳнома.
- Автотранспорт воситаси мавжудлиги ва унинг техник ҳолати тўғрисидаги маълумотнома.
- Оиланинг (оила аъзоларнинг) расмий даромадлари тўғрисидаги маълумотномалар.
- Кўчмас мулкнинг мавжудлиги, кўчмас мулк ҳажми, фойдаланувда бўлган ернинг бонитети тўғрисидаги маълумотномалар.
- Иш қидирувчи, ишсиз, жамоат ишлари билан бандлик мақоми берилганлиги тўғрисидаги маълумотномалар.
- Пенсия ва нафақа кўринишидаги даромадлари, I ва II гурух ногиронлиги бўлган шахслар эканлиги тўғрисидаги маълумотнома.
- Мехнат фаолияти билан вактинча шуғулланиш имкониятини бермайдиган касалликнинг мавжудлиги, ногиронлик гурухининг мавжудлиги, доимий парваришга муҳтоҷ оила аъзосининг мавжудлиги тўғрисидаги маълумотномалар.
- Банк пластик картасининг мавжудлиги, тўловлар ва ведомостларни юбориш, тўланган маблағлар тўғрисидаги ҳисоботлар, оила аъзоларига келиб тушган пул ўтказмалари, банк пластик картаси қолдиқлари тўғрисидаги маълумотномалар.

10. Оила аъзоларининг қимматли қофозлар билан амалга оширган операциялари, дивидендлар олинганини түғрисидаги маълумотномалар.

11. Талабалар сафида мавжудлиги, стипендия микдори, ўқиш шакли (кундузги, сиртқи), ўқиш тури (давлат гранти, тўлов контракт) түғрисидаги маълумотномалар.

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2020 йил 4 августдаги
ПҚ-4797-сон қарорига
З-ИЛОВА

**«Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизимида
кам таъминланган оила сифатида рўйхатга олинган оилаларга
бепул ёки имтиёзли шартларда кўрсатиладиган ижтимоий
хизматлар ва ёрдамлар
РЎЙХАТИ**

1. Давлат мактабгача таълим муассасаларида ота-оналар тўловидан озод этиш.

2. Мактабгача таълим муассасаларида ўрнатилган микдорларда ота-оналар тўловини тўлаш.

3. Умумий ўрта таълим мактабларида дарсликлар ижара тўловларидан озод этиш.

4. Умумий ўрта таълим мактаблари ўқувчилари учун қишки кийим-бош бериш.

5. Айрим фанларни ўқитишга ихтисослаштирилган умумий ўрта мактаблар ўқувчиларини овқатланиш харажатларидан озод этиш.

6. Санъат мактаблари, мусика мактаблари, «Баркамол авлод» марказлари ва бошқа мактабдан ташқари таълим муассасаларида ўқиш харажатларидан озод этиш.

7. Кам таъминланган оилаларнинг ногирон аъзоларини протез — оптопедия буюмлари билан таъминлаш.

8. Ихтисослаштирилган тиббиёт муассасаларида бепул маҳсус (амбулатор ёки кундузги) тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича йўлланма (ордер) олиш.

Изоҳ: «Ижтимоий ҳимоя ягона реестри» ахборот тизими орқали мазкур иловада кўрсатилмаган бошқа ижтимоий хизматлар ва имтиёзлар ҳам жорий этилиши мумкин.

БЕШИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ
 ХУЗУРИДАГИ ИҚТИСОДИЙ ЖИНОЯТЛАРГА ҚАРШИ
 КУРАШИШ ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ
 ҚАРОРИ

354 Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш ҳақида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўtkазилди, рўйхат рақами 3266

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги, «Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида»ги ва «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти **қарор қилади**:

1. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидалари иловага мувофиқ тасдиқлансан.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 24 июнь,
357-В-сон

* Ушбу қарор «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

**Иқтисодий жиноятларга қарши
курашиш департаменти бошлиғи**

Д. РАХИМОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 24 июнь,
13-сон

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки бошқаруви ва Ўзбекистон
Республикаси Баш прокуратураси ҳузуридаги
Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш
департаментининг 2020 йил 24 июндаги
357-В ва 13-сон қарорига
ИЛОВА

**Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар
тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида жиноий
фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга,
терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин
куролини тарқатишни молиялаштиришга қарши
курашиш бўйича ички назорат
КОИДАЛАРИ**

Мазкур Коидалар тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари томонидан жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин курсолини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш мақсадида ички назоратни ташкил қилиш ва амалга ошириш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Коидаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

бенефициар мулкдор — якуний ҳолатда мулк ҳуқуқига эгалик қилувчи ёки мижозни ҳақиқатда назорат қилувчи ва манфаати кўзланган ҳолда пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операция амалга оширилаётган жисмоний шахс;

ички назорат — тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг мижозларни лозим даражада текшириш, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин курсолини тарқатишни молиялаштириш билан боғлиқ таваккалчиликларни бошқариш, шубҳали операцияларни аниклаш ҳамда террорчилик фаолиятида ёки оммавий қирғин курсолини тарқатишда иштирок эттаётган ёхуд иштирок этишда гумон

қилинаётган шахслар билан боғлиқ операцияларни аниқлашга доир фаолияти;

ички қоидалар — тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида ички назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш тартибини белгилаб берувчи ички хужжат;

мижозни идентификациялаш — мижозни лозим даражада текшириш мақсадида мижозлар ҳақидаги маълумотларни улар томонидан тақдим этилган хужжатлар ёки ўрнатилган тартибда учинчи томонлардан олинган маълумотлар, очик манбаларда ва маълумотлар базаларида мавжуд бўлган қўшимча тасдиқланган маълумотлар асосида аниқлаш;

мижоз — тўловни амалга ошириш учун фармойиш берган шахс;

Рўйхат — маҳсус ваколатли давлат органи томонидан терроризмга, оммавий қирғин қуролини тарқатишига қарши курашишни амалга оширувчи давлат органлари ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа ваколатли органларидан тақдим этилаётган маълумотлар, шунингдек, чет давлатларнинг ваколатли органлари ва халқаро ташкилотларидан расмий каналлар орқали тақдим этилаётган маълумотлар асосида тузилган террорчилик фаолиятида ёки оммавий қирғин қуролини тарқатишда иштирок этаётган ёки иштирок этишда гумон қилинаётган шахслар рўйхати;

юкори мансабдор шахслар — давлат органларида доимий, вактинча ёки маҳсус ваколат бўйича тайинланадиган ёки сайланадиган, ташкилий-бошқарув вазифаларини бажарувчи ва юридик аҳамиятга эга бўлган ҳаракатларни содир этишга ваколатли шахслар, шунингдек, кўрсатилган функцияларни халқаро ташкилотда ёхуд чет давлатнинг конун чиқарувчи, ижро этувчи, маъмурий ёки суд органида бажарувчи шахслар;

таваккалчилик — мижозлар томонидан жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштириш мақсадида операцияларни амалга ошириш таваккалчилиги;

ички назорат тизими — мазкур Коидалар ва ички қоидалар билан белгиланган мақсадларга эришиш ва вазифаларни бажаришга қаратилган тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг ҳаракатлари йиғинди;

маҳсус ваколатли давлат органи — Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти;

масъул ходим — тўлов тизими оператори, электрон пуллар оператори ёки тўлов ташкилоти билан меҳнат шартномасини тузган, ўз лавозим мажбуриятларига асосан ички назоратнинг амалга оширилиши учун масъул бўлган шахс;

электрон ҳамён — электрон пуллар сақланадиган ва улардан фойдаланиш имконини берадиган электрон пуллар тизимининг дастурий таъминоти, микропроцессор (чип) ва дастурий-техник воситалар;

электрон ҳамённи блоклаш — электрон ҳамёнга кириш ва электрон пулларни ишлатишини тақиқлаш, электрон ҳамёнга келиб тушган электрон пулларни ҳисобга киритиб қўйиш операциялари бундан мустасно;

электрон тўлов — техник воситалар, ахборот технологиялари ва ахборот тизимлари хизматларидан фойдаланган ҳолда электрон тўлов хужжатлари орқали нақдсиз пул тўловларини амалга ошириш;

учинчи томон — Ўзбекистон Республикаси худудида рўйхатдан ўтган пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан боғлиқ операцияларни амалга оширувчи Ўзбекистон Республикасининг «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги Қонунининг 12-моддасида кўрсатилган ташкилотлар.

2. Ички назорат тизими асосий мақсади қўйидагилар ҳисобланади:

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролларни тарқатишни молиялаштиришга ўйналирдан операцияларни самарали аниқлаш ва олдини олиш;

тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг қасдан ёки қасдан бўлмаган ҳолда жиноий фаолиятга жалб қилинишига йўл қўймаслик;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги қонун хужжатлари талабларига катъий риоя этилишини таъминлаш.

3. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, улар агентлар ва (ёки) субагентлар орқали бевосита ёки билвосита харакат қилишларидан катъи назар, ички назорат тизимининг асосий вазифалари:

таваккалчиликларни аниқлаш ва баҳолаш, хужжатлаштириш ва уларни камайтириш бўйича тегишли чораларни кўриш;

мазкур Қоидалар ва ички хужжатлар билан белгиланган тартибда шубҳали операцияларни аниқлаш;

ички назоратни амалга ошириш давомида аниқланган шубҳали операциялар тўғрисидаги ахборотлар (хужжатлар)ни маҳсус ваколатли давлат органига ўз вақтида тақдим этиш;

Рўйхат билан солиштириш орқали операция иштирокчилари орасида террорчилик фаолиятида ёки оммавий қирғин қуролини тарқатишда иштирок этаётган ёки иштирок этишда гумон қилинаётган шахсларни аниқлаш;

Рўйхатга киритилган шахсларнинг операциясини кечиктирмасдан ва олдиндан хабар қилмасдан тўхтатиб туриш, бундан мижознинг банк ҳисобварафига (банк картасига, электрон ҳамёнга) келиб тушган пул маблағларини ҳисобга киритиш бўйича операциялар мустасно ва (ёки) пул маблағларини ёки электрон пулларни ишга солмай тўхтатиб қўйиш;

операциялар тўғрисидаги ахборотни, шунингдек, идентификациялаш маълумотларини ва мижозларни лозим даражада текширишга доир материаларнинг қонун хужжатларида белгиланган муддатлар давомида сақланишини таъминлаш;

сўровлар бўйича мижозлар базасидан жиноий фаолиятдан олинган

даромадларни легаллаштиришга, террорчилик фаолиятини молиялаштиришга ва (ёки) оммавий қирғин куролини тарқатишни молиялаштиришга алоқадор шахсларни аниқлаш;

янги технологиялар асосида жиной ғаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва (ёки) оммавий қирғин куролини тарқатишни молиялаштириш учун тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг хизматларидан фойдаланиш таҳдидини олдини олиш мақсадида зарур бўлган чора-тадбирларни қўллаш.

4. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ўзларининг тўлов агентлари ва (ёки) тўлов субагентларининг ғаолиятини ҳисобга олган ҳолда, қонун ҳужжатлари ва мазкур Қоидалар талабларидан келиб чиқиб қўйидагилар акс эттирилган ички қоидаларни мажбурий тартибда ишлаб чиқадилар:

ички назорат тизимини ташкил этиш тартиби ва унинг тузилмаси, масъул ходимини тайинлаш;

тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари бўлинмалари ходимларининг масъул ходим билан ўзаро муносабатлари тартиби;

тўлов агентлари ва тўлов субагентларининг масъул ходим билан ўзаро муносабатлари тартиби;

мижозларни лозим даражада текшириш, шу жумладан, mijozlarni va ularning beneфициар мулкдорини идентификациялаш, shuningdek, mijozlarining operatsiyalari ustidan doimiy monitoringni amalga oshiriш тартиби;

зарур бўлган ахборотни расмийлаштириш ва унинг маҳфийлигини таъминлаш тартиби;

шубҳали операцияларни аниқлаш тартиби;

шубҳали операциялар тўғрисидаги хабарларни тайёрлаш ва ularни маҳсус ваколатли давлат органига юбориш тартиби;

Рўйхатга киритилган шахсларнинг тўхтатиб қўйилган пул маблағлари ёки электрон пуллардан фойдаланишга рухсат олиш бўйича мурожаатларини маҳсус ваколатли давлат органига юбориш тартиби;

юқори мансабдор шахслар, ularning oila aъзолари ва юқори мансабдор шахсларга яқин шахслар билан амалий иш муносабатларига киришиш тартиби ҳамда улар томонидан амалга оширилаётган операцияларни чукур мониторинг қилиш тартиби;

масъул ходимни ва бошқа бўлинмалар ходимларини тайёрлаш ва ўқитишга доир малака талаблари;

жиной ғаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин куролини тарқатишни молиялаштиришга оид таваккалчиликларни аниқлаш, баҳолаш, ularни камайтириш ва расмийлаштириш бўйича тегишли чораларни кўриш тартиби;

жиной ғаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва (ёки) оммавий қирғин куролини тарқатишни молия-

лаштириш мақсадида технологик ютуқлардан фойдаланишишининг олдини олишга қаратилган чоралар;

пул маблағларини олувчиси ва (ёки) жўнатувчиси ҳақида талаб қилинган маълумотлари мавжуд бўлмаган пул ўтказмалари аниқланган ҳолларда кўриладиган чоралар;

қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа қоидалар.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг ички қоидалари мазкур Қоидаларга ва бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ бўлиши ҳамда аниқланган таваккалчиликлар ва уларнинг баҳосидан келиб чиқиб тузилиши ва янгиланиб борилиши керак.

Ички қоидалар, уларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ва тўлов ташкилотининг бошқарув органи томонидан тасдиқланади.

Ички қоидалар тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ва тўлов ташкилотининг барча бўлинмаларига ҳамда чет элдаги шуъба, филиал ва ваколатхоналарига ижро учун мажбурийдир.

Тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ва тўлов ташкилотининг чет давлатдаги шуъбаси, филиал ва ваколатхоналари ички назорат қоидалари, уларни рўйхатга олаётган давлат қонунчилиги талаблари инобатга олинган ҳолда тасдиқланади.

5. Ички қоидаларга риоя этилиши тўлов агентлари ва тўлов субагентлари учун мажбурийдир.

2-боб. Ички назорат тизимини ташкил этиш

6. Ички назорат тизими тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ишининг жиҳатлари, фаолиятининг асосий йўналишлари, агент, субагент ва мижозлар базаси ҳамда мижозлар ва уларнинг операциялари билан боғлиқ таваккалчилик даражасини ҳисобга олган ҳолда ташкил этилади.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг чет элда шуъбаси, филиали ва ваколатхонаси мавжуд бўлган ҳолатда, чет элдаги шуъбанинг, филиалнинг ва ваколатхонанинг ички назоратни амалга оширишга масъул бўлинмаси (масъул ходими) тўлов тизимлари оператори, электрон пуллар тизими оператори ва тўлов ташкилотининг бош оғисидаги ички назорат масъул ходимига ҳисобдордир.

7. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг ички назорат тизими тузилмаси бошқарувнинг юқори ёки ижро органининг қарори билан белгиланади.

8. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг ички назорат масъул ходими ижро этувчи раҳбарнинг бўйруғи билан тайинланади.

9. Масъул ходимнинг лавозим вазифалари тўлов тизими оператори,

электрон пуллар тизими оператори ёки тўлов ташкилотининг бошқа ходимига, унда тегишли иш тажрибаси мавжуд бўлганда ёки тегишли малака ўташ жараёнидан ўтганда, юклатилиши мумкин.

10. Ички назорат тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг масъул ходими ва бошқа бўлинмалари ходимлари томонидан амалга оширилади.

11. Масъул ходим лавозимига тайинланувчи шахс қўйидагиларни билиши лозим:

тўлов ва тўлов тизимлари ва жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисидаги конунчиликни;

жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича халқаро стандартларни.

12. Масъул ходимнинг функцияларини қўйидаги шахслар бажариши мумкин эмас:

ўз фаолияти ва шахсий хулқ атворида ишониб топширилган бўлинмани нотўғри бошқаргани ёки ишни вижданан юритмаганини намоён этган шахслар;

иктисодиёт соҳасидаги жиноятлари, бошқарув тартибига қарши жиноятлари, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва террорчилик фаолиятини молиялаштириш билан боғлиқ жиноятлари учун аввал суд томонидан жиноий жавобгарликка тортилган шахслар.

13. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ички назорат тизими тузилмасини шакллантириш ва масъул ходимни тайинлаш бўйича қарор қабул қилганларидан сўнг тайинланган шахс тўғрисидаги сўровнома маълумотларини илова қилган ҳолда бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига (бундан бўён матнда Марказий банк деб юритилади) ва маҳсус ваколатли давлат органига ўн кундан кеч бўлмаган муддатда хабар бериши лозим.

14. Масъул ходим қўйидаги ҳукуқларга эга:

ички назоратни амалга ошириш мақсадида тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари бўлинмалари раҳбарлари ва ходимларидан керакли ҳужжатларини талаб қилиб олиш;

ички назоратни амалга ошириш мақсадида олинган ҳужжатлардан нусха кўчириш, тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг электрон маълумотлар базаларида, локал ҳисоблаш тармоқлари ва автоном компьютер тизимларида сақланадиган файллар ва бошқа ёзувлардан фойдаланиш ва нусхалар олиш;

тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг бошқа бўлинмалари ходимларидан ёрдам сўраш ва олиш;

мазкур Коидалар ва ички коидаларга мувофиқ бошқа харакатларни амалга ошириш.

15. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг чет элдаги шуъба, филиал ва ваколатхоналари агарда улар жойлашган мамлакатнинг қонун хужжатларида тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ва тўлов ташкилотининг ички қоидаларига нисбатан енгилроқ ички назорат чоралари белгиланган бўлса, улар жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиборасидаги чора-тадбирларни амалга оширишда тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ва тўлов ташкилотининг ички қоидаларига риоя қилишлари керак.

16. Масъул ходим, ички назоратга тегишли масалалар бўйича бевосита тўлов тизими операторининг, электрон пуллар тизими операторининг ёки тўлов ташкилотининг ижро этувчи органи раҳбарига хисобдор ва бошқа бўлинмаларидан мустақилдир.

3-боб. Мижозларни лозим даражада текшириш

17. Мижозларни лозим даражада текшириш чора-тадбирлари кўйидагиларни ўз ичига олиши шарт:

мижознинг шахсини текшириш ва идентификациялаш;

мижоз номидан иш кўрувчи шахсни идентификация қилиш, шахсини ва ваколат берувчи хужжатларини текшириш;

мижознинг бенефициар мулкдорини идентификациялаш;

ўрнатилган иш муносабатлари ёки ўтказилиши режалаштирилаётган операцияларнинг мақсади ва характеристикини ўрганиш;

мижоз томонидан амалга ошириладиган иш муносабатлари ва операцияларни уларнинг бундай mijoz ва uning фаолияти, таваккалчилик характеристи тўғрисидаги маълумотларга мувофиқлигини текшириш максадида доимий асосда ўрганиш ўтказиш.

Мижозларни лозим даражада текшириш кўйидаги ҳолларда амалга оширилмайди:

банк картасидан фойдаланган ҳолда пул маблағларини товарлар (иш, хизматлар) учун тўлов сифатида ўтказилиши, агар бундай банк картасиданга рақами ва бошқа идентификация маълумотлари тўловга бириктирилган бўлса;

томонлари тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, тўлов агентлари (субагентлари) бўлган операциялар амалга оширилганда;

электрон пулларнинг эгаси бўлган жисмоний шахс томонидан амалга ошириладиган битта операциянинг энг кўп суммаси базавий хисоблаш миқдорига тенг бўлган суммадан ошмаганда;

электрон пулларнинг эгаси бўлган жисмоний шахснинг битта электрон курилмасида сақланадиган электрон пулларнинг энг кўп суммаси базавий хисоблаш миқдорининг беш бараварига тенг бўлган суммадан ошмаганда.

18. Мижозларни идентификация қилиш тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва(ёки) тўлов ташкилотлари томонидан мижознинг шахсан ҳозирлигига ва ўз шахсини тасдиқловчи хужжатни тақдим этганда ёхуд конун хужжатлари талабларига зид бўлмаган бошқа усулда, шу жумладан, масофавий идентификация қилиш тизимларидан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

19. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, тўлов агентлари (субагентлари) мижозларни лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирларни амалга оширган учинчи томонларнинг текшириш натижаларига таянишлари мумкин. Бунда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари қўйидагилар бўйича ишонч ҳосил қилишлари керак:

мижозларни лозим даражада текшириш бўйича зарур маълумотларни (электрон тизимлар орқали) кечиктиримасдан олиш имкониятига эга бўлиши;

сўровга асосан идентификация бўйича маълумотлар ва мижозларни лозим даражада текшириш бўйича тегишли хужжатларнинг нусхаларини кечиктиримасдан олиш имкониятига эга бўлиши;

учинчи томон жиной фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялашгиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишини молиялаштиришга қарши курашиб бўйича қоидалар асосида ишлашига.

20. Мазкур Қоидаларда белгиланган ҳар қандай истисноларга қарамасдан, жиной фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатишини молиялаштириш бўйича шубҳалар мавжуд бўлганда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари мижозларни лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирларни кўришлари шарт.

Мижозни лозим даражада текшириш жараёнида, жиной фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатишини молиялаштириш бўйича шубҳалар мавжуд бўлган ҳолларда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари лозим даражада текшириши амалга ошириш мижозга маълумотни ошкор бўлиб қолишига олиб келишига ишончи комил бўлса, лозим даражада текшириши амалга оширимасдан шубҳали операция тўғрисида ваколатли органга хабар юбориши мумкин.

21. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, шу жумладан, улар ўзларининг тўлов агентлари ва (ёки) субагентлари орқали иш олиб борган тақдирда, мижозни лозим даражада текшириш имконияти мавжуд бўлмаса бу хақда маҳсус ваколатли давлат органига хабар бериши ва бундай мижоз билан ҳамкорлик муносабатларига киришиш ёки бундай мижознинг операцияларини амалга оширишдан воз кечиши ёхуд у билан ҳар қандай амалий иш муносабатларини тўхтатиши лозим.

22. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари юқори мансабдор шахслар бўйича қўйидаги чораларни кўришлари керак:

мижоз юқори мансабдор шахс эканлигини аниқлаш учун таваккалчилекларни бошқариш тизимларидан фойдаланиш;

юқори мансабдор шахснинг мавқеи тўғрисидаги маълумотларни текшириш ва операция бўйича пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкнинг манбасини аниқлаш юзасидан ўринли чораларни кўриш;

юқори мансабдор шахс билан амалий иш муносабатларига фақатгина тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ва (ёки) тўлов ташкилотининг ижро раҳбари руҳсати билан киришиш (ёки мавжуд мижозлар учун давом эттириш);

амалий иш муносабатларини мунтазам равишда чуқур мониторинг қилиб бориши.

23. Мижоз ёки мижоз томонидан амалга оширилаётган операция юқори даражадаги таваккалчилек тоифасига киритилган тақдирда, тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ушбу мижозга нисбатан лозим даражада текширишнинг қўйидаги кучайтирилган чора-тадбирларини кўришлари шарт:

мижоз ҳақида очик манбалар ва маълумотлар базаларидан қўшимча тасдиқланган маълумотларни йиғиш ва қайд этиш;

мижоздан у томонидан амалга оширилаётган операциялар бўйича пул маблағлари ёки бошқа мол-мулкнинг манбалари ҳақидаги маълумотларни олиш;

мазкур мижоз томонидан ўтказилиши режалаштирилган ёки ўтказилган операцияларнинг мақсадларини ўрганиш;

ушбу мижоз томонидан амалга оширилаётган операциялар устидан доимий мониторинг юритиш.

24. Лозим даражада текширишнинг кучайтирилган чора-тадбирларини амалга оширишни имкони бўлмаган тақдирда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари бу ҳақда маҳсус ваколатли давлат органига хабар беришлари ва бундай мижоз билан амалий иш муносабатларига киришиш ёки бундай мижознинг операцияларини амалга оширишни рад этишлари керак.

25. Мижоз ва мижознинг бенефициари мулкдори идентификацияси мазкур Коидаларнинг 1 ва 2-иловаларида кўзда тутилган маълумотлар, шунингдек, операциялар ва бошқа битимларнинг бажарилиши учун асос ҳисобланувчи хужжатлар ва бошқа зарур маълумотлар асосида, тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари томонидан, шу жумладан, улар ўзларининг тўлов агентлари (субагентлари) орқали иш олиб борганда ҳам, амалга оширилади.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, олинган маълумотлар (хужжатлар) ишончлигига шубҳалар мавжуд бўлганда, ушбу маълумотларни (хужжатларни) текшириш (верификациялаш) бўйича чораларни кўришлари лозим. Бундай

холатларда, тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари тегишли ташкилотларга мижозлар ҳақидаги маълумотларнинг (хужжатларнинг) ишончлилигини (ҳақиқийлигини) аниқлаштириш учун мурожаат қилишга ҳақли.

26. Мижозни ва операциянинг бошқа иштирокчиларини идентификациялаш имконини берувчи барча ҳужжатлар ёки учинчи томон маълумотлари мижоз билан амалий иш муносабатларига киришиш ёки операцияни амалга ошириш санасида амалда бўлиши шарт.

27. Юридик шахс, юридик шахс бўлмаган ташкилот ва якка тартибдаги тадбиркорларга нисбатан мижозларни лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирлар бажарилаётганда қўйидагиларни олиш лозим:

юридик шахс, юридик шахс бўлмаган ташкилот ва якка тартибдаги тадбиркорларнинг давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги тегишли ҳужжатларни;

юридик шахс ва юридик шахс бўлмаган ташкилотларнинг раҳбарияти ҳақидаги, шунингдек, таъсис хужжатларида кўрсатилган маълумотлар.

Мазкур маълумотлар тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва хисобга қўйишини автоматлаштирилган тизими орқали олинади, ушбу тизимдан маълумотларни олиш имконияти бўлмаган тақдирда, улар бевосита мижозни ўзидан олинади.

28. Юридик шахс ва юридик шахс бўлмаган ташкилотларни лозим даражада текшириш жараёнида тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари алоқадор ёки ишончли манбадан олинган маълумотлардан фойдаланган холда, шу жумладан, қўйида келтирилган маълумотларни ўрганиш орқали, мижознинг бенефициар мулкдорини идентификациялаш ва шахсини текшириш юзасидан ўринли чораларни кўришлари керак:

мижознинг мулкчилик шакли ва бошқарув тузилмалари;

мижознинг таъсисчилари (жамият акцияларининг камида ўн фоизига эга бўлган акциядорлари ва иштирокчилари);

пировард натижада юридик шахс ёки юридик шахс бўлмаган ташкилотнинг (комида ўн фоиз) улушига эгалик қилувчи жисмоний шахс(лар)нинг шахсий маълумотлари (агар мавжуд бўлса).

Агар тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари томонидан кўрилган тегишли чоралар бенефициар мулкдорни аниқлашнинг имконини бермаса, улар мижознинг юқори раҳбарлик лавозимини эгаллаб турган шахсни бенефициар мулкдор сифатида идентификация қилиш юзасидан ўринли чораларни кўришлари мумкин.

29. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари мавжуд мижозларга нисбатан уларнинг аҳамияти ва таваккалчиликлардан келиб чиқсан холда лозим даражада текшириш бўйича чора-тадбирларни кўриши ва тегишли вактда бундай муносабатларни лозим даражада текширишни, текширишлар қачон ўтказилганлиги ва умуман ўтказилган ёки ўтказилмаганлигини ҳамда олинган маълумотларни етарлилигини хисобга олган холда ўтказишлари керак.

30. Мижоз ва мижознинг бенефициар мулкдорини идентификациялашда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, шу жумладан, улар ўзларининг тўлов агентлари (субагентлари) орқали иш олиб борганда, олинган маълумотларни қонун хужжатларида белгиланган тартибда маҳсус ваколатли давлат органи томонидан шакллантириладиган ва тақдим қилинадиган Рўйхат ҳамда жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга карши курашиш соҳасида халқаро ҳамкорликда иштирок этмаётган давлатлар рўйхати билан солишириб чиқиши шарт.

Мижоз ва мижознинг бенефициар мулкдорини идентификациялаш жараёнида Рўйхатга киритилган шахслар аниқланган тақдирда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари мазкур Қоидаларнинг 8-бобида ўрнатилган чора-тадбирларни амалга ошириши шарт.

31. Тўлов ташкилотлари, шу жумладан, улар ўзларининг тўлов агентлари (субагентлари) орқали, пул ўтказмалари тизимлари орқали пул маблағларини қабул қилиш ва амалга ошириш бўйича хизматларни кўрсатишида, улар:

ўзларининг бундай хизматларни кўрсатувчи таркибий бўлинмалари (тўлов агентлари (субагентлари), шохобчалари, бўлимлари ва бошқалар) ва ушбу таркибий бўлинмалар ходимларининг ҳисобини юритишлари;

пул ўтказмалари тизими орқали пул маблағларини қабул қилиш ва амалга ошириш бўйича хизматларни мижозларни лозим даражада текширгандан сўнг кўрсатиш;

жўнатиладиган пул ўтказмаларини мижоз-жўнатувчи ҳақидаги (мижознинг тўлиқ номи; жисмоний шахслар учун шахсни тасдиқловчи хужжат (паспорт ёки унинг ўрнини босадиган хужжат) серияси ва рақами; юридик шахслар ва юридик шахс бўлмаган ташкилотлар учун жўнатувчининг манзили ёки идентификацион рақами; агар операция жараёнида хисобварақ ишлатилган бўлса, у ҳолда унинг рақами ёки операциянинг хос рақами) ва олувчи ҳақидаги (мижознинг тўлиқ номи; агар операция жараёнида хисобварақ ишлатилган бўлса, у ҳолда унинг рақами ёки операциянинг хос рақами) аниқ маълумотлар билан бирга юборилишини таъминлашлари;

олувчиси ва (ёки) жўнатувчиси ҳақидаги талаб қилинган маълумотларга эга бўлмаган пул ўтказмаларини аниқлаш бўйича асосли ва имкони мавжуд бўлган чораларни кўришлари шарт.

Тўлов ташкилотларига, пул ўтказмаси юқорида кўрсатилган талабларга жавоб бермаса, пул ўтказмаларини амалга ошириш тақиқланади.

32. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга шубҳалар мавжуд бўлганда, амалий иш муносабатларига киришиш ёки операцияларни (пул маблағларини ва электрон пулларни хисобга киритиш бўйича операциялар бундан

мустасно) амалга оширишни рад этишлари ва бу хақида маҳсус ваколатли давлат органига хабар берилешлари шарт.

4-боб. Таваккалчилик даражасини аниқлаш ва баҳолаш

33. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари таваккалчилик даражасини ўрганиш, таҳлил қилиш, аниқлаш, баҳолаш, мониторинг қилиш, бошқариш, ҳужжатлаштириш ва уни камайтириш бўйича тегишли чораларни кўришлари керак.

Таваккалчилик даражаси мижознинг амалга оширадиган фаолият ва операциялари турларини, мазкур Коидаларда белгиланган мезонлар, мижозни лозим даражада текшириш натижаларини, таваккалчилик омилларини инобатга олган холда маълумотларни, шу жумладан, мижоз томонидан тақдим қилинган маълумотларни ўрганиш ва таҳлил қилиш асосида, масъул ходим томонидан аниқланади ва баҳоланади.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ўз фаолиятида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштириш юзасидан эҳтимолий таваккалчиликларни ўрганишни, таҳлил қилишни ва аниқлашни тизимили йилига камида бир марта амалга оширишлари ҳамда ўрганиш натижаларини ҳужжатлар билан қайд этишлари лозим.

34. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари аввалдан қўйидаги мезонларга жавоб берадиган мижозларни юқори даражадаги таваккалчилик тоифасига киритиб, уларга нисбатан кучайтирилган эътибор қаратишлари лозим:

- а) шубҳали операцияларни амалга оширувчи мижозлар;
- б) жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиб соҳасида ҳалқаро ҳамкорликда иштирок этмаётган давлатда доимий яшаётган ёки рўйхатга олинган шахслар;
- в) Ўзбекистон Республикаси норезидентлари;
- г) юқори мансабдор шахслар, уларнинг яқин қариндошлари ва юқори мансабдор шахсларга яқин шахслар;
- д) ички қоидалар билан белгиланадиган бошқа шахслар.

35. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва (ёки) оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштириш мақсадида технологик ютуқлардан фойдаланишишинг олдини олишга қаратилган чораларни кўришлари керак. Ушбу мақсадда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари кўйида келтирилган ҳолатлардан келиб чиқиши мумкин бўлган таваккалчилик даражасини аниқлашлари ва баҳолашлари керак:

янги хизмат турлари ва янги иш амалиёти ишлаб чиқилиши;

янги ёки мавжуд хизмат турлари учун янги ёки ривожланаётган технологиялардан фойдаланилиши.

Таваккалчиликни бундай баҳолаш янги хизмат турларини, иш амалиётини татбиқ қилишдан ёки янги ёхуд ривожланаётган технологиялардан фойдаланишдан аввал ўтказилиши керак.

36. Электрон пуллар тизими фирибгарлик хатти-ҳаракатларидан ҳимоя қилиш ва шубҳали транзакцияларни (операцияларни) аниқлаш, Рўйхатга киритилган шахслар томонидан амалга ошириладиган операцияларни ёки уларга тегишли бўлган электрон ҳамёнларни Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларининг талабларига мувофиқ блоклаш ва тўхтатиб туриш механизмларига эга бўлиши керак.

5-боб. Шубҳали операциялар мезонлари ва аломатлари

37. Операция қўйидаги мезон ва аломатларнинг бири мавжуд бўлганда шубҳали деб тан олинади:

операция бажарувчи томонлардан бири жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш соҳасида халқаро ҳамкорликда иштирок этмаётган давлатда доимий яшаётган, турган ёки рўйхатга олинган шахс бўлса;

пул маблағларининг битта шахсга тегишли ёки унга расмийлаштирилган бир ёки бир нечта банк карталарига ёхуд электрон ҳамёнларга бир ёки бир неча маротаба 30 кун давомида умумий хисобда базавий ҳисоблаш микдорининг 500 бараварига teng ёки ундан ортиқ микдорда ўтказилиши;

суммалари бўйича (масалан, четга чиқиши операцияларнинг ўртача суммасининг 50 фоизидан ошмайди) ўхшаш пул маблағлари ва электрон пулларнинг мунтазам равишда (3 ой ичida кетма-кет) бир хил mijozлар томонидан бир хил бенефициарларга ўтказилиши ёки бир хил жўнатувчилардан бир хил mijozларга келиб тушиши;

пул маблағларини ўтказилиши бўйича аҳамиятга молик микдордаги операцияларнинг кўп mijozлар томонидан битта бенефициарга ёки аҳамиятга молик микдордаги манбалардан битта mijozга амалга оширилиши (аҳамиятга молик микдор сифатида, mijoz операциялари сонининг таққосланаётган вақт давридаги mijozнинг шу тусдаги операцияларининг ўртача сонидан 10 баравардан ортиқ микдорда ошиши тан олинади);

мазкур бандда назарда тутилган, мазкур қоидалар ва ички қоидалар билан ўрнатилаган мезон ва аломатларга эга бўлмаган, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва (ёки) оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга алоказорлигига тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида шубҳа мавжуд бўлган бошқа операциялар.

38. Ички қоидалар билан шубҳали операцияларни қўшимча мезонлари ва аломатлари белгиланиши мумкин.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари маҳсус ваколатли давлат органи билан келишилган холда Марказий банк томонидан ишлаб чиқиладиган ва тавсиявий характерга эга бўлган услубий қўлланмалар асосида шубҳали операцияларни дастлабки аниқлаш индикаторлари тизимини йўлга қўйишлари мумкин.

39. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари барча мураккаб, файриоддий йирик операцияларга, шунингдек, аниқ иқтисодий ёки қонуний мақсадга эга бўлмаган операцияни амалга оширишнинг файриоддий схемаларига кучайтирилган эътибор қаратишлари, лозим ҳолларда мазкур операцияларни шубҳали сифатида тавсифлаб, бу ҳақида маҳсус ваколатли органига хабар беришлари керак.

40. Пул ўтказмалари бўйича юборувчи ва қабул қилувчи томонни ҳам назорат қилувчи электрон пуллар тизимлари операторлари ёки тўлов ташкилотлари:

шубҳали операцияларни аниқлаш учун барча маълумотларни, шу жумладан, юборувчи томондан ҳам, қабул қилувчи томондан ҳам олинган маълумотларни инобатга олишлари;

шубҳали пул ўтказмаси боғлик бўлган мамлакат(лар)да шубҳали операция тўғрисида хабар юборишлари ва пул ўтказмаси тўғрисидаги тегишли маълумотларни тегишли мамлакат(лар)нинг молиявий разведка бўлимларига тақдим этишлари керак.

6-боб. Террорчилик фаолияти ёки оммавий қирғин қуролини тарқатишда қатнашаётган ёки қатнашишда гумон қилинаётган шахслар иштирокида амалга ошириладиган операциялар

41. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, шу жумладан, улар ўзларининг агентлари (субагентлари) орқали, операцияларни амалга оширишда уларнинг иштирокчиларининг идентификация маълумотларини Рўйхат билан солиширишлари шарт.

42. Мижоз ёки операция қатнашчиларидан бирининг барча идентификация маълумотлари Рўйхатга киритилган шахснинг маълумотлари билан тўлиқ мос келган тақдирда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари бу операцияни кечиктирмасдан ва олдиндан хабар қилмасдан тўхтатиб туради (мижознинг банк хисобварафига (электрон ҳамёнга) тушган пул маблағларини (электрон пулларни) хисобга киритиш бўйича операциялар бундан мустасно) ва (ёки) пул маблағларини ёки электрон пулларни ишга солмай тўхтатиб қўяди.

Тўлиқ мос келиши дейилганда мижоз ёки операция иштирокчиси идентификация маълумотларининг Рўйхатда келтирилган барча тегишли маълумотлар билан аниқ ва сўзсиз мос келиши тушунилади.

Куйидаги ҳолатларда ҳам пул маблағлари ёки бошқа мол-мулк билан

боглиқ операцияни тўхтатиб туриш ва пул маблағларини ёки электрон пулларни ишга солмай тўхтатиб қўйиш лозим:

агарда операция қатнашчиларидан бири Рўйхатга киритилган шахс номидан ёки унинг топшириғига биноан фаолият кўрсатаётган бўлса;

операцияни амалга оширишда фойдаланилаётган пул маблағлари ёки электрон пуллар тўлиқ ёки қисман Рўйхатга киритилган шахсга тегишли бўлса;

операция қатнашчиси — юридик шахс ёки юридик шахс бўлмаган ташкилот Рўйхатга киритилган шахснинг мулкида ёки назорати остида бўлса.

43. Рўйхатга киритилган шахснинг операцияси тўхтатиб турилганда ва (ёки) пул маблағларини ёки электрон пулларини ишга солмай тўхтатиб қўйилганда тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ишга солмай тўхтатиб қўйилган суммани кўрсатган ҳолда маҳсус ваколатли давлат органига шубҳали операция тўғрисида хабар юборишлари лозим.

7-боб. Маҳсус ваколатли давлат органига маълумотларни тақдим этиш

44. Шубҳали операция ҳақидаги хабар Ички назорат хизмати томонидан шубҳали операция аниқланган (амалга оширилган) кундан кейинги иш кунидан кечиктирмай қонунчилик талабларига мувофиқ маҳсус ваколатли давлат органига берилади.

45. Ҳар бир хабар тўғрисидаги маълумот маъсул ходим томонидан сақланилиши таъминланадиган маҳсус журналга киритилади.

46. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари тегишли операциянинг шубҳали эканлигини тасдиқловчи ёки шубҳалилигини олиб ташловчи ҳар қандай маълумот юзасидан дархол маҳсус ваколатли давлат органига хабар беришлари шарт.

8-боб. Рўйхатга киритилган шахслар иштирокидаги операциялар аниқланганда амалга ошириладиган чора-тадбирлар

47. Агар мижоз билан муносабатларни ўрнатиш даврида ёки операцияни амалга оширишда мижоз ёки операция қатнашчиларидан бирининг барча идентификация маълумотлари Рўйхатга киритилган шахснинг маълумотлари билан тўлиқ мос келганлиги аниқланган тақдирда, масъул ходим кечиктирмасдан ва мижозни хабардор қилмасдан қўйидаги чора-тадбирларни кўриши лозим:

операцияни тўхтатиб қўйиш ва бундай операция бўйича пул маблағлари ёки электрон пулларни ишга солмай тўхтатиб қўйиш;

конунчилик талабларига мувофиқ операция бўйича ишга солмай тўхтатиб қўйиш лозим бўлган пул маблағлари ёки электрон пулларни аниқлаш;

операция тўхтатиб турилган куннинг ўзида ишга солмай тўхтатиб

кўйилган пул маблағлари ва электрон пулларнинг миқдорини кўрсатган ҳолда шубҳали операция тўғрисидаги хабарни зудлик билан маҳсус ваколатли давлат органига юбориш;

операция ҳақидаги маълумотни маъсул ходимнинг электрон журналигага киритиш.

48. Ишга солмай тўхтатиб қўйилган пул маблағлари ёки электрон пуллардан фойдаланишга рухсат бериш тартиби қонунчилик билан белгиланади.

49. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари тўхтатилган операцияни ўтказишни тиклашни ва ишга солмай тўхтатиб қўйилган пул маблағлари ва электрон пуллардан фойдаланишга рухсат беришни Террорчилик фаолиятида ёки оммавий қирғин қуролини тарқатишда иштирок этаётган ёки иштирок этишда гумон қилинаётган шахслар рўйхатига киритилган шахсларнинг операцияларини тўхтатиб туриш, пул маблағларини ёки бошқа мол-мулкини ишга солмай тўхтатиб қўйиш, ишга солмай тўхтатиб қўйилган мол-мулкидан фойдаланишга рухсат бериш ва операцияларини тиклаш тартиби тўғрисидаги низомда (рўйхат рақами 2833, 2016 йил 11 октябрь) белгиланган тартибда амалга оширадилар.

9-боб. Маълумотлар ва ҳужжатларни расмийлаштириш, сақлаш ва маҳфийлигини таъминлаш

50. Мижозни лозим даражада текшириш жараёнида олинган мижоз тўғрисидаги маълумотлар, мазкур Қоидаларнинг З-иловасига мувофиқ маълумотларни ўз ичига олувчи мижознинг электрон анкетасида қайд этилади. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ички ҳужжатларга мувофиқ мижоз анкетасига бошқа маълумотларни киритиш ҳуқукига эга.

51. Барча мижозлар (лозим даражада текшириш талаб этилмайдиган мижозлар бундан мустасно) бўйича анкеталар электрон шаклда тўлдирилади. Барча мижозлар, шу жумладан, шубҳали операцияларни амалга оширувчи мижозлар бўйича анкеталар реестри электрон шаклда юритилади.

52. Электрон шаклда тўлдирилган анкеталар мижозларнинг идентификациясини амалга оширувчи тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ҳамда уларнинг тўлов агентларининг (субагентлари) ходимларига мижоз тўғрисидаги маълумотларни текшириш учун доимий режимда тезкор фойдаланиш имкониятини берувчи электрон базада сақланади.

53. Мижоз анкетасида кўрсатиладиган маълумотларнинг ўзгаришига, шунингдек, у томонидан амалга оширилаётган молиявий операцияларнинг тавсифи ўзгаришига қараб, тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари зарур ҳолларда мижоз билан ишлаш бўйича таваккалчилик даражасини қайта кўриб чиқади.

54. Операциялар тўғрисидаги ахборот, зарурат туғилган тақдирда, опе-

рация тафсилотларини қайта тиклаш мумкин бўлган тарзда расмийлаштирилиши лозим.

55. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари операциялар тўғрисидаги ахборотни, шунингдек, идентификациялаш ва мижозларни лозим даражада текширишга доир барча маълумотларни, хизмат ёзишмалари, ҳар қандай ўрганиш ёки таҳлил натижаларини қонун хужжатларида белгиланган муддатлар давомида, лекин бундай операциялар амалга оширилганидан ёки мижозлар билан амалий иш муносабатлари тўхтатилганидан кейин камида беш йил мобайнида сақлашлари шарт.

56. Электрон шаклдаги хужжатлар дастурий усул асосида архивлаштирилиши, электрон ахборот ташувчи воситаларга ёзилиши ва масъул ходим томонидан сақланиши керак.

57. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари жиной фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиб билан боғлиқ бўлган ахборотга, шу жумладан, архивда сақланаётган хужжатларга кириш имкониятини чеклайдилар, унинг тарқалиб кетмаслигини таъминлайдилар ҳамда мижозларга уларнинг операциялари ҳакида маҳсус ваколатли давлат органига хабар берилганлиги тўғрисида маълум қилиш хуқуқига эга эмаслар.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ички назорат вазифаларини бажариш жараёнида олинган маълумотларнинг унинг ходимлари томонидан ошкор қилинмаслигини (ёки шахсий мақсадда ёхуд учинчи шахслар манфаатларида фойдаланилмаслигини) таъминлайди, мазкур Коидаларда кўрсатиб ўтилган холатлар бундан мустасно.

58. Мижозларни лозим даражада текшириш натижасида олинган маълумотлар аҳамияти ва таваккалчиликлардан келиб чиқсан ҳолда ҳамда мижоз маълумотларида ўзгаришлар бўлганда, бироқ мижоз томонидан жиной фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришни амалга ошириш таваккалчилиги тўлов тизими оператори, электрон пуллар тизими оператори ёки тўлов ташкилоти томонидан юқори баҳоланганда йилига камида бир маротаба, бошқа ҳолларда икки йилда камида бир маротаба янгиланиши лозим.

10-боб. Ички назорат хизмати ҳамда бошқа бўлинмалар раҳбар ва ходимларининг жавобгарлиги

59. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари, шу жумладан, масъул ходимлар ва бошқа бўлинмалар ходимлари мазкур Коидаларни бузганлиги учун қонунчиликка мувофиқ жавобгар бўладилар.

60. Қонун хужжатлари, шунингдек, жиной фаолиятдан олинган даро-

мадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштиришга қарши курашиш соҳасидаги қонун хужжатларини тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ходимлари томонидан операцияларни амалга ошириш жараёнида бузиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги тўғрисида далиллар маълум бўлиб қолганда, тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари ходимлари ушбу далилларни дарҳол ижрочи раҳбарга ёки масъул ходимга ёзма равиша етказадилар.

61. Тўлов ташкилотлари тўлов агентлари ва субагентлари томонидан ушбу Коидалар ва ташкилотнинг ички қоидалари талабларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширишлари лозим.

62. Тўлов ташкилотлари ўзларининг тўлов агентлари ва субагентлари томонидан ушбу Коидаларнинг талабларини бузганликлари учун жавобгар бўлади.

63. Тўлов агентлари ва субагентлари тўлов ташкилотининг ички қоидалари талабларини бузганликлари учун жавобгар бўлади.

11-боб. Якуний қоидалар

64. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари томонидан мазкур Коидалар талабларига риоя этилиши устидан мониторинг ва назорат Марказий банк томонидан, зарур ҳолларда махсус ваколатли давлат органи билан биргаликда, амалга оширилади.

65. Марказий банк тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотлари томонидан белгиланган тартибда тақдим этилаётган ҳисоботлар асосида ички назоратни ташкил этилиши ва унинг самарадорлиги бўйича мазкур Коидаларга риоя қилиниши устидан масофавий мониторингни амалга оширади.

66. Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларининг ижро этувчи органи ўзгараётган ички ва ташқи вазиятларни инобатга олган холда, ички назорат тизимини доимий равиша мониторинг қиласи ва самарадорлигини баҳолаб боради, шунингдек, самарали ишлашини таъминлаш учун заруратга қараб уни мустаҳкамлайди.

Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида ички аудит хизмати мавжуд бўлганда, масъул ходим фаолиятининг самарадорлиги мониторинги ички аудит хизмати томонидан ҳам олиб борилиши мумкин.

67. Ички назорат тизимининг камчиликлари аниқланган тақдирда тўлов тизими операторининг, электрон пуллар тизими операторининг ёки тўлов ташкилотининг ижро этувчи органи раҳбари ушбу камчиликларини ўз вақтида бартараф қилинишини таъминлаши лозим.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ТАШҚИ САВДО ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИНИНГ
ҚАРОРИ

355 Энг кўп қулайлик режими ҳамда эркин савдо режимини яратган ҳолда савдо-иқтисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар рўйхатларини тасдиқлаш тўғрисида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўtkазилди, рўйхат рақами 3267

Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодексига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги ва Давлат божхона қўмитаси **қарор қиласди**:

1. Куйидагилар:

Энг кўп қулайлик режимини яратган ҳолда савдо-иқтисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар рўйхати 1-иловага мувофиқ;

Эркин савдо режимини яратган ҳолда савдо-иқтисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар рўйхати 2-иловага мувофиқ тасдиқлансан.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Инвестициялар ва ташқи
savdo vaziri**

С. УМУРЗАКОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 22 июнь,
2020/31-3-сон

Ташқи ишлар вазари

А. КАМИЛОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 22 июнь,
51-сон

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

**Давлат божхона
қўмитаси раиси**

М. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 22 июнь,
01-02/8-27-сон

Ўзбекистон Республикаси
Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги,
Ташқи ишлар вазирлиги ва Давлат божхона
қўмитасининг 2020 йил 22 июндаги
2020/31-3, 51, 01-02/8-27-сон қарорига
1-ИЛОВА

**Энг кўп қулайлик режимини яратган ҳолда савдо-иктисодий
ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар
РЎЙХАТИ**

1. Австрия Республикаси
2. Афғонистон Ислом Республикаси
3. Бангладеш Халқ Республикаси
4. Бельгия Қироллиги
5. Болгария Республикаси
6. Бразилия Федератив Республикаси
7. Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллиги
8. Венгрия
9. Вьетнам Социалистик Республикаси
10. Германия Федератив Республикаси
11. Греция Республикаси
12. Дания Қироллиги
13. Миср Араб Республикаси
14. Ироил Давлати
15. Хиндистон Республикаси
16. Индонезия Республикаси
17. Ирландия
18. Испания Қироллиги
19. Италия Республикаси
20. Иордания Ҳошимийлик Қироллиги
21. Кипр Республикаси
22. Корея Республикаси
23. Хитой Халқ Республикаси
24. Латвия Республикаси
25. Литва Республикаси
26. Мальта Республикаси
27. Люксембург Буюк Герцоглиги

28. Нидерландия Қироллиги
29. Португалия Республикаси
30. Покистон Ислом Республикаси
31. Польша Республикаси
32. Словения Республикаси
33. Руминия
34. Словакия Республикаси
35. Сингапур Республикаси*
36. Америка Қўшма Штатлари
37. Туркия Республикаси
38. Финляндия Республикаси
39. Франция Республикаси
40. Хорватия Республикаси
41. Чехия Республикаси
42. Швеция Қироллиги
43. Швейцария Конфедерацияси
44. Эстония Республикаси
45. Япония
46. Саудия Арабистони Қироллиги
47. Малайзия

* Тошкент шаҳрида 2007 йил 25 январда имзоланган Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати билан Сингапур Республикаси Ҳукумати ўртасидағи иқтисодий ва гуманитар ҳамкорликнинг асосий йўналишилари тўғрисидаги Битимнинг фақат А-иловасида кўрсатилган товарларга нисбатан.

Ўзбекистон Республикаси
Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги,
Ташқи ишлар вазирлиги ва Давлат божхона
қўмитасининг 2020 йил 22 июндаги
2020/31-3, 51, 01-02 / 8-27-сон қарорига
2-ИЛОВА

Эркин савдо режимини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар РЎЙХАТИ

1. Беларусь Республикаси
2. Грузия Республикаси
3. Қозогистон Республикаси
4. Қирғизистон Республикаси
5. Молдова Республикаси
6. Россия Федерацияси
7. Туркманистан*

8. Украина
9. Тожикистон Республикаси
10. Озарбайжон Республикаси

* икки томонлама битимларга мувофиқ ўзаро келишилган рўйхатга киритилган товарларга импорт божхона божлари солинмайди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ТАШҚИ САВДО ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИНИНГ
ҚАРОРИ

356 Энг қулай савдо-сотик тартибини яратган ҳолда савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхати, шунингдек, унга қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 426-8

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 авгуустдаги ПФ-5505-сон «Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитаси **қарор қиласди**:

1. Айрим идоравий норматив-хукукий хужжатлар иловага мувофиқ ўз кучини йўқотган деб топилсин.
2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ва Марказий банки билан келишилган.
3. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Инвестициялар ва ташқи
savdo vaziri**

С. УМУРЗАКОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
2020/31-4-сон

* Ушбу қарор «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

Молия вазири**Т. ИШМЕТОВ**

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
33-сон;

**Давлат божхона
қўмитаси раиси**

М. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
01-02 / 8-33-сон

*Келишиилган:**Ташқи ишлар вазири***A. КАМИЛОВ**

2020 йил 29 июнь

*Марказий банк раиси***M. НУРМУРАТОВ**

2020 йил 29 июнь

Ўзбекистон Республикаси
Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги,
Молия вазирлиги ва Давлат божхона
қўмитасининг 2020 йил 29 июндаги
2020/31-4, 33, 01-02 / 8-33-сон қарорига
ИЛОВА

**Ўз кучини йўқотган деб топилаётган идоравий
норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар
РЎЙХАТИ**

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан 1998 йил 1 апрелда, Молия вазирлиги томонидан 1998 йил 2 апрелда ва Давлат божхона қўмитаси томонидан 1998 йил 3 апрелда тасдиқланган Энг қулай савдо-сотик тартибини яратган ҳолда савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхати рақами 426, 1998 йил 8 апрель).

2. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан 1998 йил 14 декабрда, Молия вазирлиги томонидан 1998 йил 23 декабрда ва Давлат божхона қўмитаси томонидан 1998 йил 16 декабря тасдиқланган Энг қулай савдо-сотик тартибини яратган ҳолда савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига 1-сон қўшимча (рўйхат рақами 426-1, 1998 йил 29 декабрь).

3. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан 2000 йил 3 январда ВР-01/10-6-сон билан, Молия вазирлиги томонидан 2000 йил 5 январда ТГ-13-04-14/1-сон билан ва Давлат божхона қўмитаси томонидан 2000 йил 5 январда 02/8-01-сон билан тасдиқланган Энг қулай савдо-сотиқ тартибини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига 2-сон кўшимча (рўйхат рақами 426-2, 2000 йил 14 январь).

4. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2004 йил 29 апрелдаги 7171-01/10-1693, 71, 01-02/1-25-сон «Энг қулай савдо-сотиқ тартибини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 426-3, 2004 йил 14 июнь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2004 й., 24-сон, 277-модда).

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2004 йил 11 ноябрдаги ЭГ-01/10-4238, СР/13-01/3-46/128, 01-02/20-35-сон «Энг қулай савдо-сотиқ тартибини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 426-4, 2005 йил 14 январь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2005 й., 2-сон, 14-модда).

6. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2007 йил 29 декабрдаги НН-01/10-6654, 110, 01-02/20-39-сон «Энг қулай режим яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 426-5, 2008 йил 7 январь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2008 й., 1-2-сон, 5-модда).

7. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2009 йил 16 ноябрдаги ЭГ-01/10-7262, 109, 01-02/18-28-сон «Энг қулай режим яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 426-6, 2009 йил 24 ноябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2009 й., 48-сон, 520-модда).

8. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2015 йил 5 декабрдаги 2015/10-12, 101, 01-02/8-47-сон «Энг қулай режим яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 426-7, 2015 йил 11 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2015 й., 49-сон, 622-модда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
 ИНВЕСТИЦИЯЛАР ВА ТАШҚИ САВДО ВАЗИРЛИГИ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
 ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИННИГ
 ҚАРОРИ

357 Эркин савдо тартибини назарда тутувчи битимлар имзоланган эркин савдо зонасини ташкил этиш тўғрисидаги битим иштирокчилари бўлган давлатлар рўйхатини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 429-1

Ўзбекистон Республикасининг Президентининг 2018 йил 8 августдаги ПФ-5505-сон «Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги ва Давлат божхона қўмитаси қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан 1998 йил 1 апрелда, Молия вазирлиги томонидан 1998 йил 2 апрелда 23-сон ва Давлат божхона қўмитаси томонидан 1998 йил 3 апрелда 02/19-2-сон билан тасдиқланган Эркин савдо тартибини назарда тутувчи битимлар имзоланган эркин савдо зонасини ташкил этиш тўғрисидаги битим иштирокчилари бўлган давлатлар рўйхати (рўйхат рақами 429, 1998 йил 8 апрель) ўз кучини йўқотган деб топилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ва Марказий банки билан келишилган.

3. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Инвестициялар ва ташқи
савдо вазири**

С. УМУРЗАКОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
2020/31-5-сон

Молия вазири

Т. ИШМЕТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
32-сон

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

**Давлат божхона
қўмитаси раиси**

М. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
01-02/8-34-сон

Келишилган:

Ташқи ишлар вазири

A. КАМИЛОВ

2020 йил 29 июнь

Марказий банк раиси

M. НУРМУРАТОВ

2020 йил 29 июнь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ

358 Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматла-
рини етказиб берувчиларининг тўлов тизимларида
ахборот хавфсизлигини таъминлаш тўғрисидаги низомни тас-
диқлаш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3268*

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марка-
зий банки тўғрисида»ги ҳамда «Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида»ги
қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқа-
руви қарор қиласди:

1. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб бе-
рувчиларининг тўлов тизимларида ахборот хавфсизлигини таъминлаш тўғри-
сидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июн-
да эълон қилинган.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 11 июнь,
13/10-сон

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки бошқарувининг 2020 йил
11 июндаги 13/10-сон қарорига
ИЛОВА

Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматлари етказиб берувчиларининг тўлов тизимларида ахборот хавфсизлигини таъминлаш тўғрисидаги НИЗОМ

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги, «Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида»ги, «Архив иши тўғрисида»ги ва «Шахсга доир маълумотлар тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматлари етказиб берувчиларининг тўлов тизимларида ахборот хавфсизлигини таъминлашга доир талабларни белгилайди.

1-боб. Умуний қоидалар

1. Мазкур Низомда куйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:
авторизация — маълум шахсга ёки шахслар гурухига муайян харатларни амалга ошириш хукукини бериш;

аутентификация — фойдаланувчи, дастур, қурилма ёки маълумотларнинг ҳақиқийлигини тасдиқлаш тартиб-таомили;

идентификация — тўлов тизимлари субъектларига идентификатор тайинлаш ва ёки белгилангандан идентификаторлар рўйхати билан идентификаторларни таққослаш;

криптографик калит — шифрлаш, дешифрлаш ҳамда электрон имзоларни криптографик алгоритмлар орқали текширишни амалга оширувчи маҳфий символлар кетма-кетлиги;

масофавий хизмат кўрсатиш тизими — электрон хизматлардан фойдаланиш учун тўлов хизматларидан фойдаланувчи ва ушбу хизматларни етказиб берувчи ўртасидаги алоқани таъминлайдиган телекоммуникация воситалари, рақамли ва ахборот технологиялари, дастурий таъминот ва ускуналар мажмуи;

муҳим тўлов тизимлари операторлари — тўлов тизимининг ишидаги тўхталишлар (узилишлар) Ўзбекистон Республикаси тўлов хизматлари бозорида таваккалчиликларнинг пайдо бўлишига олиб келиши мумкин

бўлган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки (бундан буён матнда Марказий банк деб юритилади) томонидан муҳим тўлов тизими жумла-сига киритилган тўлов тизимининг оператори хисобланган юридик шахс;

тўлов — пул мажбуриятини накд пул маблағлари билан бажариш ёхуд пул маблағларини тўлов воситаларидан фойдаланган ҳолда ўтказиш;

тўлов агенти — банк ёки тўлов ташкилоти билан тўлов хизматлари кўрсатиш учун агентлик шартномасини тузган, банк хисобланмайдиган юридик шахс;

тўлов субагенти — тўлов агенти билан тўлов хизматларини кўрсатиш бўйича субагентлик шартномасини тузган, банк хисобланмайдиган юридик шахс ёки якка тартибдаги тадбиркор;

тўлов ташкилоти — банк хисобланмайдиган, тўлов хизматларини кўрсатиш бўйича фаолиятни амалга оширишга ваколатли бўлган юридик шахс;

тўлов тизимлари операторлари — Ўзбекистон Республикаси худудида тўлов тизимининг ишлашини таъминлаш бўйича фаолиятни амалга оширувчи юридик шахс;

тўлов хизматларини етказиб берувчилар — Ўзбекистон Республикаси Марказий банки, банклар, тўлов ташкилотлари, тўлов агентлари, тўлов субагентлари;

хавфсизлик режими — норматив-хуқуқий хужжатлар билан белгиланганд, маъмурий-хуқуқий, ташкилий, инженер-техник ва бошқа чора-тадбирларни ўз ичига оладиган, ташкилотнинг конфиденциал маълумотларидан ноконуний фойдаланишнинг олдини олишни таъминловчи тартиб.

2-боб. Тўловлар тўғрисидаги ахборотни ҳимоя қилиш

2. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ўзларининг ахборот тизимлари хусусиятларидан келиб чиқиб, ахборот хавфсизлиги сиёсатини ишлаб чиқишиади.

3. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар тўловлар тўғрисидаги ахборотни шакллантириш, узатиш, сақлаш ва унга ишлов беришнинг барча босқичларида тўловлар тўғрисидаги ахборотни узлуксиз ҳимоя қилиш учун қўйидаги чораларни кўришлари лозим:

идентификация, аутентификация ва авторизация қилиш тизимини жорий этиш;

тизимга рухсатсиз киришнинг олдини олиш усулларини (логин, пароль ва бошқа) қўллаш;

тўлов хужжати ва идентификация маълумотларини қалбакилаштириш, уларни рухсатсиз ўзгартириш ҳамда учинчи шахсларга тақдим этишдан ҳимоялаш;

тўлов ахборотлари шакллантирилишини, тўлов хужжатининг ҳаққонийлиги текширилишини ва уларга ишлов берилишини ҳамда асосли ўзгартиришлар киритилишини таъминлаш ва назорат қилиш;

тўлов хужжатларини узатишида ушбу хужжатнинг асл эгасига етказилишини ҳамда бошқа шахсларга жўнатилишининг олди олинишини таъминлаш;

амалга оширилган тўловга оид маълумотларни сақлашда уларни рухсатсиз кўчириш, ўзгаришиш, ўчириш ҳамда учинчи шахсларга жўнатилишининг олдини олиш чораларини кўриш;

ташки сақловчига кўчирилган тўловга оид маълумотларнинг сейфда (темир шкафда) сақланишини таъминлаш ҳамда маълумотларни сақлаш учун масъул ходим (ходимлар) тайинланиши;

ахборот тизимларида дастурий таъминотларнинг назоратини ва хисобини юритиш ҳамда ахборот тизимларида дастурий таъминот талқинларининг, аппарат-дастурий қурилмаларининг ва дастурий воситаларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш;

ахборот тизимларининг актуал ҳолатда (охирги версия) бўлишини таъминлаш, бунда дастурий таъминотнинг янги талқинини текширувдан ўтказгандан сўнг ахборот тизимиға жорий этиш;

тўлов ахборотларига ишлов бериш, уларни узатиш ҳамда сақлаш жарайёнларини электрон баённомаларда автоматик тарзда шакллантириб бориш ҳамда уларнинг сақланишини таъминлаш;

ахборот хавфсизлиги хизматини ташкил этиш (ахборот хавфсизлиги га масъул ходим тайинлаш) ва ахборот хавфсизлиги бўйича амалга ошириладиган ишларни назорат қилиш;

тармоқ муҳофазаси ва криптографик муҳофазасини таъминлаш, компьютер вирусларидан ҳимоялаш, ахборот тизимларига киришни бошкариш, техник воситаларини созлаш ва бошқа чораларни кўллаш;

ахборот муҳофазаси ускуна ва қурилмалари билан таъминлаш, улардан фойдаланишининг тартибларини белгилаш ҳамда уларга техник хизмат кўрсатиш, таъмирлаш ва бошқа ҳолатларда техник қурилмалардан кўзда тутилмаган тарзда фойдаланишининг олдини олиш;

кўлланилаётган техник воситаларга барча телекоммуникация тармоқларидан рухсатсиз кириш, улардаги маълумотларни ўзгаришиш, ўчириш, кўчириб олишдан ҳимоялаш;

маълумотларнинг рухсатсиз четга чиқишининг олдини олиш.

4. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар дастурларга ва операцион тизимга зарар келтирувчи заарарли кодлар (компьютер вируслари) ва уларнинг салбий таъсирининг олдини олиш қўйидаги чораларни кўриши керак:

ҳисоблаш техникаси қурилмалари (серверлар, компьютерлар ва бошқалар), банкомат, эмбоссер ва тўлов терминалларининг (техник имкониятидан келиб чиқиб) иш фаолиятига зарар етказувчи кодларни (компьютер вирусларини) аниқлаш ва уларнинг салбий таъсирининг олдини олиш чораларини кўриш;

ахборот тизимларида факат лицензияланган антивирус дастуридан фойдаланиш, уларнинг русумлари актуаллiği ва базалари ҳар куни янгиланиб борилишини таъминлаш;

антивирус дастурларининг автоматик тарзда ишлашини таъминлаш;

барча электрон маълумотларни интернет тармоғи ва электрон почта орқали келган антивирус дастури орқали текшириш.

5. Тўлов тизимларида ахборотни муҳофаза қилишнинг криптографик усуллари қўлланилиши ва тўлов тизими қоидаларида қўйидагилар белгилаб берилиши лозим:

криптографик муҳофаза воситаларини автоматлаштирилган тизимларга боғлаш, ишга тушириш, ишлатиш ва фойдаланишдан чиқариш тартиби;

криптографик муҳофаза воситаларининг тўхтаб қолиши, ишдан чиқиши ва бошқа фавқулодда ҳолатларида уларни қайта тиклаш тартиби;

криптографик муҳофаза дастурларига ва техник хужжатларига ўзгартиришлар киритиш тартиби;

криптографик калитларни бошқариш тартиби;

криптографик калитларни ташувчи қурилмаларни қўллаш, сақлаш, ўзгартириш ва бошқалар бўйича ташкилий, техниковий усулларни қўллаш тартиби.

Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар Ўзбекистон Республикаси Марказий банки билан ахборот алманинуда ахборот муҳофазасини таъминлаш, ахборот алмашинувини икки томонлама келишув асосида амалга оширилади.

6. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчиларнинг ахборотлаштириш обьектларига рухсатсиз кириш ҳамда фойдаланишни чегаралаш мақсадида қўйидаги чоралар кўрилиши керак:

ахборот обьектларига, шу жумладан, банкомат, тўлов терминалари ва тўлов ўтказиш электрон қурилмаларига жисмонан таъсир этишини ҳамда техник жиҳозлар мавжуд бўлган бино ва хоналарга киришни назорат қилиш;

тўловларни амалга оширишда қўлланиладиган автоматлаштирилган тизимлар, дастурлар, ҳисоблаш техникалари, телекоммуникация қурилмалари параметрлари ва тузилмалари ҳамда тўлов тизимида ишлаш хуқуқини берувчи маълумотларни (пароль, биометрик ва бошқа маълумотлар) ўз ичига олган техник воситаларнинг жисмоний муҳофазасини (хавфсизлик режими) таъминлаш ва рухсатсиз таъсир этишнинг олдини олиш;

тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчиларнинг ходимлари ахборотлаштириш обьектларига киришини назорат қилиш ва маълумотларни рухсатсиз тарқалишидан ҳимоялаш тизимларини жорий қилиш;

серверлар ва телекоммуникация қурилмалари жойлашган хоналарда ишлаш жараёнларини видеокузатув тизимлари ёрдамида назорат қилиш.

7. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар қўйидаги маълумотларни ўз ичига олган ахборот тизимларининг ахборот муҳофазасини таъминлашлари керак:

банк (карта) ҳисобварағида пул маблағлари қолдиқлари тўғрисидаги маълумотлар;

электрон пуллар қолдиқлари тўғрисидаги маълумотлар;

амалга оширилган тўловлар тўғрисидаги маълумотлар;

нақд пулсиз ҳисоб-китобларни ўз ичига олган маълумотлар;

банклараро тўлов ва клиринг тизимлари тўлов маълумотлари;

криптографик мухофазани таъминлаш учун қўлланиладиган криптографик қалитлар;

тўловларни амалга оширишда қайта ишланадиган банк сири, шахсга доир маълумотлар ва бошқа қонун билан мухофаза қилинадиган маълумотлар.

8. Тўлов тизимлари операторлари ёки тўлов хизматларини етказиб берувчилар мижозларга қўллайдиган тўловларни амалга оширувчи дастурларни тақдим этишда ҳамда уларга ўзгартириш киритишда қўйидагиларни таъминлашлари лозим:

дастурларни ишлатиш бўйича йўриқномаларни ишлаб чиқиш ва уларнинг актуаллигини таъминлаган ҳолда мижозларга тақдим этиш;

аниқланган заифликларни бартараф этиш учун ўзгаришлар киритилишини таъминлаш;

мижозлар қўллаётган дастурларнинг актуаллигини назорат қилиш.

9. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ўзаро тўлов ахборотлари ва тўлов ахборотларига тегишли бўлган маълумотлар алмашинувини телекоммуникация тармоқлари орқали амалга ошириш учун томонларнинг ахборот объектлари хусусиятларидан келиб чиқиб, шунингдек, уларнинг вазифалари, жавобгарликлари ва мазкур Низом талабларини ўз ичига олган ахборот хавфсизлигини таъминлаш қоидаларини ишлаб чиқиши керак.

10. Тўлов агенти томонидан банк ёки тўлов ташкилоти билан тўлов хизматларини кўрсатиш учун тузилган агентлик шартномасида ахборот хавфсизлиги бўйича томонларнинг масъулиятлари белгиланган бўлиши керак.

11. Тўлов субагенти томонидан тўлов агенти билан тўлов хизматларини кўрсатиш бўйича тузилган субагентлик шартномасида ахборот хавфсизлиги бўйича томонларнинг масъулиятлари белгиланган бўлиши керак.

12. Тўлов хизматларини етказиб берувчилар пул маблағларини ўтказиш билан боғлиқ шубҳали (фрод) операциялар рўйхатини юритиб боришлари зарур.

13. Тўлов хизматларини етказиб берувчилар тўлов хизмати фойдаланувчининг пул маблағларини ўтказиш вақтида, ушбу тўлов шубҳали (фрод) операциялар рўйхатида бўлса, бундай ҳолат ҳақида фойдаланувчига хабар (СМС, мессенжер ёки бошқа ахборот тизимлари орқали) бериши, такрорий тасдиқ (пин коди ёки бошқа тарзда маълумот) олиши, агар маълум вақт оралиғида ушбу тасдиқ олинмаса, ушбу тўлов операцияси бекор қилиниши лозим.

14. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар фойдаланувчи томонидан ўзининг ҳисобваракларига тегишли тўлов операцияларини тўхтатиш (блокировка қилиш) имкониятини яратиши лозим.

З-боб. Тўлов ахборотларининг махфийлиги ҳамда улардаги шахсга доир маълумотларни ҳимоя қилиш

15. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб

берувчилар ахборотнинг маҳфийлиги ва яхлитлигини, шу жумладан, тўлов хизматларидан фойдаланувчининг шахсига доир маълумотларни муҳофаза қилишда ҳамда етарли хавфсизликни таъминлаш мақсадида қўйидаги чораларни кўришлари лозим:

тўлов тизимида ишлов бериладиган конфиденциал ва шахсга доир маълумотларнинг яхлитлиги ва дахлсизлигини муҳофаза қилиш ҳамда улардан фойдаланиш тартибини ишлаб чиқиш;

ички хужжатлар билан тартибга солинадиган ҳимояланадиган маълумотлар билан ишлашда хавфсизлик ва маҳфийлигини таъминлаш қоидалари ва талабларини ишлаб чиқиш;

конфиденциал ва шахсга доир маълумотлар билан ишловчи ходимлар сонини имкон даражасида камайтириш, ходимлар билан конфиденциал ва шахсга доир маълумотлар ошкор этилишининг олдини олиш бўйича мажбуриятномалар (шартнома) тузиш ва ушбу маълумотлардан фойдаланиш ҳуқуқларини ходимларнинг лавозим мажбуриятларидан келиб чиқиб белгилаш;

маълумотлар яхлитлиги ва хавфсизлигини таъминлаш мақсадида электрон раками имзо калитларидан фойдаланиш ҳамда шифрланган маълумотларни сақлаш тартибини белгилаш;

конфиденциал ва шахсга доир маълумотлар мавжуд бўлган ресурсларга киришда идентификация, аутентификация ва авторизация қилинишини таъминлаш;

конфиденциал ва шахсга доир маълумотлар билан ишлаш ҳуқуқларининг рухсатсиз берилишини олдини олиш;

ахборот тизимлари фойдаланувчиларининг муҳофазаланган маълумотларига кириш, ишлов бериш, уларни сақлаш ҳамда тақдим этиш жараёнидаги амалга оширилган ҳаракатларни электрон баённомаларда қайд этиб бориш;

ташқи сақловчи курилмалар ва техник воситаларнинг бинодан ташқарига олиб чиқилиши ҳамда уларнинг ўғирланишининг олдини олиш;

маълумотларни узатиш, сақлаш, ўчириб ташлаш, уларга ишлов бериш ҳамда уларнинг рухсатсиз четга чиқиб кетишининг олдини олиш чоралари таъминланганлигини назоратга олиш.

4-боб. Ахборот хавфсизлиги хизмати

16. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ахборот тизимларида ахборот муҳофазасини таъминлаш учун ахборот хавфсизлиги хизмати (ахборот хавфсизлигига масъул ходим) вазифаларига қўйидагиларни киритишлари лозим:

ахборот тизимларининг ахборот хавфсизлиги мазкур Низом талабларига мувофиқлигини текшириш;

ахборот хавфсизлигига оид чоралар таъминланганлигини баҳолаш, ахборот хавфсизлиги даражасини ошириш, шунингдек, авариялар ва ходимларнинг йўл қўйиган хатолари натижасида келиб чиқадиган йўқотишларни камайтириш ва уларнинг содир этилишининг олдини олиш;

ахборот инфратузилмасининг яхлитлиги ва хавфсизлигини назорат қилиш;

серверлардаги дастурий таъминотларни муҳофаза қилиш;

барча технологик жарайёнларда ходимлар харакатлари, шунингдек, ахборот тизимларида амалга оширилган тўлов хизматлари фойдаланувчиларининг харакатлари бўйича электрон баённомалар рўйхатини юритиш;

автоматлаштирилган тизимларда киберхавфсизликни ва ноқонуний харакатлар билан маблағларни ўзлаштиришнинг олдини олиш чораларини кўриш;

маълумотлар учинчи шахсларга ошкор этилишининг олдини олиш чораларини кўриш;

Мазкур Низом, шунингдек, ахборот муҳофазаси талабларига ҳамда тўлов тизимининг ахборот хавфсизлиги бўйича ички қоида ва тартибларига мувофиқлигини ҳар чоракда ўрганиш ва ўрганиш натижаларини далолатнома билан расмийлаштириш.

5-боб. Ахборот тизимларида ходимларнинг ваколатларини чеклаш

17. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ахборот тизимларида ишлаш жараёнида, шу жумладан, ишлаб чиқиш, синовдан ўтказиш жараёнида ходимларнинг ваколатларини чегаралаш учун қўйидаги чораларни кўришлари лозим:

ахборот тизимларида ишлаш ҳуқуқларини белгиловчи тартиб ва қоидаларни ишлаб чиқиш ва уларни лавозим йўриқномаларида акс эттириш ҳамда тегишли ҳужжатга (ариза, талабнома ёки бошқа шаклга) асосан тизимдан фойдаланиш тартибини таъминлаш;

ахборот тизимларида ишлаш ҳуқуқи берилган масъул ходимлар рўйхатини шакллантириш;

ахборот тизимларида ишлаш ҳуқуқларини белгилаш ва тақсимлаш билан боғлиқ харакатларни рўйхатга олиш;

ахборот тизимларида ишлаш ҳуқуқлари мантиқан, иш вазифасидан келиб чиқиб тўғри белгиланганлигини даврий (йилига камида икки маротаба) текшириб туриш;

ахборот тизимларининг ишлаши ва синовдан ўтказилиши даврида ахборот хавфсизлигини таъминлаш ҳамда берилган ахборот тизимларида ишлаш ҳуқуқлари тўғрилигини назорат қилиш;

ахборот тизими фойдаланувчилари уларга ахборот тизими томонидан берилган ҳуқуқларни ўзгартириш имкониятига эга бўлмаслиги ҳамда бегона шахслар томонидан ишлаш ҳуқуқлари берилмаслигининг олдини олиш.

18. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ўзларининг ахборот тизимларига ўзгартиришлар киритиш учун бошқа ташкилотларни жалб қилганда қўйидагиларни амалга оширишлари зарур:

конфиденциал ва шахсга доир маълумотларни ошкор этмаслик бўйича шартнома тузиш;

ахборот тизимларидаги тўловларга оид ва бошқа муҳофаза қилинадиган маълумотлар билан ишлашни белгиланган тартибда рухсат бериш асосида амалга ошириш;

тегишли лицензия ва (ёки) бошқа рухсатномага эга бўлган (агар ушбу фаолият лицензия ёки тегишли рухсатнома асосида амалга оширилса) ташкилотларни жалб қилиш;

ахборот тизимларини лойихалаштириш босқичида маълумотларнинг махфийлигини таъминлаш чораларини ишлаб чиқиш;

кўриладиган ахборот муҳофазаси бўйича чоралар (амалга ошириладиган ишлар, ўрнатиладиган дастурлар, қурилмалар ва бошқалар), аниқ кўрсатилган техник топшириқ, қабул қилиш (тест синовларини амалга ошириш режаси) ва бошқа тегишли ҳужжатларни расмийлаштириш;

дастурий таъминот ҳамда уни ишлаб чиқсан ва унга ўзгартириш киритган (киритадиган) ташкилотлар рўйхатини тузиш;

ахборот тизимларини ишлаб чиқиш ва жорий этишнинг тахминий муддатларини ва шартларини белгилаб олиш;

жалб қилинган ташкилот ходимлари томонидан ахборот тизимларига киритиладиган ўзгартиришларнинг асослиигини, мавжуд техник топшириқларга мослигини, ахборот тизимиға ёд бўлган дастурлар (тизим функциялари) бўлмаслигини, тест синовлари натижаларининг ижобийлигини ахборот хавфсизлиги хизмати (ахборот хавфсизлигига масъул ходим) ҳамда ахборотлаштириш бўйича масъул ходим томонидан назоратга олиш.

Автоматлаштирилган тизимларга ўзгартириш киритган ташкилот ўз вазифасини амалга оширганидан сўнг, унга маълум бўлган барча конфиденцијал маълумотлар (идентификатор, пароллар ва бошқалар) ахборот хавфсизлиги хизмати (ахборот хавфсизлигига масъул ходим) томонидан ўзгартирилиши лозим.

6-боб. Ахборот тармоқларини ҳужумлардан химоя қилиш

19. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ахборот ва Интернет жаҳон ахборот тармоқини, шунингдек, серверлар ва алоқа каналларини эҳтимоли мавжуд бўлган ҳужумлардан химоя қилиш учун етарли чораларни кўриши лозим. Ушбу чоралар куйидагиларни ўз ичига олиши керак:

компьютер тармоқларини сегментлаш ва тармоқлараро экрандан фойдаланиш;

ахборот тармоқлари, шу жумладан, Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали қабул қилинаётган ва узатилаётган маълумотларга рухсатсиз киришнинг олдини олиш бўйича техник (криптографик ва бошқа) ва/ёки ташкилий чоралар кўриш ҳамда тармоқ маълумотларини фильтрлашни таъминлаш (тармоқлараро экранларни қўллаш);

ахборот тармоқлари ва веб-сайтлар орқали тўловларни амалга оширишда идентификация, кўп омилли аутентификация ва авторизация қилиш (кўп

омилли аутентификация қилиш мобиль ва алоқасиз тўловларни амалга ошириш чоғида қўлланилмайди);

ахборот тармоқлари ва Интернет жаҳон ахборот тармоғи, шунингдек, серверлар ва алоқа каналларидан фойдаланувчиларни идентификация қилиш;

Интернет жаҳон ахборот тармоғи ресурсларидан ходимларнинг фойдаланишини прокси-сервер орқали амалга ошириш, иш фаолияти учун зарур бўлмаган веб-сайтларга киришни чегаралаш ва кирилган веб-сайтларни қайд этиб бориш;

ахборот тизимларини асосий ва захира алоқа каналлари билан таъминлаш;

серверлар тармоғини муҳофазалаш (демилитаризация қилинган зоналарини (DMZ) ташкил этиш);

серверларда иш фаолияти учун зарур бўлмаган портларни беркитиш ва хизматларни тўхтатиши;

ахборот тизимиға кириш обьектлари ва ресурсларининг хисобини юритиш;

мобиль тўловларни амалга ошириш чоғида фойдаланувчиларни кўп факторли аутентификация қилиш (SMS, QR-код, NFC, бармоқ излари, кўзнинг рангдор пардаси асосида аниқлаш ёки шу каби тасдиқловчи усулларни қўллаш мумкин);

мобиль қурилмалар ёрдамида масофадан киришда тўлов маълумотлари хамда ахборот тизимларининг (маълумотлар базасининг) ахборот хавфсизлигини таъминлаш;

масофавий хизмат кўрсатиш ва бошқа ахборот тизимларида мижозни аутентификация қилиш мақсадида қўлланиладиган (бир марталик ёки кўп марталик) паролларни ишлатиш тартибини белгилаш, тасдиқлаш кодларини қўллаш, коднинг фаол бўлиш вақти ва бошқаларни ёритиш;

фирибгарлик ҳаракатларининг олдини олиш;

автоматлаштирилган тизимга киришда қўлланилган қурилма тўғрисида идентификация маълумотларини (IP-адрес, МАС-адрес ва бошқа идентификаторлар) қайд этиш;

тажовузларни аниқлаш ва уларнинг олдини олиш тизимларини қўллаш.

20. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар чет эл ташкилотларининг ахборот муҳофазаси ускуналарини қўллашлари мумкин.

21. Тўлов тизимлари операторлари тўловлар билан боғлиқ ахборот алмашинуви учун қўлланиладиган техник ва ташкилий чораларни, иш тартибларини белгилаши хамда ушбу тартиблар ижроси тўлов хизматларини етказиб берувчилар томонидан таъминланиши лозим.

22. Ахборот муҳофазасини кучайтириш мақсадида тармоқ протоколида (TCP/IP) тармоқ транзит пакетларининг IP манзилларини ўзгартириш имконини берувчи тармоқ адресларини ўзгартириш протоколи (NAT) қўллалиши мумкин. Бунда тармоқ орқали барча уланишларнинг электрон журналлари асл IP манзиллар кўрсатилган холда юритилиши ва белгиланган тартибда электрон архивга олиниши лозим.

23. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ички хужжатларида қўйидагиларни белгилашлари лозим:

ахборот тармоқларини хавфсиз ва ишончли алоқа каналлари билан таъминлаш тартиби;

тўлов тизимига кириш ва ундан чиқиш жараёни тартиби;

фойдаланувчини тўлов тизимига улашда ахборот хавфсизлигини таъминлаш тартиби;

процессинг ва клиринг жараёнларида ахборот хавфсизлиги тартиби ва талаблари (агар ушбу хизмат амалга оширилса);

хатарларни бошқариш чоралари ва усуллари;

автоматлаштирилган тизимда, ахборот дастурларида фойдаланувчиларнинг ягона идентификаторини хосил қилиш тартиби;

қайд этиладиган ҳаракатлар рўйхати;

маълумотларни рўйхатга олиш ва саклаш тартиби.

7-боб. Ахборот ресурслари мониторинги

24. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар тўловлар бўйича маҳфий маълумотлардан ва ўта муҳим мантиқий ҳамда жисмоний ресурслардан (ахборот тармоқлари, ахборот тизимлари, маълумотлар базаларидан, ахборотни химоя қилиш модулларидан) фойдаланиш мониторингини амалга оширади. Бунда мониторинг қилишда қуидагилар белгиланади:

ахборот инфратузилмасининг ахборотга ишлов бериш, уларни саклаш ва тармоқда узатиш учун қўлланиладиган дастур ва курилмалар ҳисобини юритиш;

ахборот хавфсизлиги ноxуш ҳодисаларини таҳлил қилиш, ахборот хавфсизлиги холатини мониторинг қилиш ҳамда огохлантириш имконини берувчи (Security information and event management (SIEM) ёки бошқалар) тизимларни жорий қилиш;

ахборот хавфсизлиги холатини мониторинг қилишни амалга оширувчи тизим маълумотларини таҳлил қилиб бориш ва аниқланган холатларни (ахборот тармоғига рухсатсиз кириш ва киришга уриниш, тизимдаги тўхталишлар, ахборот ресурсларининг этишмовчилиги, тармоқдаги узилишлар, ахборот хавфсизлигини таъминлашдаги чекланишлар ва бошқа ноxуш ҳодисалар) бартараф этиш ва (ёки) уларнинг олдини олиш бўйича чоралар кўриш;

маҳфий маълумотлардан ва ўта муҳим мантиқий ҳамда жисмоний ресурслардан (ахборот тармоқлари, ахборот тизимлари, маълумотлар базаларидан, ахборотни химоя қилиш модулларидан) рухсатсиз фойдаланишнинг олдини олиш бўйича чоралар кўриш;

фойдаланувчи операцияни амалга оширган сана (кун, ой, йил) ва вақт (соат, дақиқа, сония), унинг амалга оширган операцияси фойдаланувчига автоматлаштирилган тизимларда ҳамда ахборот дастурларида берилган идентификация рақами, тизимларга киришда мавжуд бўлган идентификация маълумотлари (техник имкониятлардан келиб чиқиб, IP-адрес, МАС-адрес, SIM-карта рақами, IMEI-код, телефон рақами ва/ёки курилманинг бошқа идентификатори), автоматлаштирилган тизимлар томонидан фойдаланувчига хуқуқ берилиши билан боғлиқ ҳаракатларни қайд этиш;

ахборот дастурлари, автоматлаштирилган тизимлар ишлатилиши билан боғлиқ фойдаланувчиларнинг ҳаракатини (операция) қайд этиш зарур.

8-боб. Ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисаларни аниқлаш

25. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар тўловларни ва пул маблағларини ўтказиши амалга ошириш чоғида ахборотнинг ҳимоя қилинишини таъминлашга доир талабларнинг бузилиши билан боғлиқ бўлган нохуш ҳодисаларни аниқлаш мақсадида ахборотни ҳимоя қилишнинг ташкилий чораларини кўришда ҳамда техник воситаларини қўллашда қўйидаги ишларни ташкил этиши лозим:

кўлланилиши зарур бўлган ахборот муҳофазаси бўйича ташкилий чораларни аниқлаш;

мавжуд техник қурилмаларни ишлатиш, созлаш ҳамда улардаги маълумотларни қайд этиш бўйича масъул ҳодимларни тайинлаш;

ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисаларни аниқлаш чораларини кўриш ҳамда ушбу ҳолатлар ҳодимлар томонидан аниқланганда уларнинг ахборот хавфсизлиги хизматини (ахборот хавфсизлигига масъул ҳодим) хабардор қилиши;

ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисалар юзага келганда уларни бартараф этиш, юзага келиш сабабларни аниқлаш, таҳлил қилиш ҳамда аниқланган нохуш ҳодисалар юзага келмаслиги бўйича тегишли чоралар кўриш;

аниқланган нохуш ҳодисаларни рўйхатга олиб бориш (реестрини юритиши) ҳамда ушбу ҳолатлар бўйича маълумотларни расмий веб-сайтга жойлаштириш (ёки бошқа йўллар билан эълон қилиш) орқали мижозларни огоҳлантириш;

аниқланган нохуш ҳодисалар тўғрисидаги маълумотларни сақлаш тартибини белгилаш;

ахборот муҳофазасини таъминлашнинг бошқа чораларини кўриш.

Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисалар тўғрисида Марказий банкка зудлик билан ёзма ёки электрон шаклда хабар бериши лозим.

26. Тўлов тизимлари операторлари ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисаларнинг олдини олиш мақсадида қўйидаги талабларни белгилаши керак:

тўлов тизимининг бошқа иштирокчиларига тўловларни амалга ошириш учун зарур техник ва дастурий воситаларга ахборот хавфсизлиги бўйича қўйиладиган талабларни;

тўлов тизими ва тўловлар билан боғлиқ нохуш ҳодисалар тўғрисида маълумот бериш шакли ва тартибига бўлган талабларни;

тўлов тизимида ахборот хавфсизлигига оид таваккалчиликларни бошқариш тартиби ва уларни баҳолаш мезонларини;

тўловга оид маълумотларга ишлов бериш воситаларининг хавфсиз ишлашини таъминлаш тартибини;

тўлов тизимида нохуш ҳодисалар юзага келганда ўзаро ҳаракатланиш тартибини.

27. Тўлов хизматларини етказиб берувчилар ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисаларнинг олдини олиш максадида қўйидаги талабларни белгилаши керак:

тўловни амалга ошириш қурилмаларини мижозга етказиб бериш билан боғлиқ таваккалчиликларнинг олдини олиш чораларини кўриш;

тўлов ускуналарининг йўқолиши, ўғирланиши, бегона шахслар томонидан эгалик қилиниши каби ҳолатлар аниқланганда тўлов тизимлари операторларига хабар бериши лозим.

28. Тўлов тизими операторлари томонидан тўлов хизматларини етказиб берувчиларга тўлов тизимида ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ аниқланган нохуш ҳодисалар тўғрисида маълумот берилиши ҳамда ушбу ҳолатни таҳлил қилиш ва бартараф этиш бўйича услугубий қўлланма тақдим қилиниши лозим.

9-боб. Ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисаларга нисбатан таъсир чоралари

29. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ахборотнинг ҳимоясини таъминлаш талабларининг бузилиши билан боғлиқ бўлган аниқланган нохуш ҳодисаларга нисбатан қўйидаги таъсир чораларини кўришлари лозим:

юзага келиши мумкин бўлган нохуш ҳодисаларга нисбатан таъсир чораларини кўрсатиш юзасидан зарур ҳаракатларни олдиндан кўра билиш ҳамда амалга ошириладиган ҳаракатлар рўйхатини белгилаш;

содир бўлган нохуш ҳодисаларга нисбатан кисқа муддатларда таъсир чораларини кўриш;

нохуш ҳодисалар юз берганида ишнинг узлуксизлигини таъминлаш, шунингдек, ноқонуний тўловларни ва ҳисобварагулардаги қолдик маблағларининг рухсатсиз ўзгартирилишининг олдини олиш, ахборотни кайта тиклаш ҳамда бошқа салбий ҳолатларни бартараф этиш;

ходимлар томонидан мавжуд ахборот тизимларида ишлашда белгиланган ахборот хавфсизлиги талабларига риоя қилинишини таъминлаш;

юзага келган нохуш ҳодисаларнинг келиб чиқиши омилларини аниқлаш максадида тармоқ қурилмалари ҳамда ахборот тизимлари электрон баённомаларини расмийлаштириш, ўфиши, таҳлил қилиш ва уларга асосан тегишли кўрсатмаларни ишлаб чиқиш лозим.

10-боб. Ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисалар сабабларини таҳлил қилиш

30. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб

берувчилар ахборотнинг ҳимоя қилинишини таъминлашга доир талабларнинг бузилиши билан боғлиқ бўлган аниқланган нохуш ҳодисалар сабабларини таҳлил қилиш ҳамда уларга таъсир кўрсатиш натижаларини баҳолаши лозим. Бунда аниқланган нохуш ҳодисалар сабабларини таҳлил қилиш ҳамда уларга таъсир кўрсатиш натижаларини баҳолаш тизими қўйидагиларни ўз ичиша олиши лозим:

аниқланган нохуш ҳодисаларга нисбатан таъсир чоралари кўрилгандан кейин ушбу нохуш ҳодисаларнинг келиб чиқиш сабабларини ахборот хавфсизлиги хизмати (ахборот хавфсизлигига масъул ходим) томонидан тегишли бўлинмалар билан биргаликда таҳлил қилиш тартиби;

ахборот тизимларининг тегишли электрон баённомаларини ўрганиш ҳамда аниқланган нохуш ҳодисанинг юзага келишига сабабчи бўлган ходимлардан тушунтиришлар олиш;

нохуш ҳодисаларнинг келиб чиқиш сабабларига ойдинлик киритиб, бундай ҳолатлар юзага келмаслиги ёки юзага келганда унинг зарар келтириш имкониятларини камайтириш чораларини ишлаб чиқиш (шу жумладан, тегишли мутахассисларни жалб қылган ҳолда);

нохуш ҳодисаларнинг салбий таъсир кўрсатиш даражасига қараб таснифлаш ва баҳолаш мезонига асосан уларни баҳолаш.

Аниқланган ахборот хавфсизлиги талабларининг бузилиши билан боғлиқ нохуш ҳодисалар, уларга нисбатан кўрилган таъсир чоралари, уларни баҳолаш натижалари ва бошқа қўшимча маълумотлар чоп этилиши ҳамда алоҳида йиғмажилда сакланиши зарур.

11-боб. Банкомат, инфокиоск ва тўлов терминалларини қўллашда ахборот муҳофазасини таъминлаш

31. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар банкомат, инфокиоск ва тўлов терминалларининг ахборот муҳофазасини таъминлаши лозим. Бунда ахборот муҳофазасини таъминлашда қўйидаги чоралар қўлланилади:

банкомат, инфокиоск ва тўлов терминалларининг хисобини юритиш ҳамда уларнинг ахборот дастурига рухсатсиз киришининг олдини олиш;

банкомат, инфокиоск ва тўлов терминалларига техник хизмат кўрсатувчи шахслар фаолиятини назорат қилиш ҳамда улар томонидан амалга оширилган ўзгартиришлар бўйича электрон баённома юритиш;

видеокузатув тизимлари ёрдамида банкоматлар билан ишлаш жараёнларини назоратга олиш (банкоматга киритиладиган тўлов карталари пин код рақамлари видеокузатув тизимлари орқали қайд этилиши имконияти бўлмаган ҳолда);

бош банк ҳамда унинг инфратузилмалари (филиал, мини-банк ва бошқалар) ва бошқа кўриқланадиган обьектларидан ташқарида жойлаштирилган банкоматларнинг видеокузатув маълумотлари бош банк ёки унинг филиалидаги техник қурилмаларга тўғридан-тўғри (онлайн) ёзиб борилишини таъминлаш;

банкомат тармоқ кабелларини мухофазалаш;
 банкоматнинг бошқа банкоматлар билан бир хил бўлган қулфларини алмаштириш;
 банкоматларни алоқа каналларидан ёки жисмонан боғланган холда эҳтимолий ҳужумлардан (шу жумладан, скиммингдан) химоя қилиш;
 аутентификация қилиш тартибини белгилаш;
 тўловларни амалга оширувчи қурилмаларнинг ҳисобини юритиш;
 банкоматлардаги накд пул маблағларининг жисмоний мухофазасини таъминлаш;
 тармоқ орқали ахборот алмашинувида ахборот мухофазасини ташкил этиш;
 халқаро тўлов тизимлари билан ишлайдиган ахборот тизимларида халқаро стандартлар (PCI DSS, PTS, PA DSS) талабларига мувофиқ ахборот мухофазаси воситалари ва тизимларини жорий қилиш.

32. Тўлов тизимлари операторлари ўзларининг тизимларидаги банкоматлар ва инфокиосклардаги ахборот хавфсизлигини банклар билан биргаликда таъминлайди ҳамда уларнинг узлуксиз ва тўғри ишлашини назорат килади. Агар ахборот хавфсизлиги бўйича маълум бир (ёки барча) масъулият тўлов хизматларини етказиб берувчига юклатилган бўлса, мазкур холат тегишли шартномаларда кайд этилиши ва масъулият юклатилган ташкилотга зарурӣ шароитлар яратиб (банкоматларнинг ахборот тизимидағи ишлаш хукуқлари) берилиши зарур.

12-боб. Мухим тўлов тизимлари операторларига ахборот хавфсизлиги бўйича қўйиладиган талаблар

33. Мухим тўлов тизимлари операторлари мазкур Низомда белгиланган хавфсизлик чораларига қўшимча равишда қўйидаги ахборот хавфсизлиги чораларини таъминлаши зарур:

тўлов тизимининг узлуксиз ишлаши ишонччилигини таъминлаш;
 ахборот хавфсизлиги хизматини ташкил этиш ва унинг мажбуриятларини белгилаш;
 О‘з DSt 2875:2014 «Датамарказларга қўйиладиган талаблар. Инфратузилма ва ахборот хавфсизлигини таъминлаш» стандартининг датамарказ телекоммуникация воситалари инфратузилмаси тайёрлиги ва хавфсизлигининг учинчи даражадан паст бўлмаслигини таъминлаш;

халқаро банк карталаридан фойдаланилганда PCI DSS хавфсизлиги стандарти, Payment Services Directive (PSD2) тўлов хизматларини кўрсатиш директиваси талабларига мувофиқлаштириш;

ахборот тизимлари тўғри ташкил этилганлиги юзасидан нуфузли халқаро аудитор ташкилотларни жалб қилиш орқали АКТ-инфратузилмасини (ахборот хавфсизлиги ҳолатини) аудитдан ўтказишни таъминлаш;

Ўзбекистон Республикасининг «Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида»ги Қонунида ва бошқа қонун ҳужжатларида мухим тўлов тизимлари операторларига белгиланган талабларни бажариш.

34. Мухим тўлов тизимлари операторлари маълумотларга ишлов берувчи асосий ахборот тизимларини ташкил этиши ва улар жойлашган жойдан 50 километрдан яқин бўлмаган жойда захира ахборот тизимларини ташкил этиши лозим. Бунда асосий ва захира ахборот тизимлари Ўзбекистон Республикаси худудида ташкил этилади.

Мухим тўлов тизимлари операторларининг ахборот тизимларидаги маълумотлар (электрон баённомалар ва бошқа тўловлар билан боғлиқ маълумотлар) электрон архивларда камида икки нусхада (хусусан, асосий ва захира ахборот тизимларининг ҳар бирида битта нусхадан сақланиши мумкин).

13-боб. Тўлов тизимининг узлуксиз ишлашини йўлга кўйиш ва электрон архив юритиш

35. Тўлов тизимларининг узлуксиз ишлаши ва барқарорлигини таъминлаш мақсадида қўйидаги чоралар кўрилиши лозим:

тўлов тизими билан боғлиқ тармоқ ва бошқа қурилмалар носоз ҳолатга келганда уни иш жараёнига келтириш ва узлуксиз ишлашини таъминлаш;

операцион тизим, дастурий таъминотлар, ахборот тизимларининг дастурлари, маълумотлари (маълумотлар базаси, созламалари, электрон баённомалар) нусхалари захирага (backup) олинишини ва электрон архивда сақлаш ҳамда уларни қайта тиклаш тартибини (механизмини) ишлаб чиқиш, уларнинг хисобини юритиш ва назоратини олиб бориш;

захира техник қурилма ва ускуналарга эга бўлиш;

маълумотларнинг захирага олинган (backup) нусхаларини техник назорликларда ва фавқулодда вазиятларда қайта тиклаш режасини ишлаб чиқиш ва даврий (бир йилда бир маротаба) ахборот тизимини қайта тиклаб текшириш;

дастурларга ўзгариш киритишни синов (тест) учун мўлжалланган серверларда текшириш;

тизимдаги қурилма ва ускуналарнинг ишлашини назорат қилиш;

тўлов тизимининг узлуксизлигига салбий таъсир этиши мумкин бўлган ҳолатларнинг олдини олиш ва ахборот муҳофазасини таъминлаш;

дизель электр станцияси ва/ёки бошқа электр таъминоти узлуксизлигини таъминлаш воситаларидан (UPS ва бошқалар) фойдаланиш;

ишлов берилган маълумотларни сақлаш ва уларнинг электрон архивда юритилишини таъминлаш;

мижозларнинг ҳаракатига тегишли бўлган маълумотларнинг камида беш йил сақланишини таъминлаш;

ахборот узатиш захира тармоқларига эга бўлиш.

36. Мухим тўлов тизимлари операторлари бўлмаган тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар маълумотларга ишлов берувчи асосий ахборот тизимларини ташкил этиши ва улар жойлашган жойдан 5 километрдан яқин бўлмаган жойда захира ахборот тизимларини ташкил этиши лозим. Бунда асосий ва захира ахборот тизимлари Ўзбекистон Республикаси худудида ташкил этилади.

Ахборот тизимларида маълумотлар (электрон баённомалар ва бошқа тўловлар билан боғлиқ маълумотлар) электрон архивларда камида икки нусхада (хусусан, асосий ва захира ахборот тизимларининг ҳар бирида битта нусхадан сақланиши мумкин).

37. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилик фаолияти тугатилганда, улардаги мавжуд электрон архивнинг ахборот ресурслари давлат архивларига топширилади.

Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилик фаолияти тугатилиб, бошқа ташкилотга қўшиб юборилганида, электрон архив маълумотлари қўшиб юборилаётган ташкилотнинг электрон архивига топширилади.

14-боб. Хавфсизлик режими

38. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчиларнинг тўловлар билан боғлиқ маълумотларни сақлаш ва уларга ишлов бериш хоналари билан таъминланган бўлиши керак. Ушбу хоналар қўйидаги талабларга жавоб бериши лозим:

руҳсатсиз жисмоний киришдан муҳофазаланган бўлиши;

хона биринчи қаватда жойлашган ҳолларда унинг деразалари темир панжара билан жиҳозланган бўлиши;

қўриқлаш ва ёнгиндан огоҳ этувчи иккита ҳимоя тўсиғи хабаргоҳлари билан жиҳозланиши;

тунги вақтда қўриқлаш ва огоҳлантириш қурилмалари билан жиҳозланиши;

видеокузатув орқали назоратга олиниши.

Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилик тўловлар билан боғлиқ маълумотларни сақлаш ва уларга ишлов бериш хоналарини мазкур бандда белгиланган талаблардан ташқари бошқа хавфсизлик чораларини кўриши мумкин.

39. Мазкур Низомда белгиланган барча видеокузатув маълумотларининг сақланиш муддати бир ойдан кам бўлмаслиги зарур.

40. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчиларнинг бинолари ҳимоя қилинишида улар зарурий ускуналар, ташкилий-техник воситалар билан жиҳозланиши ва тегишли дастурий таъминотлардан фойдаланилиши лозим.

15-боб. Тўловларни амалга ошириш жараёнини назорат қилиш

41. Тўлов тизимлари операторлари ўзларининг тўлов тизимларида ахборот хавфсизлиги чораларини кўришда назорат ва мониторинг ишларини амалга оширишлари лозим.

42. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилик автоматлаштирилган тизимларни, иловаларни ҳамда ахборот инфрату-

зилмаси объектларини ахборот хавфсизлиги заифликларига таҳлил қилиши, ҳар йили камида бир марта рухсатсиз киришга текшириши ва ҳужжатларда қайд этилмаган имкониятлар мавжуд эмаслигини назорат қилиши лозим.

43. Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчилар ҳар йили, келгуси йилнинг биринчи апрелидан кечиктирмай, Марказий банкка хавфсизликнинг таъминланиш ҳолати тўғрисида ҳисбот тақдим этиши шарт.

16-боб. Якуний қоида

44. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИННИГ
ҶАРОРИ**

359 Аҳолига ипотека кредитлари ажратилишининг ҳадли шартлари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3269*

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги ва «Ипотека тўғрисида»ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 13 майдаги ПФ-5715-сон «Ипотека кредити бозорини ривожлантириш ва кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви **қарор қиласди**:

1. Аҳолига ипотека кредитлари ажратилишининг ҳадли шартлари тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 11 июнь,
13/8-сон

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки бошқарувининг 2020 йил
11 июнданги 13/8-сон қарорига
ИЛОВА

**Аҳолига ипотека кредитлари ажратилишининг
ҳадли шартлари тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги, «Ипотека тўғрисида»ги қонунларига ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 13 майдаги ПФ-5715-сон «Ипотека кредити бозорини ривожлантириш ва кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ тижорат банклари (бундан буён матнда банк деб юритилади) томонидан аҳолига ипотека кредитлари ажратилишининг ҳадли шартларини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низомда қўйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

тўлов лаёқати — умумий даромадларни таҳжил қилишдан келиб чиқиб аниқланадиган қарз олувчининг (биргаликда қарз олувчиларнинг) кредит шартномаси бўйича мажбуриятларни ўз вақтида ва тўлиқ бажариш қобилияти;

ўзгармас фоиз ставкаси — кредит бўйича тўловларнинг қисман ёки бутун муддати давомида, кредит суммасидан фойдаланганлик учун бир хилда хисобланадиган фоиз ставкаси;

ўзгарувчан фоиз ставкаси — кредит бўйича тўловларнинг қисман ёки бутун муддати давомида, кредит суммасидан фойдаланганлик учун ўзгарувчан омилга боғлаб хисобланадиган фоиз ставкаси;

қарз юки кўрсаткичи — қарз олувчининг барча кредитлари ва микроярзлари бўйича ўртача ойлик тўловлари миқдорининг қарз олувчи ва биргаликда қарз олувчиларнинг тасдиқланган ўртача ойлик даромади миқдорига бўлган нисбати;

биргаликда қарз олувчи — қарз олувчининг ипотека кредити асосий суммаси ва кредит бўйича фоизларнинг хар ойдаги тўловларида қатнашадиган, шунингдек, ипотека кредити бўйича солидар жавоб берадиган жисмоний шахслар.

2. Аҳолига ипотека кредити банклар томонидан тўловлилик, қайтаришлик, таъминланганлик ва муддатлилик шартларида қўйидаги мақсадларга берилади:

курилишнинг белгиланган нормалари ва қоидаларига риоя қилиб якка тартибда ўй-жой қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш;

янги қурилган ёки иккиласмчи бозордан якка тартибдаги ўй-жойни ёки кўп квартирали уйдаги квартирани сотиб олиш;

янги қурилган ёки иккиламчи бозордан якка тартибдаги уй-жойни ёки кўп квартирали уйни ўзининг мавжуд уй-жойи ёки кўп квартирали уйига алмаштиришга;

бошқа банклар томонидан ажратилган ипотека кредитларини мижозларга қулай шартларда қайта молиялаштириш.

3. Ипотека кредити:

қурилаётган уй-жойни у жойлашган ер участкаси билан бирга;

ипотека кредити ҳисобига сотиб олинадиган ва белгиланган тартибда қарз олувчи мулкига ўтадиган якка тартибдаги уй-жойни ёки кўп квартирали уйдаги квартирани;

қарз олувчининг мулки бўлган ва ипотека кредити ҳисобига реконструкция қилинаётган якка тартибдаги уй-жойни гаровга қўйган ҳолда амалга оширилади.

Муомаладан олиб қўйилган ва бегоналаштирилиши мумкин бўлмаган кўчмас мулк ипотека предмети бўлиши мумкин эмас.

4. Ипотека кредитининг муддати, хажми, фоиз ставкаси ва бошқа шартлари банкининг ички кредит сиёсатига мувофиқ банк ва унинг мижози ўртасидаги келишувга асосан белгиланади.

5. Ипотека кредити ажратилишида қўйидагиларга риоя этилиши зарур:

ипотека кредити тўловида муаммо юзага келганида мавжуд қарздорликни ундириб олиш учун хукуқий жиҳатдан таъминотга банкнинг талаб хукуки мавжуд бўлиши;

ипотека кредитининг фоизларини ва асосий қарзларини сўндириш учун карздор тўловга лаёқатли бўлиши;

таъминотга қабул қилинган кўчмас мулк гарови бозор нархларидан келиб чиқиб баҳолангандан бўлиши;

кредитни олишга ва мониторинг қилишга керак бўладиган барча маълумотлар банкнинг кредит сиёсатига мувофиқ хужжатлаштирилган бўлиши зарур.

6. Ипотека кредитини расмийлаштириш банк томонидан ажратиладиган бошқа кредитларга нисбатан узоқ жараённи ташкил этиб, унинг барча босқичлари банкнинг ички кредит сиёсатида кўрсатиб ўтилиши зарур.

7. Банк ички кредит сиёсатида ипотека кредитларини олиш имкониятига эга бўлган потенциал қарз олувчиларга мувофиқлик мезонларини ишлаб чиқишилари лозим.

2-боб. Қарз олувчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш

8. Банклар қарз олувчилар билан кредит ажратиш билан боғлиқ муносабатларга киришишда Банк хизматлари истеъмолчилари билан ўзаро муносабатларни амалга оширишда тижорат банкларининг фаолиятига қўйиладиган минимал талаблар тўғрисида низом (рўйхат рақами 3030, 2018 йил 2 июль) талабларига қатъий амал қилишлари зарур.

9. Қарз олувчи кредит олиш учун банкка мурожаат қилганда, банк

ипотека кредитининг асосий шартлари тўғрисидаги ахборот варақасини кредит олиш истагида бўлган фуқароларга бепул тарзда тақдим этади.

10. Банк қарз олувчига ипотека кредити бўйича тўланиши лозим бўлган ойлик тўловлар миқдори ҳамда қарз олувчининг даромадларини таҳлил қилган ҳолда ушбу тўловларни тўлаш учун унинг имконияти етиши (ёки етмаслиги) ҳақида тушунтириш беради.

11. Кредит шартномаси имзоланмасдан олдин банк қарз олувчига ушбу шартнома лойиҳасини танишиб чиқиш учун ўзи билан олиб кетиш ҳуқуқига эга эканлиги тўғрисида хабардор қилиши лозим.

12. Банк қарз олувчига кредит шартномаси имзоланган кунда шартноманинг битта асл нусхасини кредитни қайтариш жадвалини илова қилган ҳолда тақдим этиши керак.

13. Банк ипотека кредити бўйича тегишли хужжатларни қабул қилгандан сўнг хужжатларни кўриб чиқиш ва қарор қабул қилиш муддатларини ички кредит сиёсатида белгилаши ва белгиланган муддатлар барча учун ошкор бўлиши зарур.

Агар, кредитни қайтариш жадвали расмийлаштирилгандан сўнг кредит шартномасида кўзда тутилган фоиз ставкаси ўзгарганда, банк кредитни қайтариш жадвалини янгидан расмийлаштириб, қарз олувчига тақдим қилиши лозим.

14. Қарз олувчи банк фойдасига ўз ҳисобидан кўп квартирали уйдаги квартиранинг тўлиқ қийматини йўқолиш ва шикастланиш хавфларидан суфурта қилишда суфурта ташкилотини мустақил танлаш ҳуқуқига эга.

3-боб. Ипотека кредити олиш учун буюртманомани кўриб чиқиш ва буюртманома бўйича қарор қабул қилиш

15. Банклар ипотека кредити олиш учун тақдим этиладиган хужжатлар рўйхатини мустақил равишда шакллантиради.

16. Кредит олиш учун буюртманома ва банкнинг ички кредит сиёсатида кўрсатилган барча зарур хужжатлар банк ходимлари томонидан қабул қилиб олинади, ушбу хужжатлар ўрганилади ва уларда кўрсатилган маълумотларнинг тўғрилиги текширилади.

Ўрганиш ва текшириш натижаларига кўра, банк ушбу буюртманома бўйича ижобий ёки рад этиш тўғрисида қарор қабул қиласди. Зарур ҳолларда, банк ушбу буюртманомани қайта кўриб чиқиш бўйича қарор қилиши мумкин.

17. Банк томонидан ипотека кредити беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, қарор қабул қилинган кундан бошлаб уч кун муддат ичida қарз олувчига ипотека кредити беришнинг рад этилиши сабабларини аниқ ва тушунарли кўрсатган ҳолда қарор нусхасидан кўчирма юборади.

18. Қарз олувчи банк қарорида кўрсатилган камчиликлар бартараф этилгандан кейин ипотека кредити ажратиш тўғрисидаги ариза билан банкка қайтадан мурожаат қилишга ҳақлидир.

19. Қарз олувчига ипотека кредити ажратиш тўғрисида ижобий қарор қабул қилинган тақдирда, банк томонидан уч кун муддатда бу хақида қарз олувчини аризада кўрсатилган алоқа боғлаш усулларидан (ёзма, электрон почта, SMS-хабар ва бошқа хабарномалардан) фойдаланган ҳолда хабардор қиласди.

20. Банк томонидан ипотека кредитини ажратиш тўғрисида ижобий қарор қабул қилингандан сўнг:

банк ва қарз олувчи (биргаликда қарз олувчилар) ўртасида кредит шартномаси расмийлаштирилади;

қарз олувчи ўз ҳисобига ва кредит шартномасида белгиланган муддатларда суғурта ташкилоти билан ипотека обьектини таваккалчиликлардан суғурта қилиш шартномасини тузади. Бунда суғурта шартномасида суғурта мукофотини ҳар йили тўланиши назарда тутилиши мумкин;

якка тартибдаги уй-жойни ёки кўп квартирали уйдаги квартирани сошиб олишда белгиланган тартибда уй-жойнинг олди-сотди шартномаси расмийлаштирилади;

Ўзбекистон Республикасининг «Ипотека тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ ипотека шартномаси тузилади. Ипотека шартномаси, шунингдек, қонун асосида вужудга келган ипотека белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилади.

21. Ипотека кредити беришда банкнинг ипотека билан таъминланган мажбурияти бўйича ҳуқуклари гаров хати билан тасдиқланиши мумкин.

Гаров хати қарз олувчи томонидан тузилади ва ипотека давлат рўйхатидан ўтказилгандан кейин, қарз олувчи ҳамда банк иштирокида рўйхатдан ўтказувчи орган томонидан расмийлаштирилади ва банкка берилади.

22. Банкнинг ипотека кредити бериш бўйича мажбурияти қарз олувчи томонидан банкка ипотека предметини йўқолиш ва шикастланиш таваккалчиликларидан суғурта қилиш шартномасини ҳамда суғурта полисини тақдим этгандан, шунингдек, ипотека вужудга келгандан кейин пайдо бўлади. Ушбу шарт кредит шартномасида белгилаб қўйилган бўлиши керак.

Бунда, якка тартибдаги уй-жой қуриш ва қайта қуриш учун ажратиладиган ипотека кредитлари учун қонун хужжатларида бошқача тартиб назарда тутилиши мумкин.

23. Қарз олувчига ажратилган ипотека кредити суммаси (шу жумладан, қарз олувчининг банкдаги ҳисобварафида шакллантирилган маблағлари) банк томонидан шартномага мувофиқ тегишли ҳисобвараққа ўтказиб берилади.

4-боб. Қарз олувчининг тўловга лаёқатини таҳлил қилиш

24. Қарз олувчининг тўловга лаёқатлилиги таҳлили қарз олувчининг даромадлари ва харажатлари даражасини, уларни мавжуд ва кейинги кредит тўловлари билан таққослаш, кредит тарихини ўрганиши зарур, шунингдек, банкнинг скоринг тизими асосида таҳлил амалга оширилиши мумкин.

25. Кредит тарихини таҳлил қилишда кредит бюроси ёки бошқа рас-

мий манбалардан маълумот олиш орқали потенциал қарз олувчининг ушбу банк ёки бошқа тижорат банклари ва кредит ташкилотларидан илгари олган ҳамда жорий кредитлари ва микроқарзлари бўйича тўлов интизомини текширишни ўз ичига олади.

26. Банклар кредит бериш тўғрисида қарор қабул қилишда қарз олувчининг жорий қарз юкини ҳисоблашлари керак. Бу ҳолда, берилиши кутилаётган кредитни тўлашни кечиктирмасдан ва қарз олувчининг қолган харажатларига (бюджетига) жиддий зиён етказмасдан кредитлашнинг тахминий шартларини аниқлаш лозим.

27. Қарз юки кўрсаткичининг чегаравий миқдори банк томонидан қарз олувчининг тўлов қобилиятига таъсир этувчи омилларни (даромад даражаси, қарамоғидаги шахсларнинг мавжудлиги ва сони, ҳақиқий яшаш жойи, қарз олувчининг меҳнат фаолияти тури ва бошқалар) ҳисобга олган ҳолда аниқланади.

28. Қарз юки кўрсаткичи ҳисоб-китобларида қарз олувчи ва биргаликда қарз олувчиларнинг ўртача ойлик даромадлари миқдори улар томонидан охирги 12 ой мобайнидаги (12 ойдан кам ишланган тақдирда — ишланган давр учун) олган даромадлари миқдорининг ўртача арифметик қиймати сифатида ҳисобланади.

29. Банк қарз олувчи ва биргаликда қарз олувчининг ўртача ойлик даромадларини аниқлашда қўйида келтирилган тасдиқловчи ҳужжатлар ва маълумотлардан фойдаланиш хукуқига эга:

иш берувчи томонидан тасдиқланган иш ҳаки тўғрисидаги маълумотлар;

пенсия тўловлари миқдори тўғрисидаги маълумотлар;

фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия бадаллари тўғрисидаги маълумотлар;

фоизлар, дивидендлар, мол-мулкни ижарага беришдан олинган доимий тарздаги даромадлари тўғрисидаги маълумотлар;

жисмоний шахсларнинг даромадлари бўйича декларация;

ипотека кредити таъминотига қўйилган кўчмас мулкнинг ижарасидан келадиган даромадлар;

қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа доимий тарздаги даромадларни тасдиқловчи маълумотлар.

Банк қарз олувчи ва биргаликда қарз олувчиларнинг ўртача ойлик даромадини аниқлашда кредит бюроларидан ёки бошқа расмий манбалардан мустақил равишда олинган, қарз олувчининг даромадларини аниқлаш имконини берувчи маълумотлардан фойдаланиши мумкин.

5-боб. Ипотека кредитлари ажратишда банк таваккалчиликларини бошқариш

30. Банкнинг кузатув кенгаши ипотека кредитлари билан боғлиқ таваккалчиликларни бошқаришда қўйидагиларни назорат қилиши зарур:

ажратилаётган ипотека кредитлари банкнинг риск-аппетити доирасида,

жумладан, таваккалчиликларни бошқариш стратегияси ва бизнес режаси доирасида олиб борилаётганлиги;

банк бошқарувидан ипотека кредити ажратувчи мутахассисгача бўла-диган ипотека кредит ажратиш жараёни банкнинг ички кредит сиёсати ва тегишли хужжатларида акс эттирилганлиги;

куйидагиларни қамраб олган информацион тизимга эга эканлиги;

ипотека портфели риск-аппетити доирасида эканлигини акс эттирувчи маълумотлар базаси шакланганлиги;

даврий равишда ҳисоботларни олиш имконияти мавжудлиги;

ипотека портфелининг таваккалчилик даражасини ва самарадорлигини баҳолаш учун керакли маълумотлар жамланганлиги.

31. Банк ипотека кредитларни ажратиш билан боғлиқ таваккалчиликлар юзага келишининг олдини олиш мақсадида қуйидагиларни ҳисобга олиши лозим:

ипотека портфелининг диверсификацияси;

ипотека портфелининг географик концентрацияси;

қарздорнинг қарз юки даражаси;

кредитнинг гаров қийматига нисбати;

ипотека кредитини суғурталаш ва суғурта ташкилотларига концентрация даражаси;

кафилларнинг молиявий ҳолати;

ипотека кредити портфелида максимум кутилган йўқотишлар, муаммоли кредитлар улуши ва ҳисобдан чиқариладиган ипотека кредитлари даражаси.

32. Фоиз ўзгаришлардан катта зарар кўриш эҳтимолини камайтириш мақсадида ўзгарувчан фоиз ставкасига жалб қилинган маблағларни ўзгармас фоиз ставкасида бўлган ипотека кредитларига йўналтирганда фоиз таваккалчилиги банк томонидан хеджирланиши лозим.

33. Банклар ипотека кредити портфелини таҳлил қилишда жалб қилинган манбалар ва ипотека кредитларининг муддатлари ўртасидаги тафовут, ипотека портфелининг даромадлилиги ҳамда банк регулятив капиталига бўлган таъсири каби омилларни ҳисоб-китоб қилиб боришлари зарур.

6-боб. Ипотека (гаров) предметини баҳолашга қўйиладиган талаблар

34. Ипотека предметини баҳолаш Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги Қонуни ҳамда бошқа қонун ҳужжатларида белгиланган тартибида амалга оширилади.

35. Гаров қийматини ҳар уч йилда ёки кўчмас мулк бозорида жиддий ўзгаришлар юз берганда янгилаб туриш тавсия этилади.

36. Агар ипотека предмети банкнинг талабларига жавоб берса, ипотека кредитининг индивидуал параметрларини ҳисоблаш учун банк кредитнинг гаровга нисбатини белгилайди. Кредитнинг гаровга нисбатини ҳисоблаш учун ипотеканинг қиймати банк томонидан баҳолаш тўғрисидаги ҳисоб-

ботга мувофиқ (баҳоланган қиймат) ёки мулкни сотиб олиш шартномасида кўрсатилган нархга мувофиқ белгиланиши мумкин.

37. Кредитнинг гаровга нисбати коэффициенти кредит суммасининг кўчмас мулк гаров қийматининг нисбати орқали хисоб-китоб қилинади, бунда:

кредит суммаси — ипотека кредитининг сўндирилмаган қолдиги ва қарздор томонидан ишлатилмаган қисмини ўз ичига олади;

кўчмас мулкнинг гаров қиймати — келажакдаги йўқотишларни ўз ичига олган ҳолда бозор нархлари асосида шаклланган ва баҳолаш ташкилоти томонидан баҳоланган ёки қонунчиликда тақиқланмаган бошқа тартибда аниқланган кўчмас мулк нархидир.

7-боб. Ипотека кредитини қайтариш тартиби

38. Кредитни қайтариш ва у бўйича фоизларни тўлаш тартиби банк ва қарз оловчи ўртасида тузилган ипотека кредити шартномаси ҳамда қонун ҳужжатлари талаблари асосида амалга оширилади.

39. Қарз оловчи томонидан ипотека кредити бўйича асосий қарз ва унга хисобланган фоиз тўловлари белгиланган муддатларда тўланмаганда банк кредит шартномаси ҳамда қонун ҳужжатлари талаблари асосида кредит суммаси ва фоиз тўловларини ундириш чораларини кўради.

8-боб. Кредит тўлови бўйича муддати ўтган қарздорлик юзага келганда муаммоларни ҳал қилишнинг алтернатив усуслари

40. Банк, зарур бўлганда, максимал узоқ ва қиммат ундирув жараёнига йўл қўймаслик мақсадида, қарз оловчининг юзага келган қийинчиликларини ечишда ёрдам бериш бўйича маслаҳатлар беради ва унга кўмаклашади.

41. Банклар истеъмолчилар хуқуқларини ҳимоя қилиш мезонларини хисобга олган ҳолда истеъмолчига муаммоларни ҳал қилиш бўйича тавсиялар беради.

42. Вужудга келган вазиятларни ҳал қилиш жараёни тамойиллари ва асосий босқичлари қўйидагилардан иборат:

қарздорларнинг аниқ қийинчилик даражасини ва мунтазам тўловларни тиклашга тайёрлигини баҳолаш учун зарур бўлган маълумотларни тўплаш;

қарз оловчилар билан юзага келган қийинчиликларни бартараф этишда ёрдам бериш ва қарзни тўлашда кечикишларнинг олдини олиш мақсадида фаол алоқа, шунингдек, унинг оқибатлари борасида тушунтириш бериш;

кредитни қайтаришнинг муқобил механизмларини аниқлаш ва муҳокама қилиш (масалан, кредит шартларини ўзгартириш, ихтиёрий равишда сотиш ёки кейинчалик уй-жойга эгалик қилиш хукукини қайта рўйхатдан ўтказиш билан кредит бўйича қарзини бошқа шахсга ўтказиш ва ҳ.к.).

9-боб. Якуний қоида

43. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчиликда белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ

360 Тижорат банклари томонидан ташкил этиладиган инкасация хизматига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3270

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги ва «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 30 октябрдаги ПФ-5564-сонли «Товар бозорларида савдони янада эркинлаштириш ва рақобатни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви қарор қиласди:

1. Тижорат банклари томонидан ташкил этиладиган инкасация хизматига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон килинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 27 июнь,
15/4-сон

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки Бошқарувининг 2020 йил
27 июнданги 15/4-сон қарорига
ИЛОВА

**Тижорат банклари томонидан ташкил этиладиган
инкасация хизматига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом тижорат банклари томонидан инкасация хизматини ташкил этишга қўйиладиган талабларни белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низомда кўйидаги тушунчалардан фойдаланилади:

зирҳли автотранспорт — нақд пул ва бошқа қимматликларни ташида қатнашा�ётган инкасация хизмати ходимлари хаёти ва соғлигини химоялаш ҳамда қимматликларнинг дахлсизлигини таъминлаш мақсадида махсус химоя (брон)ланган автотранспорт воситаси;

инкасация хизмати — хўжалик юритувчи субъектлар, шунингдек, банклар, банкларнинг филиаллари ва алоҳида бўлинмаларига тегишли бўлган нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилиш, ташиш ҳамда кузатиб бориш хизмати;

ихтисослашган хизмат кийими — форма атрибуутларидан фойдалangan ҳолда инкасация хизмати ходимлари томонидан кийиб юришга мўлжалланган хизмат кийимлари;

махсус автотранспорт — нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилиш ва ташиш учун мўлжалланган тегишли рангли график схемага эга бўлган, махсус кўк рангли маёқча (мигалка) ва товушли сигнал (сирена), радиоалоқа ва бошқа воситалар билан жиҳозланган, банк (инкасация хизмати) логотипи туширилган, автотранспорт воситаси;

махсус химоя воситалари — инсон танасини ўқотар қуроллар, шунингдек, портлашда металл парчалари (осколка)дан сақлаш мақсадида фойдаланиладиган махсус зирҳли нимча, қуролни олиб юриш учун кабура, энли камар ҳамда қуролни химоя тасмаси;

нақд пуллар — Ўзбекистон Республикаси Марказий банки (бундан буён матнда Марказий банк деб юритилади) томонидан турли номиналлардаги банкнот ва тангалар кўринишида муомалага чиқарилган пуллар;

рангли график схема (декоратив) чизик — махсус автотранспорт воситаси ташқи қисмининг асосий рангига нисбатан ёрқинроқ бўлган ён қисмларига горизонтал транспортлар оқимида ажralиб турадиган бир лаҳзада аниклаш имкониятини таъминловчи чизик;

радиоалоқа воситаси — навбатчи инкассатор ва инкассаторлар гурухлари ўртасида тезкор алоқани таъминлаш ва хавфдан огоҳ этишда фойдаланиш воситаси.

қимматликлар — банк касса тармоғига сақлаш учун ёки гаров таъминоти сифатида топширилган ва ўз қийматига эга бўлган барча қимматликлар (қимматбаҳо металл ва тошлардан тайёрланган буюмлар, сақлаш учун топширилган қимматли қофозлар, мулклар ва мулкий ҳукуқларни тасдиқловчи хужжатлар, тўлов-ҳисоб ва қатъий ҳисобда турувчи бланклар ва хоказолар).

2-боб. Инкассация хизматини ташкил этиш

2. Тижорат банкларининг инкассация хизмати (бундан буён матнда инкассация хизмати деб юритилади) фаолиятининг асосий мақсади хўжалик юритувчи субъектлар, банклар, банкларнинг филиаллари ва алоҳида бўлинмаларига тегишли бўлган нақд пул ва бошқа қимматликларини шартнома асосида дахлсизлиги (бутлиги)ни таъминлаган ҳолда инкассация қилиш, ташиш ҳамда кузатиб боришдан иборат.

3. Инкассация хизмати нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ҳамда кузатиб боришни ва унинг дахлсизлигини таъминлаш мақсадида хизмат куролидан фойдаланган ҳолда, шунингдек, ихтинослашган хизмат кийимида ва махсус автотранспорт воситалари орқали инкассация бригадаси томонидан амалга оширади.

4. Инкассация хизмати ходимларини хизмат куроллари ва унинг ўқдорилари билан таъминлаш, уларни сақлаш, фойдаланиш ҳамда ҳисобини юритиш конун хужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

5. Нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб бориш билан боғлик ишларга жалб этиладиган ходимларнинг хизмат вазифасини бажариш вақтида кийиб юришлари учун ихтинослашган хизмат кийими, махсус химоя воситалари, хизмат қуроллари ва унинг ўқдорилари тижорат банки томонидан таъминланади.

6. Инкассаторлар хўжалик юритувчи субъектлардан пул тушумларини йиғиш йўналишларини ва уларнинг ташриф вақти жадваллари инкассация хизмати томонидан тузилади. Мазкур қатнов жадваллари хар йилнинг бошига янгиланиши мумкин.

Инкассация йўналишлари ва инкассаторлар гурухини паналаб ҳимоялаш режаси жойлардаги ички ишлар органлари билан келишилади ҳамда заруратга қараб, янгилаб борилади.

7. Тижорат банклари инкассация хизматини ташкил этишда хизмат куроллари ва унинг ўқ-дориларини сотиб олиш, сақлаш, фойдаланиш ҳукуқига ҳамда имкониятига эга бўлмаган ҳолларда, конун хужжатлари билан нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб бориш ваколати берилган ҳамда хизмат куроллари ва унинг ўқдориларини сақлаш, олиб юриш ва улардан фойдаланиш ҳукуқига эга бўлган вазирлик ва идораларга қарашли корхона ва ташкилотларнинг ходимлари шартнома асосида жалб этилиши мумкин.

8. Тижорат банкларининг инкассация хизмати ушбу тижорат банкининг алоҳида таркиби бўлинмаси ёки тижорат банки томонидан мутлақ эгали-

года алохода юридик шахс сифатида, шунингдек, бир неча банклар томонидан алохода юридик шахс сифатида ташкил этилиши мумкин.

9. Тижорат банкининг инкассация хизмати банк кенгаши томонидан (бир неча банклар томонидан ташкил этилганда уларнинг кенгашлари томонидан биргаликда) тасдиқланган Устав асосида фаолият юритади.

Тижорат банкининг инкассация хизмати банк кенгаши томонидан (бир неча банклар томонидан ташкил этилганда уларнинг кенгашлари томонидан биргаликда) тасдиқланган Устав асосида фаолият юритади.

10. Инкассация хизмати маҳсус автотранспорт ва радиоалоқа воситалари ҳамда бошқа зарур бўлган моддий-техник базани замонавий инновацион воситалари билан шакллантириб бориш чораларини кўриши мумкин.

11. Инкассация хизмати томонидан маҳсус автотранспорт воситалари ҳамда ташиладиган нақд пул ва бошқа қимматликлар суғурта қилиниши шарт.

12. Банк кенгаши (бир неча банклар томонидан ташкил этилганда биргаликда) инкассация хизматининг хизмат вазифалари ва функциялари белгиланган ички ҳужжатларини қонун ҳужжатлари талаблари асосида тасдиқлайди.

3-боб. Инкассация хизмати ходимларига қўйиладиган талаблар

13. Инкассация хизматининг штатлар жадвали инкассация хизмати кўрсатиш бўйича иш хажмидан келиб чиққан ҳолда тижорат банклари бошқарувлари (бир неча банклар томонидан ташкил этилганда биргаликда) томонидан белгиланади.

14. Инкассация хизмати раҳбари лавозимига олий маълумотга ҳамда иқтисодиёт ва молия соҳасида камида уч йиллик иш тажрибасига эга бўлган шахслар тайинланади.

Иқтисодиёт соҳасидаги ёки бошқарув тартибига қарши жиноят учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар инкассация хизмати раҳбари лавозимига тайинланиши мумкин эмас.

15. Инкассация хизматига, агар иш бевосита нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб бориш билан боғлиқ бўлса, Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаган, соғлом, ўқотар қуроллар бўйича билим ва кўникумга эга бўлган шахслар қабул қилинади.

Инкассация хизматининг хизмат қуроли ва унинг ўқ-дориларининг бут сақланишини, қабул қилиш ва топширилишини, ҳисобга олинишини ҳамда улардан фойдаланишни таъминлаш мажбурияти зиммасига юклатилган ходими, шунингдек, хизмат қуроли ва унинг ўқ-дорилари бириктирилган ходимлари шартномага мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Ҳарбий-техник институти базасида хизмат қуроли ва маҳсус воситаларни олиб юриш ва улардан фойдаланишга рухсат берилган ташкилотлар ходимларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш курсларидан ўтиши ва тегишли сертификатга эга бўлиши шарт.

16. Инкассация хизматига қабул қилинаётган ҳар бир ходим турар жойи бўйича тиббий муассасадан, шунингдек, руҳий-асаб ва наркологик диспансерлар текширувидан дастлабки тиббий кўриқдан ўтказилади.

Янги ишга қабул қилинган ҳар бир ходимнинг инкассация ишига доир норматив ҳужжатларни ўзлаштирганлиги, ўқотар қуролларнинг материал қисми, техник-тактик хусусиятлари ва улардан фойдаланиш тартибини билиши, шунингдек, уларнинг жисмоний тайёргарлиги синалганидан сўнг инкассация хизмати, раҳбари томонидан ишлашларига рухсат берилади.

17. Ишга қабул қилинган ҳар бир ходимнинг шахсий йиғмажилдида қонун ҳужжатларида белгиланган ҳужжатлар билан биргаликда:

тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома;

хизмат сири, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб бориш бўйича маълумотларни ошкор қиласлик тўғрисида тилҳат бўлиши лозим.

18. Тижорат банки (бир неча банклар томонидан ташкил этилганда уларнинг ўзаро келишуви асосида) томонидан инкассация хизматининг хизмат қуроли бириклирлган ҳар бир ходимнинг ҳаёти ва соғлиғи суғурта қилиниши лозим.

19. Хизмат қуроли ва унинг ўқ-дорилари бириклирлган инкассация хизмати ходимлари мажбурий равишда йилига бир марта тижорат банки томонидан тиббий муассасалар билан тузилган шартнома асосида тиббий текширувидан ўтказилиши шарт.

20. Инкассация хизмати норматив ҳужжатлар талаблари асосида мунтазам равишда нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб бориш ишларига жалб этилган ходимларнинг касбий, жисмоний ҳамда жанговор маҳоратини ошириб бориш учун бир йилда икки маротаба бириклирлган хизмат қуролларидан ходимлар билан амалий ўқ отиш машғулотларини ўтказиш, шунингдек, бир йилда бир маротаба ходимларнинг жисмоний тайёргарлигини синаш бўйича зарур чораларни кўриб бориши лозим.

4-боб. Инкассация хизматининг маҳсус автотранспорт воситаларига талаблар

21. Нақд пул ва бошқа қимматликлар инкассация хизматининг ёпиқ кузовли маҳсус автотранспорт воситасида ташилиши шарт.

22. Инкассация йўналишлари давомида нақд пул ва бошқа қимматликларнинг дахлсизлигини ва бутлигини таъминлаш мақсадида ёпиқ кузовли маҳсус автотранспорт воситалари:

нақд пул ва бошқа қимматликларни жойлаштириш учун қутилар билан жихозланиши ва ушбу қутилар маҳсус автотранспорт воситасининг ички салонига ҳайдовчининг автомобилни бошқариш вақтида манёвр қилишга халақит бермайдиган ўлчамда ва жойда маҳкамланган бўлиши (ёки ушбу қутилар маҳсус автотранспорт воситасининг юкхонаасига жихозланиши мумкин);

ҳайдовчининг бошқариши тарафидан эшикларни блокировка қилиниши, ўриндиқлари икки қатор, йўловчи бўлинмаси тўртта эшикли бўлиши;

ўриндиқлар сони ҳайдовчи билан бирга 5 тадан кам бўлмаслиги, олди ва орқа томондан зарбалардан химояланган бўлиши лозим.

23. Накд пул ва бошқа қимматликлар ҳажми ва муҳимлигидан келиб чиқиб, зирҳли (бронли) автотранспорт воситаларидан фойдаланилиши ва ушбу автотранспорт воситаси:

кузови юк фургон бўлиши;
кабина ва ойналари зирҳланган;
кабинада «ҳайдовчи-кўча» ва «ҳайдовчи-юкхона» мулокот ускунаси;
юкхонанинг ички панжарали эшиги қулфланиши;
ичкаридан қулфланувчи ўқ отиш туйнуклари билан жиҳозланган бўлиши лозим.

24. Махсус ва зирҳли (бронли) автотранспорт воситалари нақд пул ва бошқа қимматликларнинг дахлсизлиги (бутлиги)ни, шунингдек, бригада аъзоларининг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида бошқа қурилма ва воситалар билан жиҳозланиши мумкин.

25. Инкассация хизмати махсус ва зирҳли (бронли) автотранспорт воситаларини қўшимча равишда видеорегистратор ва навигация мониторинг тизимлари билан жиҳозлаши мумкин.

26. Инкассация хизмати нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб боришида фойдаланиладиган махсус автотранспорт воситалари Ички ишлар вазирлигининг Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси билан келишилган ҳолда махсус кўк рангли чироқли маёқча (мигалка), товушли сигналлар (сирена), химояланган радиоканалини ташкиллаштириш хусусиятига эга рақамли радиоалоқа воситалари билан жиҳозланган, инкассация хизмати логотипи туширилган ва ташқи қисмлари рангли-график схема асосида бўялган Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматларида махсус автомобиль сифатида рўйхатга қўйилади.

27. Махсус автотранспорт воситаси инкассация хизматида фойдаланишдан тўхтатилганда махсус кўк рангли маёқча (мигалка), товушли сигнал (сирена), тезкор радиоалоқа воситалари ва ташқи қисмларидаги рангли-график схемалар демонтаж қилиниши шарт.

Бу ҳақда тузилган далолатнома нусхаси Ички ишлар вазирлигининг Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси хизматларига махсус автомобилларни рўйхатдан чиқариш учун тақдим этилади.

28. Инкассация хизмати махсус автотранспорт воситаларига бошқа автотранспорт воситаларидан ажралиб турувчи ахборот ёзувларининг (логотип, эмблема ва бошқалар) мазмуни инкассация хизмати томонидан мустақил равишида белгиланади.

29. Махсус автотранспорт воситалари инкассаторлар гурухи, нақд пул ва бошқа қимматликларнинг сони ва ҳажмлари тўлиқ жойлаштирилишини ҳамда ташишда дахлсизлигини таъминлаш каби талабларга тўлиқ жавоб бериши лозим.

30. Инкассация хизматининг махсус автотранспорт воситаларида нақд

пул ва бошқа құмматликларни инкассация қилиш, ташиш ва кузатиб бориши ишларида бригада ходимларидан ташқары (кузатувни амалга ошириш ишлари бундан мустасно) бошқа ходимлари бўлишига, шунингдек, ушбу маҳсус автотранспорт воситалардан инкассация қилиш ва ташиш ишларидан ташқары бошқа мақсадларда фойдаланишга йўл қўйилмайди.

5-боб. Инкассация хизматининг бино ва иншоотларига қўйиладиган талаблар

31. Инкассация хизмати ўз фаолиятининг амалга ошириши учун қўйидагилар билан жиҳозланган бино (иншоот)ларга эга бўлиши лозим:

инкассация хизмати ходимлари йўналишга чиқишида тайёргарлик кўриш ва йўл-йўриқларни ўтказиш учун хона;

маҳсус автотранспорт воситаларини сақлаш учун жой (гараж);

муҳандислик-техник жиҳатдан мустаҳкамланган, сигнализация воситалари ва ёнғиндан автоматик хабарлаш қурилмалари билан жиҳозланган хизмат қуроллари ва унинг ўқ-дориларини сақлаш учун хона;

хизмат қуролини ўқлаш ва ўқсизлантириш учун ўқ ушлаб қолувчи мослама ўрнатилган хона;

инкассаторлар гурухи фаолиятини тезкор назорат қилиниши учун турфун (стационар) радиоалоқа ўрнатилган ҳамда инкассация ишига оид хужжатларни сақлаш учун сейф (темир шкаф)лар билан жиҳозланган навбатчи инкассатор хонаси;

инкассация хизмати ходимлари ечиниб-кийинишилари ва шахсий ҳимоя воситаларини сақлаш учун хона.

32. Бино (иншоот)лар амалдаги ёнғин хавфсизлиги меъёри талабларига мос келиши ва доимий ишчи холатда бўлиши лозим. Бунда фавқулодда вазиятларда инсонларни, хизмат қуроллари ва унинг ўқ-дориларини, моддий бойликларни инкассация биносидан хавфсиз эвакуация қилиш учун шароит яратилган бўлиши керак.

33. Инкассация хизмати бино (иншоот)ларидаги хизмат қуроллари ва унинг ўқ-дорилари сақланадиган хоналари муҳандислик-техник жиҳатдан мустаҳкамланган, хавфдан огоҳ этувчи, кўриқлаш сигнализация воситалари ва ёнғиндан автоматик хабарлаш қурилмалари билан жиҳозланган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Кўриқлаш хизматининг техник маркази (пункт)га уланган бўлиши ва кўриқлаш саф бўлинмалари билан кўриқланиши шарт.

34. Инкассация хизматининг хизмат қуроли ва унинг ўқ-дориларини сақлаш ҳамда навбатчи хоналари видео кузатув воситалари билан жиҳозланган бўлиши лозим.

6-боб. Инкассация хизматини ташкил этиш бўйича қўйилган талабларга мувофиқлигини назорат қилиш

35. Инкассация хизмати мазкур низом талабларига тўлиқ риоя қилган холда фаолиятини бошлайди.

Тижорат банклари (бир неча банклар ташкил этганда улар томонидан танлаб олинган банк) томонидан инкассация хизмати тўлиқ ташкил этилган кундан бошлаб 2 кун муддат ичида Марказий банкка инкассация хизмати ташкил этганлиги тўғрисида маълумотнома ва банк кенгashi қарори нусхаси (бир неча банклар томонидан ташкил этилганда кенгаш қарорлари) ёзма равишида ёки электрон шаклда юборилади.

36. Марказий банк томонидан инкассация хизмати ташкил этилганлиги юзасидан ўрганиш ўтказилади ва далолатнома расмийлаштирилади. Ўрганиш натижаларида камчиликларга йўл қўйилганлиги аниқланса, далолатномада қайд этилади ва Марказий банк томонидан тижорат банкига муддати белгиланган ҳолда камчиликларни бартараф этиш юзасидан кўрсатма хат юборилади.

7-боб. Якуний қоидалар

37. Инкассация хизматини ташкил этиш, сифатли инкассация хизматини кўрсатиш, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассация қилиш, ташиб ва кузатиб бориша ҳамда уларнинг дахлсизлигини таъминлашда қонун хужжатларига мувофиқ тижорат банки ва инкассация хизмати раҳбарлари жавобгар ҳисобланадилар.

38. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Миллий гвардияси ва Фавқулодда вазиятлар вазирлиги билан келишилган.

Ички ишлар вазири

П. БОБОЖНОВ

2020 йил 27 июнь

Миллий гвардия қўмондони

Р. ДЖУРАЕВ

2020 йил 27 июнь

*Фавқулодда вазиятлар
вазири в.б.*

Т. ХУДАЙБЕРГЕНОВ

2020 йил 27 июнь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
 СОФЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИНИНГ
 ҚАРОРИ

361 Умумтаълим муассасаларида синфларни комплектлаш ҳамда тарификация рўйхатларини шакллантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3271

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 30 декабрдаги ПҚ-4555-сон «Ўзбекистон Республикасининг «2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида»ги Қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш вазирлиги **қарор қиласди**:

1. Умумтаълим муассасаларида синфларни комплектлаш ҳамда тарификация рўйхатларини шакллантириш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансан.
2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Халқ таълими вазири

III. ШЕРМАТОВ

Тошкент ш.,
 2020 йил 22 июнь,
 8-мҳ-сон

Молия вазири

Т. ИШМЕТОВ

Тошкент ш.,
 2020 йил 22 июнь,
 28-сон

Соғлиқни сақлаш вазири

А. ШАДМАНОВ

Тошкент ш.,
 2020 йил 22 июнь,
 124/1-сон

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 30 июнда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги,
Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил
22 июнданги 8-мх, 28, 124 /1-сон қарорига
ИЛОВА

**Умумтаълим муассасаларида синфларни комплектлаш
ҳамда тарификация рўйхатларини шакллантириш
тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 30 декабрдаги ПҚ-4555-сон «Ўзбекистон Республикасининг «2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети тўғрисида»ги Конуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ умумтаълим муассасаларида синфларни комплектлаш ҳамда ўқитувчиларнинг тарификация рўйхатларини шакллантириш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низомда қўйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:
базавий тариф ставкаси — бир ставка дарс соати учун ўқитувчининг маълумоти ва малака тоифасига кўра белгиланган базавий ҳақ миқдори;

ўқитувчининг тариф ставкаси — ўқитувчига бириктирилган дарс соатлари асосида бир ставка учун белгиланган базавий тариф ставкадан келиб чиқиб аниқланадиган миқдор;

синф комплекти — ўқувчиларни белгиланган меъёрлар асосида битта синфга жамлаш;

дарс соатлари сеткаси — умумий ўрта таълимнинг таянч ўқув реjasи асосида умумтаълим муассасасининг синфлар сони, синф комплектидаги ўқувчилар сони ва тегишли мутахассислик бўйича ўқитувчилар мавжудлигини инобатга олган холда барча фанлар бўйича шакллантирилган жами дарс соатлари;

электрон дастур — умумтаълим муассасалари тўғрисида зарур маълумотлар киритиладиган ва исталган вақтда Интернет жаҳон ахборот тармоғи орқали ушбу маълумотлардан фойдаланиш имкониятини яратиб берувчи дастур.

2. Ушбу Низом талаблари Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги тизимидағи умумтаълим муассасаларига нисбатан татбиқ этилади.

**2-боб. Умумтаълим муассасаларида синфларни
комплектлаш**

3. Умумтаълим муассасаларининг синфлари ўқувчилар сонидан келиб чиқиб, қўйидаги меъёрлар асосида комплектланади:

шахар худуди ва туман марказларида 25 — 35 нафаргача; қишлоқ худудларида 20–35 нафаргача (олис (тоғли, чўлли) худудларда жойлашган умумтаълим муассасалари бундан мустасно).

Ўқувчилар сони мазкур меъёрлардан кам бўлган ҳолларда умумтаълим муассасаси ҳамда туман (шахар) ҳалқ таълими ва молия бўлимлари билан келишилган ҳолда синфлар комплектланади.

Жисмоний ёки психик ривожланишида нуқсони бўлган болалар учун ихтисослаштирилган давлат таълим муассасалари, Республика ўғил болалар ўқув-тарбия муассасалари, Республика қиз болалар ўқув-тарбия муассасалари ҳамда айрим фанлар чукур ўрганиладиган давлат ихтисослаштирилган умумтаълим муассасаларида синфлар тегишилиги бўйича Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 7 августдаги 173-сон «Айрим фанлар чукур ўрганиладиган давлат ихтисослаштирилган умумтаълим муассасалари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида»ги, 2011 йил 13 сентябрдаги 256-сон «Имкониятлари чекланган болалар учун ихтисослаштирилган давлат таълим муассасалари тўғрисидаги меъёрий-хукукий хужжатларни тасдиқлаш хақида»ги, 2019 йил 17 октябрдаги 880-сон «Республика ўқув-тарбия муассасалари фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларига мувофиқ комплектланади.

4. Кам комплектли умумтаълим муассасаларида (филиалларда) бошланғич синф ўқувчилари қўйидаги ҳолларда битта синфга бирлаштирилиши мумкин:

ўқувчилар сони 8 нафаргача бўлган I — IV синфлар;

ўқувчилар сони 12 нафаргача бўлган учта бошланғич синф;

ўқувчилар сони 24 нафаргача бўлган иккита бошланғич синф (I ва III, II ва IV синфлар).

5. Намунавий лойиҳалар бўйича қурилмаган, мослаштирилган биноларда жойлашган, ўқувчилар сони етарли бўлмаган умумтаълим муассасаларида, олис (тоғли, чўлли) худудлarda жойлашган умумтаълим муассасаларида, шунингдек, ўзбек тилида ўқитилмайдиган умумтаълим муассасаларида ўқувчилар сони синфларни комплектлашнинг ўзига хос шарт-шароитларидан келиб чиқиб, худудий ҳалқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органдари билан келишилган ҳолда белгиланади.

6. Умумтаълим муассасаларида синфлар комплектларини шакллантиришда синфлар бўйича жами ўқувчилар сони, шу жумладан, ўғил ва қиз бола ўқувчилар, инклузив таълим ва якка тартибда уйда таълим оловчи ўқувчилар сонининг мазкур Низомнинг З-бандида кўрсатилган меъёрларга мувофиқ бўлиши ҳамда санитария қоидалари, нормалари ва гигиена нормативларига риоя қилиниши талаб этилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағларидан оқилона фойдаланиш ва ортиқча харажатларга йўл қўймаслик мақсадида умумтаълим муассасаларида мазкур Низомда белгиланган меъёрлардан ортиқ синфлар комплектларини шакллантиришга йўл қўйилмайди.

7. Умумтаълим муассасалари ҳар йили 30 августга қадар таълим олаётган ҳамда I синфга қабул қилинаётган ўқувчиларнинг номма-ном рўйхати-

ни шакллантиради ҳамда электрон дастур орқали маълумотларни тегишлилиги бўйича худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органларига кўриб чикиш учун юборади.

Синфлар комплектини шакллантириш тўғрисидаги маълумотларнинг тўғри ва ҳаққоний киритилиши учун умумтаълим муассасасининг директо-ри масъул ҳисобланади.

8. Умумтаълим муассасалари томонидан электрон дастур орқали юбо-рилган синфлар комплектини шакллантириш тўғрисидаги маълумотлар худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан қўйидаги мезонлар асосида кўриб чиқилади:

умумтаълим муассасаларига бириктирилган худуд (микрохудуд) бўйи-ча бир-бирига яқин бўлган умумтаълим муассасаларидаги ўқувчилар сони ва синф комплектини ўзаро таққослаш;

бошқа умумтаълим муассасаларидан келган ва кетган ўқувчиларнинг умумтаълим муассасаси директори буйруғи асосида саноққа киритилганлиги ёки саноқдан чиқарилганлигини ўрганиш;

ҳар бир синф бўйича ўтган йилга нисбатан синф сонининг ўсиши ёки камайишини таҳлил қилиш;

қиз ва ўғил болалар сонидан келиб чиқиб, синф ўқувчиларининг гу-рухларга тўғри ажратилганлигини ўрганиш;

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағларидан самарали фойдаланиш ҳамда сунъий равишда синфлар сонининг кўпайиши ҳолатла-рига йўл қўйилмаслигини ўрганиш.

9. Худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан кўриб чиқилган синфлар комплектини шакллантириш тўғрисидаги маълумотлар ҳар йили 15 сентябрга қадар тасдиқланади ёки аниқлан-ган хато ва камчиликларни асослантирган ҳолда қайта ишлаш учун юбо-рилади.

Қайта ишлаш учун юборилган синфлар комплектини шакллантириш тўғрисидаги маълумотлар умумтаълим муассасаси томонидан қайта кўриб чиқилади ва худудий халқ таълими бўлинмалари ҳамда худудий молия органларига икки иш куни ичida электрон дастур орқали тасдиқлаш учун қай-тадан юборилади.

10. Худудий халқ таълими бўлинмалари ҳамда худудий молия органла-ри томонидан кўриб чиқилган ва тасдиқланган синфлар комплектини шакллантириш тўғрисидаги маълумотлар асосида худудий халқ таълими бўлинма-сининг ўз худудидаги умумтаълим муассасаларида ташкил этиладиган синф-лар комплектлари тўғрисидаги тегишли буйруғи қабул қилинади.

11. Ҳар йили январь ойида зарурат туғилганда синфлар комплектлари мазкур Низомга асосан қайта кўриб чиқилиши мумкин.

12. Тегишли молия йили учун тузилган харажатлар сметасида қўзда тутилган синфлар сонидан ортиқ синфларни ташкил этиш худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

3-боб. Тарификация рўйхатларини шакллантириш

13. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги томонидан тарификация рўйхатларини шакллантириш учун умумий ўрта таълимнинг таянч ўқув режаси ишлаб чиқилади.

14. Умумтаълим муассасалари умумий ўрта таълимнинг таянч ўқув режаси асосида ҳар йили 10 сентябрга қадар умумтаълим муассасасининг дарс соатлари сеткасини шакллантиради.

Бунда таълим қорақалпок, рус, қозоқ, тоҷик, қирғиз, туркман тилларида олиб бориладиган кам комплектли умумтаълим муассасаларида ўқиши, она тили ва адабиёт фанлари бўйича дарс соатлари сеткаси ўқувчилар таълим олишни хоҳлаган тилдан келиб чиқиб, умумтаълим муассасалари томонидан ҳудудий халқ таълими бўлинмалари билан келишилган ҳолда шакллантирилади.

15. Умумтаълим муассасалари томонидан шакллантирилган дарс соатлари сеткаси умумтаълим муассасасининг педагогик кенгаши томонидан икки иш куни ичida кўриб чиқилиб, ҳар йили 15 сентябрга қадар ўқитувчиларга дарс соатлари куйидаги кўрсаткичларнинг устувор кетма-кетлиги асосида тақсимланади:

халқаро олимпиадалар ғолибларини тайёрлаган ўқитувчилар;

ўқитувчи бўлиб фаолият юритаётган халқаро олимпиадалар ғолиблари;

чет тили ва STEAM фанларидан мутахассислиги бўйича халқаро сертификатларга эга ўқитувчилар (TESOL Level 5, CEFR B2, IELTS 6 ва ундан юқори, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги томонидан белгиланадиган бошқа сертификатлар);

TOP-1000 университетлар рейтингига кирадиган дунёнинг етакчи университетларини битирган ўқитувчилар;

асосий олимпиадаларнинг республика босқичи ғолибларини тайёрлаган ўқитувчилар;

ўқитувчи бўлиб фаолият юритаётган асосий олимпиадаларнинг республика босқичи ғолиблари;

республика босқичидаги кўрик-танловларда (йил ўқитувчиси) совринли ўринларга эга бўлган ўқитувчилар;

олий малака тоифасига эга ўқитувчилар;

биринчи малака тоифасига эга ўқитувчилар;

асосий олимпиадаларнинг вилоят ва туман босқичи ғолибларининг ўқитувчилари;

иккинчи малака тоифага эга ўқитувчилар;

педагогик йўналиш бўйича магистр дарражасига эга ўқитувчилар;

белгиланган тартибда ўз фанидан ўтказилган назарий ва амалий синовлар натижаси бўйича аъло баҳоларга эга ўқитувчилар;

олий маълумотли тоифасиз ўқитувчилар;

қайта тайёрлаш бўйича дипломга эга ўқитувчилар;

олий таълим муассасаларининг педагогик йўналиш бўйича битирувчи босқич талабалари;

педагогик йўналиш бўйича хорижий давлатларнинг олийгоҳларини битирган, бироқ дипломи тан олинмаган ўқитувчилар;

олий маълумотли ўқитувчилар билан таъминлангунига қадар ўрта маҳсус, профессионал маълумотга эга ўқитувчилар;

олий маълумотли ўқитувчилар билан таъминлангунига қадар умумтаълим муассасасининг тегишли мутахассислиги бўйича раҳбар ходимлари.

Умумтаълим муассасасининг педагогик кенгashi томонидан дарс соатлари қайта тақсимланishi мумкин.

16. Юқоридаги кўрсаткичлар кетма-кетлиги асосида устунликка эга бўлган ўқитувчиларга дарс соатларининг максимал микдорлари белгиланиши тавсия этилади.

Максимал дарс соати олиш имкониятига эга бўлган ўқитувчининг ёзма розилиги билан унга ажратилиши мумкин бўлган дарс соатлари бошқа ўқитувчиларга берилиши мумкин.

Ўқитувчи мазкур Низомнинг 15-бандида белгилangan кўрсаткичларнинг бир нечтасига эга бўлганда, кўрсаткичларнинг энг устуорини инобатга олган холда дарс соатлари тақсимланади.

Айнан бир хил кўрсаткичлар мавжуд бўлган бир нечта ўқитувчилар ўртасида дарс соатлари тенг тақсимланади.

17. Умумтаълим муассасаларининг ўқитувчиларига йиллик бир ярим став-кадан (йиллик 2 322 соат) ортик дарс соатлари белгиланишига йўл қўйилмайди.

18. Умумтаълим муассасасининг педагогик кенгashi томонидан тақсимланган дарс соатлари ҳар йили 17 сентябрга қадар электрон дастурга киритилади.

19. Ҳомиладорлик ва туғиш таътили ҳамда бола парваришидан қайтган ўқитувчиларга, шунингдек, ишловчи пенсионерларга дарс соатлари меҳнат қонунчилигига асосан мазкур Низомнинг 15-бандида белгилangan кўрсаткичлар устуор кетма-кетлиги асосида тақсимланади.

20. Ўқитувчиларнинг тарификация рўйхатини шакллантириш мақсадида умумтаълим муассасаси томонидан ҳар йили 20 сентябрга қадар электрон дастурга куйидаги маълумотлар киритилади:

ўқитувчилар тўғрисидаги маълумотлар, шу жумладан, исми, фамилияси, отасининг исми, диплом бўйича маълумоти, малака тоифаси тўғрисида маълумотлар;

базавий тариф ставкалари тўғрисида маълумотлар, шу жумладан, ўқитувчининг тариф ставкалари тўғрисида маълумотлар (бунда ўқитувчининг ҳар бир фан учун маълумоти ва тегишли малака тоифаси берилган санаси ва амал қилиш муддати кўрсатилади);

педагогик кенгаш томонидан ўқитувчилар ўртасида тақсимланган дарс соатлари;

дафтарларни ва ёзма ишларни текширганлик учун қўшимча ҳақ тўловлари;

информатика кабинети мудирлиги учун қўшимча ҳақ тўловлари;

ўқитувчига бириктирилган синф ва синф раҳбарлиги учун қўшимча ҳақ тўловлари;

ўйда якка тартибда машғулотлар олиб бораётган ўқитувчиларга таксимланган дарс соатлари ва улар бўйича ўқитувчи ходимнинг тариф ставкалари;

ўқитувчиларга директор жамғармаси ҳисобидан белгиланган ҳар ойлик устамалар миқдорлари (фоизи ва миқдори кўрсатилади);

амалдаги меъёрий ҳужжатларга мувофиқ белгиланадиган бошқа устама ва қўшимча тўловлар.

21. Умумтаълим муассасаси директорининг ўқув ишлари бўйича ўринbosари томонидан электрон дастурга киритилган ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати тегишлилиги бўйича худудий ҳалқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органларига ҳар йили 20 сентябрга қадар кўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун юборилади.

Электрон дастурга ўқитувчиларнинг тарификация рўйхатининг тўғри ва ҳаққоний киритилиши учун умумтаълим муассасаси директорининг ўқув ишлари бўйича ўринbosари масъул ҳисобланади.

22. Худудий ҳалқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари ҳар йили 25 сентябрга қадар ўқитувчиларнинг тарификация рўйхатини кўриб чиқади ва уларни тасдиқлади ёки тасдиқлашни рад этади.

23. Худудий ҳалқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати куйидаги мезонлар асосида кўриб чиқилади:

бир ставкада ишловчи ўқитувчи учун бошланғич I — IV синфлардаги ҳафталиқ ўқув юклamasи — 18 соат ва педагогик юклamasи — 18 соатни ҳамда юқори V — XI синфлардаги ҳафталиқ ўқув юклamasи — 20 соатни ва педагогик юклama — 16 соатни ташкил этади, бунда ўқитувчининг педагогик юклamasи ҳафталиқ ўқув юклamasига мос равишда бошланғич I — IV синфларда 1,0 коэффициентга, юқори V — XI синфларда 0,8 коэффициентга кўпайтирилган ҳолда ҳисобланганлиги;

умумтаълим муассасасининг раҳбар ходими (директор ва унинг ўринbosарлари) томонидан асосий лавозимнинг бир ҳафтада 10 соатгача ҳажмда ўқитувчи лавозими билан қўшиб олиб борилганлиги (ўқув юклamasи юритилишига) ҳамда улар томонидан бажарилган дарс соатларига соатбай ҳақ тўланганлиги;

умумтаълим муассасаларининг ўйда якка тартибда машғулотлар олиб бораётган ўқитувчиларига ҳақ тўлаш базавий тариф ставкасини ўқув ва педагогик юкламаларга бўлиш, уларни якка тартибда ўтказилган ҳақиқий дарс соатларига кўпайтириш ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 1994 йил 29 сентябрдаги 490-сон «Ҳалқ таълими тизими ходимларига ҳақ тўлашни тартиба солиш тўғрисида»ги қарорида белгиланган ўқитувчининг тариф ставкаси ҳамда лавозим маошлари миқдорига қўшимча ойига 50 фоиз тўлов амалга оширилганлиги (бунда якка тартибда ўқувчини ўйда ўқитаётган ўқитувчиларнинг асосий ойлик юклamasи мактабда бўлиши шарт);

дафтарларни ва ёзма ишларни текширганлик учун қўшимча ҳақ ўқитувчининг дафтарлар ва ёзма ишлар бўйича текширилладиган фанларнинг уму-

мий соатлари ва синф комплектидаги ўқувчилар сонидан келиб чиқсан холда ҳисобланганлиги;

синф раҳбарлиги учун қўшимча ҳақ синфдаги ўқувчилар сонига кўра белгиланган миқдорлар бўйича ҳисобланганлиги;

умумтаълим муассасаларида ўқитувчиларга биттадан ортиқ синфга раҳбарлик қилишга ва меҳнатини соатбай асосда олиб борувчи ўқитувчиларга синфга раҳбарлик қилишга йўл қўйилмаслиги (бунда бошлангич синфларда синф раҳбарлиги она тили, ўқиш ва математика фанларидан дарс ўтадиган ўқитувчиларга юклатилади);

информатика кабинети мудирлиги учун қўшимча тўловлар белгиланган миқдорлар асосида умумтаълим муассасасида мавжуд жихозланган информатика кабинети сонига кўра ҳисобланганлиги;

информатика кабинети мудирлиги информатика фани ўқитувчисига юклатилганлиги (бунда информатика фани бўйича мутахассис бўлмаган ҳолларда математика ёки физика фанлари ўқитувчиларига бириктирилиши мумкин, бир нафар информатика фани ўқитувчисига биттадан ортиқ информатика кабинети юклатилганда факат битта информатика кабинети мудирлиги учун қўшимча ҳақ белгиланади);

директор жамғармаси ҳисобидан ҳар ойлик устамалар белгиланадиган ўқитувчилар рўйхати умумтаълим муассасасида ташкил этилган Устамалар белгилаш, моддий рағбатлантириш ва моддий ёрдам бериш бўйича ишчи гурух томонидан белгиланган талабларга кўра аниқланиши ва устамалар миқдорлари ўқитувчининг тариф ставкаси нисбатан ҳисобланганлиги;

умумтаълим муассасалари ўқитувчиларига ҳар ойлик қўшимча тўловлар ва устамалар амалдаги меъёрий хужжатларга мувофиқ белгиланганлиги;

умумтаълим муассасасида фанлар бўйича вакант соатлар учун маблағларни режалаштириш барча устама ва қўшимчаларни (директор жамғармаси маблағлари ҳисобидан тўланадиган устамалар бундан мустасно) иnobатга олиб, бир ставкада ишловчи олий маълумотли ўқитувчининг базавий тариф ставкаси ҳисобидан келиб чиқсан холда электрон дастур орқали ҳисобланганлиги;

вакант синф раҳбарлиги бўйича қўшимча ҳақ тўловлари синфдаги ўқувчилар сонига кўра белгиланган миқдорларда ҳисобланганлиги.

24. Ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати мазкур Низомнинг 23-бандидаги мезонларга мувофиқ холда тўлдирилган бўлса, улар худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан тасдиқлашади.

Мазкур Низомнинг 23-бандидаги мезонларга номувофиқ холда тўлдирилган ўқитувчиларнинг тарификация рўйхатини тасдиқлаш рад этилади.

Худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан тасдиқлаш рад этилган ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати хато ва камчиликларни асослантирган холда қайта ишлаш учун умумтаълим муассасасига қайтарилади.

Худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан қайтарилган ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати умумтаълим

муассасаси томонидан икки иш куни ичида қайта кўриб чиқилади ва элекtron дастур орқали қайта юборилади.

Қайта юборилган ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан бир иш куни ичида кўриб чиқилади ва тасдиқланади.

25. Ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати ўзгартирилиши ва қайта кўриб чиқилиши мумкин.

Бунда ўқитувчилар ўртасида жами дарс соатлари режаси доирасида киритиладиган ўзгартиришлар умумтаълим муассасаси томонидан амалга оширилади.

Ўқитувчиларнинг тарификация рўйхатидаги синф сонининг кўпайиши ёки камайиши оқибатида киритиладиган ўзгартиришлар тегишли худудий халқ таълими бўлинмалари ва худудий молия органлари томонидан қайта тасдиқланиши лозим.

26. Бюджет ташкилотлари ходимларига иш ҳақи миқдорлари Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонларига мувофиқ оширилган тақдирда халқ таълими муассасалари ходимларининг базавий тариф ставкалари (лавозим маошлари) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 21 декабрдаги 275-сон «Халқ таълими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг такомиллаштирилган тизимини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги томонидан Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан биргаликда қайта кўриб чиқилади.

Қайта кўриб чиқилган базавий тариф ставкалари (лавозим маошлари) асосида ўқитувчиларнинг тарификация рўйхати элекtron дастур орқали қайта шакллантирилади.

4-боб. Якуний қоида

27. Мазкур Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун хужжатларига мувофиқ жавобгар бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУГИ

362 «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини масофадан ўқитиш таълим усуллари орқали қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруқка ўзгартиришлар киритиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
24 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2936-1*

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон «Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2017 йил 5 сентябрдаги 11-2017-сон «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини масофадан ўқитиш таълим усуллари орқали қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруғига (рўйхат рақами 2936, 2017 йил 23 октябрь) (Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси 23.10.2017 й., 10/17/2936/0162-сон) иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

И. МАДЖИДОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 26 июнь,
14-2020-сон

* Ушбу буйруқ «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 24 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг
2020 йил 26 июндаги 14-2020-сон буйруғига
ИЛОВА

**«Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог
кадрларини масофадан ўқитиш таълим усуслари орқали
қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларини
ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни
тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа киритилаётган
ўзгартиришлар**

1. Буйруқнинг муқаддимасидаги «2015 йил 20 августдаги 242-сон «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» деган сўзлар «2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон «Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Низомда:

а) муқаддимадаги «2015 йил 20 августдаги 242-сон «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида» деган сўзлар «2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон «Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

б) 1-банддаги «Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги 242-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги низомда» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг узлуксиз малакасини ошириш жараёнларини ташкил этиш тартиби тўғрисида низомда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

в) 8-банддаги «3» раками «2» раками билан алмаштирилсин;

г) 13-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«13. Тингловчиларининг ўқув дастурини ўзлаштириш даражасини аниқлашда раҳбар ва педагог кадрларнинг охирги З йиллик касбий, ўқув-методик ва илмий-методик фаолияти натижалари (электрон портфолиода қайд этилган кўрсаткичлари асосида), педагогик (малакавий) амалиёт, курсни тамомлагандан кейинги онлайн тест синовлари натижалари, битирув (лоийха) ишини ҳимоя қилиш натижалари ҳисобга олинади.»;

д) 14-банд ўз кучини ўйқотган деб топилсин;

е) 15-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«15. Тингловчининг педагогик (малакавий) амалиётини ташкил этиш ва ўтказиш Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларида педагогик (малакавий) амалиётни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга (рўйхат рақами 2938, 2017 йил 23 октябрь) ҳамда битирув (лойиха) ишини тайёрлаш ва ҳимояга тақдим этиш Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тингловчиларининг битирув (лойиха) ишини тайёрлаш ва ҳимояга тақдим этиш тартиби тўғрисидаги низомга (рўйхат рақами 2937, 2017 йил 23 октябрь) мувофиқ амалга оширилади.»;

ж) 16-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«16. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларини тўлиқ ўзлаштирган тингловчиларга курсни тамомлагандан кейинги онлайн тест синовларида иштирок этишга руҳсат берилади.

Тест саволлари тегишли қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишинг ўқув дастури доирасида тузилади.

Тингловчига тест топшириқларини бажариш учун 100 та тест саволи берилади. Онлайн тест синовларининг натижалари шу вақтнинг ўзида эълон қилинади.»;

з) 17-банддаги «Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги 242-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курслари тўғрисидаги низомга» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг узлуксиз малакасини ошириш жараёнларини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

и) 18-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«18. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курслари тингловчилари курсни тамомлагандан кейинги онлайн тест синовлари, педагогик (малакавий) амалиёт ҳамда педагог кадрларнинг охирги 3 йиллик касбий, ўқув-методик ва илмий-методик фаолияти натижаларига (электрон портфолиода қайд этилган кўрсаткичлари асосида) кўра аттестацияга кўйиш асосида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг узлуксиз малакасини ошириш жараёнларини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомга мувофиқ аттестация комиссияси томонидан аттестациядан ўтказилади.»;

к) 19-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«19. Тингловчиларни аттестациядан ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 23 сентябрдаги 797-сон қарори билан тасдиқланган Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларининг узлуксиз малакасини ошириш жараёнларини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомга мувофиқ амалга оширилади.»;

- л) 20-банддаги «якуний онлайн-тест синовларига» деган сўзлар тегишли равишда «онлайн тест синовларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
- м) 21-банддаги «тест синовларига» деган сўзлар «онлайн тест синовларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУФИ

363 Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2169-5*

Ўзбекистон Республикасининг Бюджет ва Солик кодексларига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги Конунига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2010 йил 17 декабрдағи 105-сон буйруғи (рўйхат рақами 2169, 2010 йил 22 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2010 й., 51-сон, 502-модда) билан тасдиқланган Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги йўриқномага иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Т. ИШМЕТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
30-сон

* Ушбу буйруқ «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 29 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
молия вазирининг 2020 йил 29 июндаги
30-сон бўйруғига
ИЛОВА

**Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги
йўриқномага киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 69-банддаги, 267-банднинг биринчи хатбошисидаги ва 320-банднинг биринчи хатбошисидаги «мактабгача таълим муассасалари» деган сўзлар «мактабгача таълим ташкилотлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.
2. 260-банднинг иккинчи хатбошисидаги «мактабгача таълим муассасаларида» деган сўзлар «мактабгача таълим ташкилотларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3. 261-бандда:

биринчи хатбошидаги «мактабгача таълим муассасаларида» ва «мактабгача таълим муассасаларига» деган сўзлар тегишли равишда «мактабгача таълим ташкилотларида» ва «мактабгача таълим ташкилотларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи хатбошидаги «Мактабгача таълим муассасалари» деган сўзлар «Мактабгача таълим ташкилотлари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4. 262-банднинг иккинчи хатбошиси қўйидаги таҳрирда баён этилсин:
«Болалар мактабгача таълим ташкилотидан чиқариб олинган тақдирда олдиндан тўланган сумма ота-оналарга уларнинг аризасига мувофиқ мактабгача таълим ташкилоти раҳбарининг кўрсатмасига биноан қайтарилади. Ариза мактабгача таълим ташкилоти бухгалтериясига раҳбарнинг кўрсатмаси ва болаларнинг боғчага қатнашининг ҳисоби олиб бориладиган навбатдаги табель билан биргалиқда топширилади.».

5. 63-илова мазкур ўзгартиришларнинг иловасига* мувофиқ таҳрирда баён этилсин.

* Илова «Конун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МОНОПОЛИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ ҚўМИТАСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ
ХУЗУРИДАГИ ИҚТИСОДИЙ ЖИНОЯТЛАРГА ҚАРШИ
КУРАШИШ ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

364 «Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
29 июлда рўйхатдан ўtkазилди, рўйхат рақами 2038-4*

Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 15 январдаги ЎРҚ-516-сон «Иқтисодий жиноятларга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш механизмлари такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айrim қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Конуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 23 майдаги ПФ-5446-сон «Бюджет маблағларидан фойдаланиш самарадорлигини тубдан ошириш ва иқтисодий жиноятларга қарши курашиш механизмларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги, 2019 йил 14 январдаги ПФ-5630-сон «Давлат активларни бошқариш, монополияга қарши курашишни тартибга солиш тизимини ва капитал бозорини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 2019 йил 21 майдаги ПФ-5723-сон «Мехнатга ҳақ тўлаш, пенсиялар ва бошқа тўловлар микдорларини аниглаш тартибини такомиллаштириш тўғрисида»ги фармонлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 15 майдаги 402-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисидаги низомга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти **қарор қиласди:**

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги Солик, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг 2009 йил 13 октябрдаги 01 / 19-18 / 24, 43-сонли «Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»ги қарорига (рўйхат рақами

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 29 июлда эълон қилинган.

2038, 2009 йил 6 ноябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 46-сон, 501-модда) иловага мувофиқ ўзгартиришлар ва қўшимча киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Монополияга қарши курашиш
қўмитаси раиси**

Н. ШАРИПОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 1 июнь,
03/22-05/01-сон

**Иқтисодий жиноятларга қарши
курашиш департаменти бошлиги**

Д. РАХИМОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 1 июнь,
10-сон

Ўзбекистон Республикаси Монополияга
қарши курашиш қўмитаси ва Ўзбекистон
Республикаси Бош прокуратураси хузуридаги
Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш
департаментининг 2020 йил 1 июндаги
03/22-05/01 ва 10-сон қарорига
ИЛОВА

**«Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган
даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни
молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички
назорат қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга
киритилаётган ўзгартиришлар ва қўшимча**

1. Қарорда:

а) номи ва 1-баннадаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

б) муқаддима қўйидаги тахтирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг «Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида» ва «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва ракобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Республика-

си Бош прокуратураси хузуридаги Солик, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши кураши департаменти **қарор қиласы:**.

2. Коидаларда:

а) номидаги, 6-банднинг биринчи ва учинчи хатбошиларидаги, 8-банддаги, 26-банднинг учинчи хатбошисидаги, 32¹, 38, 39¹ ва 41-бандлардаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

б) муқаддима қўйидаги таҳирда баён этилсин:

«Мазкур Коидалар Ўзбекистон Республикасининг «Биржалар ва биржা фаолияти тўғрисида»ги ва «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ биржা аъзолари (фонд биржаларининг биржা аъзолари ва бошқа биржаларнинг фонд бўлимлари бундан мустасно) томонидан жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш мақсадида ички назоратни ташкил этиш ва амалга ошириш тартибини белгилайди.»;

в) 1-бандда:

учинчи хатбошидаги «Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси (бундан буён матнда Давлат рақобат қўмитаси деб юритилади)» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси (бундан буён матнда Монополияга қарши курашиш қўмитаси деб юритилади)» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

бешинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ўн биринчи хатбошидаги «ва (ёки) терроризмни молиялаштириш» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштириш ва (ёки) оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштириш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ўн иккинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштириш» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштириш ёки оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштириш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

г) 3-бандда:

тўртинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

бешинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

д) 4-бандда:

еттинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар

«, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ўн биринчи хатбоши «террорчиллик фаолиятини молиялаштириш» деган сўзлардан кейин «ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштириш» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

е) 10-банддаги ва 15-банднинг иккинчи хатбошидаги «Давлат рақобат қўмитасига» деган сўзлар «Монополияга қарши курашиш қўмитасига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ж) 11-банда:

биринчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

бешинчи хатбошидаги «Давлат рақобат қўмитаси» деган сўзлар «Монополияга қарши курашиш қўмитаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

з) 13-банднинг еттинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштириш» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштириш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

и) 14-банд кўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«14. Ходимларнинг сўнгти янгиликларга, жумладан, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришнинг, терроризмни молиялаштиришнинг ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштиришнинг замонавий усуллари, услублари ва ўёналишлари ҳақидаги ахборотга эга бўлишларини тъминлаш ҳамда жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштиришга қарши курашиш борасидаги қонун ҳужжатлари ва мажбуриятларнинг барча жиҳатларини аниқ тушунтириб бериш мақсадида биржа аъзоларининг масъул шахсларини ўқитиш ва малакасини ошириш маҳсус ваколатли давлат органи ва Монополияга қарши курашиш қўмитаси билан келишилган ўкув дастурлари бўйича амалга оширилади.»;

к) 16-банда:

учинчи хатбошидаги «энг кам ойлик иш ҳақи миқдорининг» деган сўзлар «базавий ҳисоблаш миқдорининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

тўртинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштириш» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштириш ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштириш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

олтинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

л) 25-банда:

биринчи хатбошидаги «ёки терроризмни молиялаштириш» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштириш ёки оммавий қирғин қуролини тарқатиши молиялаштириш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи хатбошидаги «Давлат рақобат қўмитасига» деган сўзлар «Мо-

нополияга қарши курашиш қўмитасига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

м) 30-бандда:

тўққизинчи, ўнинчи, ўн биринчи, ўн тўртинчи, ўн саккизинчи ва ўн тўққизинчи хатбошилардаги «энг кам ойлик иш хақининг» деган сўзлар «базавий ҳисоблаш миқдорининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ўн иккинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

йигирма иккинчи хатбошидаги «ва терроризмни молиялаштиришга» деган сўзлар «, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин қуролини тарқатишни молиялаштиришга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

н) 36¹-банддаги ва 40-банднинг биринчи хатбошисидаги «Давлат рако-бат қўмитаси» деган сўзлар «Монополияга қарши курашиш қўмитаси» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3. Мазкур ўзгартиришлар ва қўшимча Ўзбекистон Республика товархом ашё биржаси ва Республика универсал агросаноат биржаси билан келишилган.

*«Ўзбекистон Республикаси
товар-хом ашё биржаси»
АЖ бошқаруви раиси*

З. БАДРИДДИНОВ

2020 йил 1 июнь

*«Республика универсал агросаноат
биржаси» АЖ бош директори*

Т. ВАЛИТОВ

2020 йил 1 июнь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИННИГ
ҚАРОРИ

365 Кўчмас мулк ижара шартномаларини давлат солик хизмати органларида мажбурий ҳисобга қўйиш тартиби тўғрисида низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3077-2*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 22 апрелдаги ПФ-5984-сон «Доимий прописка қилиш ҳамда турган жойи бўйича ҳисобга олиш тартибини ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 1 апрелдаги 195-сон «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида (Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасида нотариат тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида» 2019 йил 9 сентябрдаги ПФ-5816-сон Фармони)»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитаси **қарор қиласи**:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитасининг 2018 йил 15 авгуустдаги 2018-65-сон қарори (рўйхат рақами 3077, 2018 йил 11 октябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2018 й., 41-сон, 821-модда) билан тасдиқланган Кўчмас мулк ижара шартномаларини давлат солик хизмати органларида мажбурий ҳисобга қўйиш тартиби тўғрисида низомга иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Раис

Ш. КУДБИЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 30 июнь,
2020-24-сон

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 29 июлда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ қўмитасининг 2020 йил
30 июндаги 2020-24-сон қарорига
ИЛОВА

**Кўчмас мулк ижара шартномаларини давлат солик
хизмати органларида мажбурий ҳисобга қўйиш тартиби
тўғрисидаги низомга киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 1-иловада:

«доимий пропискада турувчи» деган сўзлар «доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

«_____сон давлат нотариал идораси» деган сўзлар «давлат нотариал идораси нотариуси (хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуси) Ф.И.О.» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

«бошқа мажбурий тўловларни» деган сўзлар «йифимларни» деган сўз билан алмаштирилсин;

«80, 176, 191 ва 192-моддалари» деган сўзлар «129, 375, 396 ва 397-моддалари» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 5-иловадаги «пропискада турувчи» деган сўзлар «яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
ҚАРОРИ

**366 Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия
ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил
қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар ки-
ритиш ҳақида***

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1834-9*

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Конунига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2008 йил

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 29 июлда эълон қилинган.

3 майдаги 11/5-сон қарори (рўйхат рақами 1834, 2008 йил 11 июль) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2008 й., 28-сон, 276-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 27 июнь,
15/8-сон

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки бошқарувининг 2020 йил
27 июндаги 15/8-сон қарорига
ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил қилиш тартиби тўғрисида йўриқномага киритилаётган ўзгартиришлар

1. Муқаддимадаги «Электрон тўловлар тўғрисида» деган сўзлар «Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 75-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«75. Агар банк ҳисобварафи шартномасида бошқа муддатлар кўзда тутилмаган бўлса, қонунчиликда ўрнатилган мижозлар ҳисобварақларига пулларни ҳисобга киритиш ва ҳисобдан чиқариш тартибини ҳамда электрон тўловларни амалга оширишнинг белгиланган муддатлари банк томонидан бузилган тақдирда банклар қонун хужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.».

3. 78-банднинг биринчи хатбошисидаги «муҳр мавжуд бўлган тақдирда» деган сўзлар «тадбиркорлик субъектларидан муҳр изи талаб этилмайди» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4. 1-илованинг 12-банди қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«12. Ўзбекистон Республикасининг Мехнат кодекси ва Ўзбекистон Республикасининг «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Конунининг 36-моддасига мувофиқ, банк бошқаруви аъзолари ва муҳим аҳамиятга эга ходимлари иш берувчининг розилиги билан бошқа ташкилотларда ўриндошлик асосида ишлаши мумкин, бундан уларнинг бошқа банклар ва ташкилотларда ишга жойлашуви манфаатлар тўқнашувига олиб келиши мумкин бўлган ҳоллар мустасно.».

5. 8-иловадан 14-позиция чиқариб ташлансин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
БАНДЛИК ВА МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУФИ

367 **Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 4 октябрдаги 795-сон қарори билан тасдиқланган Хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторининг 2-иловасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида***

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3279

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 апрелдаги ПФ-5987-сон «Ўзбекистон Республикасида юридик таълим ва фанни тубдан такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 4 октябрдаги 795-сон «Хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорининг 3-бандига асосан **буюраман**:

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 4 октябрдаги 795-сон қарори билан тасдиқланган Хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторининг 2-иловасига иловага* мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Н. ХУСАНОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 29 июнь,
26-2020-Б-сон

* Ушбу буйруқ «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 29 июлда эълон қилинган.

** Илова «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирлиги вазирликлар, давлат қўмиталари ва
идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини
давлат рўйхатидан ўтказиш холати тўғрисидаги
маълумотни маълум қилади

1. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви ва Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг 2020 йил 24 июндаги 357-В, 13-сон «Тўлов тизимлари операторлари, электрон пуллар тизимлари операторлари ва тўлов ташкилотларида жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга, терроризмни молиялаштиришга ва оммавий қирғин куролини тарқатишни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш хақида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3266.

2. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги ва Давлат божхона қўмитасининг 2020 йил 22 июндаги 2020/31-3, 51, 01-02/8-27-сон «Энг кўп қулагайлик режими ҳамда эркин савдо режимини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик соҳасидаги битимлар имзоланган давлатлар рўйхатларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3267.

3. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2020 йил 29 июндаги, 2020/31-4, 33, 01-02/8-33-сон «Энг қулагайлик савдо-сотиқ тартибини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзоланган мамлакатлар рўйхати, шунингдек, унга қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 426-8.

4. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2020 йил 29 июндаги 2020/31-5, 32, 01-02/8-34-сон «Эркин савдо тартибини назарда тутувчи битимлар имзоланган эркин савдо зонасини ташкил этиш тўғрисидаги битим иштирокчилари бўлган давлатлар рўйхатини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 429-1.

5. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 11 июндаги 13/10-сон «Тўлов тизимлари операторлари ва тўлов хизматларини етказиб берувчиларининг тўлов тизимларида ахборот хавфсизлигини таъминлаш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3268.

6. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 11 июндаги 13/8-сон «Аҳолига ипотека кредитлари ажратилишининг ҳадли шартлари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3269.

7. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2020 йил 27 июндаги 15/4-сон «Тижорат банклари томонидан ташкил этиладиган инкассация хизматига қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3270.

8. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил 20 июндаги 8-мх, 28, 124/1-сон «Умумтаълим муассасаларида синфларни комплектлаш ҳамда тарификация рўйхатларини шакллантириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 30 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3271.

9. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2020 йил 26 июндаги 14-2020-сон «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини масофадан ўқитиш таълим усуллари орқали қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш курсларини ташкил этиш ва ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги буйруфи.

2020 йил 24 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2936-1.

10. Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг 2020 йил 29 июндаги 30-сон «Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги йўрикномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги буйруфи.

2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2169-5.

11. Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмита-

си, Бош прокуратураси хузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиб департаментининг 2020 йил 1 июндаги 03/22-05/01, 10-сон «Биржа аъзолари учун жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиб бўйича ички назорат қоидаларини тасдиқлаш ҳақида»ги қарорга ўзгартеришлар ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги қарори.

2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3038-4.

12. Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитасининг 2020 йил 30 июндаги 2020-24-сон «Кўчмас мулк ижара шартномаларини давлат солик хизмати органларида мажбурий ҳисобга қўйиш тартиби тўғрисида низомга ўзгартеришлар киритиш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3077-2.

13. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 27 июндаги 15/8-сон «Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартеришлар киритиш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1834-9.

14. Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирининг 2020 йил 29 июндаги 26-2020-Б-сон «Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 4 октябрдаги 795-сон қарори билан тасдиқланган Хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторининг 2-иловасига ўзгартериш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги бўйруғи.

2020 йил 29 июлда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3279.

II. Давлат реестридан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган Энг қулай савдо-сотиқ тартибини яратган ҳолда савдо-иктисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар имзолangan мамлакатлар рўйхати (рўйхат рақами 426, 1998 йил 8 апрель), шунингдек, унга ўзгартериш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 426-1, 1998 йил 29 декабрь), (рўйхат рақами 426-2, 2000 йил 14 январь), (рўйхат рақами 426-3, 2004 йил 14 июня), (рўйхат рақами 426-4, 2005 йил 14 январь), (рўйхат рақами 426-5, 2008 йил 7 январь), (рўйхат рақами 426-6, 2009 йил 24 ноябрь), (рўйхат рақами 426-7, 2015 йил 11 декабрь).

2020 йил 30 июнда давлат реестридан чиқарилди.

2. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги,

Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси томонидан тасдиқланган Эркин савдо тартибини назарда тутувчи битимлар имзоланган эркин савдо зонасини ташкил этиш тўғрисидаги битим иштирокчилари бўлган давлатлар рўйхати (рўйхат рақами 429, 1998 йил 8 апрель).

2020 йил 30 июнда давлат реестридан чиқарилди.

Мазкур ҳужжатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-хукуқий ҳужжатлар қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.